

Paradigmeskiftets politiske kommunikation – en komparativ analyse

Speciale i politisk kommunikation

Semester: 10. semester

Uddannelse: Kommunikation

Universitet: Aalborg Universitet

Vejleder: Anders Horsbøl

Forfattere: Frederik Halmark Thomsen & Mathias Stage

Afleveringsdato: 3. juni 2019

Antal sider: 112

Anslag: 269.835

INDHOLDSFORTEGNELSE

Abstract	3
Motivation	4
Indledning	5
Problemfelt	8
Forskningsreview	11
Socialdemokratisk udlændingepolitik – et historisk perspektiv	15
Metode	20
Videnskabsteori	22
<i>Hermeneutikken</i>	22
<i>Socialkonstruktivisme</i>	24
Empiri	25
<i>Selektion</i>	26
Anvendt teori	29
<i>Kritisk diskursanalyse</i>	30
<i>Framing</i>	35
<i>Foucaults magtbegreb</i>	38
Diskursanalyse af den politiske kommunikation	39
<i>Analyse af Dansk Folkeparti</i>	40
<i>Analyse af Venstre</i>	49
<i>Analyse af Socialdemokraterne</i>	67
<i>Analyse af De Radikale</i>	74
<i>Analyse af Enhedslisten</i>	81
Delkonklusion	85
Magt i den politiske kommunikation	90
Den sociale praksis	93
<i>Diskursernes tydelighed</i>	93
<i>Et komparativt syn - styrkeforholdet mellem diskurser</i>	96
<i>Hegemoni</i>	98
<i>Diskursorden</i>	101
Diskussion	103
Konklusion	105
Litteraturliste	108
<i>Litteratur</i>	108
<i>Webkilder</i>	109
<i>Forskningsartikler</i>	110

ABSTRACT

The main objective for this master thesis is to uncover the discourses and rhetoric related to the political communication about “paradigmeskiftet”, a new refugee policy within the finance bill of 2019. It was passed in the danish parliament in the spring of 2019. In recent years the number of Refugees seeking asylum in Europe has increased, which also affected Denmark. The danish Parliament therefore implemented a series of new laws, which was intended to keep the number of asylum seekers as low as possible. The focus point in the public debate Denmark is not only the number of People entering the Country, but also the question about integration. The debate about refugees and citizens with foreign background is often very polarised and we also see a new political climate, where new Parties emerge on the right wing. Historically Dansk Folkeparti has been the main influential party regarding the immigration policy in Denmark but now other Parties fight for the same voters. Dansk Folkeparti, in collaboration with the government, introduced the “paradigmeskifte”, that focuses on more repatriation over integration. The biggest party on the left wing, Socialdemokraterne, also supported this law. Socialdemokraterne will also be a focus point in this master thesis as we seek to uncover whether the party has taken a new stance on immigration policy with their involvement in the passing of this bill. Furthermore we seek to investigate possible diverging discourses within the debate surrounding “paradigmeskiftet” internally between the Prime Minister and the Minister of Integration, two main politicians from the same Party, Venstre. “Paradigmeskiftet” represents a new political course and therefore the political and public debate has been very heated. With this Theme as a focus point we find it relevant to conduct a Discourse analysis of the controlled political communication from the main politicians. The analysis will focus on the three parties who voted for the change of paradigm and two of the parties who opposed. The analysis will be conducted using Norman Faircloughs critical discourse analysis and framework as a structure. Discourse and the concept of Power is close related and therefore we will introduce the theory and concepts from Michel Foucault. Moreover the theory and concept of framing will be used in the final discussion, where the findings of the analysis will be put in a political strategic perspective.

MOTIVATION

Dette indledende afsnit vil udlægge vores motivation og interesse i specialets problemstilling, samt hvorfor vi finder emnet særligt relevant og aktuelt i en samfundsmæssig kontekst.

Vi hører sjældent i medierne, at det går godt i verden, hvor middelklassen vokser, og flere mennesker rækker ud efter den velstand, der kendetegner det moderne vestlige demokrati. Færre mennesker lever generelt i fattigdom, men de mange konflikter, krige og skandaler fylder i mediebildet (Pedersen, 2017). På mange måder er det også en uforudsigelig verden, vi lever i. Donald Trump er kommet til magten i USA, Storbritannien står i et Brexit-kaos, mens Rusland og Kina er på fremmarch. Desuden har Europa de senere år været påvirket af flygtninge- og migrantstrømmen fra verdens brændpunkter, hvilket Danmark også har mærket konsekvenserne af. I 2015 så man flygtningekrisen udfolde sig direkte på TV, da folk vandrede ind over grænsen på den sønderjyske motorvej – mange med Sverige som den ønskede slutdestination (Vickneswaravel, 2015). Det blev billedet på, at den globale flygtningekrise nu også havde nået Danmark. I kølvandet på manglende europæiske kontrol med de ydre grænser gennemførte danske politikere en række tiltag, der havde til hensigt at begrænse antallet af asylansøgere. Andre medlemslande i EU gennemførte ligeledes nationale tiltag på udlændingområdet. I Tyskland, hvor tidligere krigstider fortsat er dybt forankret i generationer, fik forbundskansler Merkel sagt de berømte ord: ”wir schaffen das” eller, ”vi klarer det” – med henvisning til antallet af flygtninge og migranter. En udmelding, der retrospektivt skulle vise sig at bringe hende i politisk modvind, da Tyskland bl.a. blev ramt af terror begået af en asylansøger (Vincensen, 2018).

Ovenstående er eksempler på udefrakommende og historiske faktorer, der bidrager til at skabe de rammebetingelser, som politiske aktører skal navigere og kommunikere under. I Danmark er udlændinge- og integrationsområdet ikke noget nyt tema i den politiske debat. Vi lever også i en tid, hvor debatkulturen i vores samfund i almindelighed, og på sociale medier i særdeleshed, kan siges at være meget polariseret og tonen ofte hård (Uberg, 2017). Særligt udlændingedebatten kan vække store følelser og splitte befolkningen. Dette har i årtier været særligt kendetegnende for på det udlændingepolitiske område, der har altid været et meget følelsesbetonet politisk tema. Ofte tages termet ”symbolpolitik” ligeledes i anvendelse i forbindelse med udlændingelovgivning (Holm, 2006).

De senere år har man fra politisk hold vedtaget en række tiltag, der har til formål at gøre op med de såkaldte parallelsamfund (Regeringen.dk, 2018). Senest har et flertal i Folketinget stemt for en række nye stramninger på udlændingområdet i forbindelse med finansloven. Politikerne framede den samlede pakke som et ”paradigmeskifte” i dansk udlændingepolitik (Jyllands-Posten, 2019). En betegnelse, der efterfølgende er taget i anvendelse af både medier, politiske modstandere og i offentligheden generelt, hvilket viser, at politikere med deres strategisk udvalgte ord også selv er med til at italesætte virkeligheden på en given måde frem for en anden.

Derfor finder vi det både aktuelt og interessant at undersøge den styrede politiske kommunikation i relation til det såkaldte paradigmeskifte. Vi vil med diskursanalytiske og retoriske briller beskæftige os dybdegående med den aktuelle debat, der deler vandene i det politiske landskab. Derfor kan denne undersøgelse bidrage med at give borgerne indblik i, hvordan politikerne benytter sig af framing og skaber en række diskurser, når det kommer til vigtige spørgsmål i den politiske debat. Ordet ”paradigmeskifte” er som nævnt en interessant framing i sig selv, som politikere på både højre og venstrefløj tager i anvendelse om de omdiskuterede lovforslag.

INDLEDNING

Dette afsnit vil give en introduktion til feltet ”politisk kommunikation og offentlighed”, samt nogle af de karakteristika, som danner rammen for samfundet og dermed også den politiske offentlighed. Nærværende speciale beskæftiger sig som nævnt med det overordnede tema politisk kommunikation, der ifølge Brian McNair handler om påvirkning og kan defineres som ”formålsbestemt kommunikation om politik”. Politisk kommunikation indbefatter personer eller grupper, der via kommunikation ønsker at skabe forandringer i samfundet (Rasmussen, 2007, s. 26). Forskellige aktører vil ofte have konfliktende holdninger og målsætninger, så den enkelte vil forsøge at overbevise i forhold til andre, der omvendt vil forsøge at overbevise om det modsatte. Politisk kommunikation kan skitseres i tre overordnede områder. Der kan være tale om kommunikation fra politikere og andre aktører, der har til hensigt at opnå deres ønskede mål. Dernæst kan ikke-politikere, som fx almindelige borgere, journalister og kommentatorer også kommunikere til politikerne. Slutteligt kommer politisk kommunikation også til udtryk gennem diverse mediefremstillinger om politik (Rasmussen, 2007, 26).

Politisk landskab i opbrud

Folketingsvalget i 2015 blev kaldt et oprør mod det politiske establishment, hvor de traditionelt set regeringsbærende partier gik tilbage, mens nye bevægelser kom til. Partier som Alternativet og Liberal Alliance fik flere mandater, og Dansk Folkeparti blev større end regeringspartiet Venstre og dermed det største borgerlige parti (Holm & Munkholm, 2018). Nogle af de samme tendenser kunne siges at gøre sig gældende ved valget i USA i 2016, hvor Donald Trump kom til magten nærmest i en protestaktion fra dele af vælgerne mod det etablerede politiske landskab personificeret ved Hillary Clinton. Befolkningen på ”landet” følte ikke længere, at politikerne i Washington var i øjenhøjde med den almindelige amerikaner. Politikerlede er også et fænomen, der er på dagsordenen i Danmark. Begrebet dækker over den følelse, befolkningen kan have i forhold til politikere, at de ikke lytter eller ikke holder, hvad de lover.

I dansk politik taler man om bruddet med blokpolitikken, hvor det klassiske skel mellem rød og blå blok kan siges at have rykket sig. Enkelte partier har rykket sig og nye alliancer opstår hen over den klassiske skillelinje. Der tales sågar om, at højre og venstre på nogle områder har byttet plads i det politiske spektrum i forhold til, hvilke dagsordener man historisk set har haft på fløjene. Lega, Le Pen, AfD, Dansk Folkeparti m.fl., vil alle påstå, de repræsenterer samfundets svageste. En opgave, der tidligere var forbeholdt venstrefløj (Mikkelsen, 2018).

Den traditionelle ”præsidentvalgkamp” mellem to spidskandidater er også bragt til diskussion herhjemme. Ud over statsminister Lars Løkke Rasmussen, Venstre og Mette Frederiksen, Socialdemokratiet, har flere partiledere meldt sig på banen som kandidater – senest Pernille Skipper, Enhedslisten og Uffe Elbæk, Alternativet (Holm, 2019). Det kommer som en reaktion på Socialdemokraternes samarbejde hen over midten på fx udlændingepolitikken, hvor den yderste venstrefløj, og det Radikale Venstre, ikke vil tilslutte sig. Mens de store partier i midten af det politiske spektrum langt hen ad vejen er enige og kæmper hårdt for at overbevise og flytte det såkaldte midtersegment af vælgere, kommer nye kræfter til på yderfløjene. Alternativet blev som nævnt valgt ind i Folketinget i 2015, og Nye Borgerlige ser ud til at kunne blive det i 2019. Partiet Stram Kurs, der ikke ønsker islam i Danmark og vil hjemsende muslimer, er ligeledes blevet opstillingsberettiget til Folketingsvalget i 2019, hvilket igen har bragt udlændingepolitikken på dagsordenen. Partileder Rasmus Paludan er blevet kendt for sine YouTube-kampagner og demonstrationer, hvor han bl.a. brænder koranen, hvilket til tider har

medført angreb mod både ham selv og politiet. Udlændingepolitikken er således igen kommet på dagsordenen i den offentlige debat. Der kan trækkes paralleller til Muhammedkrisen i 2005, hvor spørgsmålet også kom til at handle om ytringsfrihed og demokrati.

Der var også engang, hvor den tidligere socialdemokratiske statsminister Poul Nyrup Rasmussen ikke mente, at Dansk Folkeparti kunne blive stuerene. Nu er virkeligheden den, at Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti har yttet sig positivt om hinanden udadtil og lagt op til et samarbejde på flere områder. Den nuværende udlændingepolitiske kurs nyder som nævnt i store træk opbakning hen over midten i Folketinget, så der er tale om en ny skillelinje på dette område. Partierne yderst på venstrefløjen, Enhedslisten og Alternativet, sammen med det Radikale Venstre og SF, kan siges at stå i opposition i forhold til det udlændingepolitiske flertal. Det aktuelle politiske landskab, hvor flere politiske aktører stiller ultimative krav, kan medføre en kaotisk og kompliceret parlamentarisk situation efter de kommende valg. Den seneste regeringsdannelse i Sverige var ligeledes en langtrukken proces grundet en hidtil uset parlamentarisk situation, hvor etablerede partier mente, at Sverigedemokraterna skulle holdes uden for indflydelse.

Den offentlige mening kan ifølge Rasmussen (2007) defineres som ”sammenlægningen af de individuelle synspunkter, holdninger og overbevisninger omkring et særligt emne, udtrykt af en væsentlig del af et samfund” (Rasmussen, 2007, s. 18). Udvekslingen af synspunkter om emner af fælles interesse kan danne en mening, der kan blive til en offentlig mening, der deles af flere. Der kan således også eksistere flere offentlige meninger om samme emne, hvilket også gør sig gældende i forhold til udlændingebatten. De senere år har der været bred opbakning fra befolkningen til de partier, der fører en såkaldt stram udlændingepolitik, hvor fokus er på at holde antallet af asylansøgere nede. Aktuelt ser man det laveste antal asylansøgere i ti år (DR, 2018). Holdningen er, at antallet af udlændinge betyder noget for, at vi som land kan ”følge med” og integrere nye danskere succesfuldt i samfundet. Omvendt ser man andre dele af befolkningen, der mener, man som et af verdens rigeste lande har en moralsk og medmenneskelig forpligtigelse til at tage imod flygtninge og migranter uden noget decideret øvre loft for tilstrømningen. Bevægelser som ”refugees welcome” og ”venligboerne” har fyldt i den offentlige debat de senere år og repræsenterer altså en anden offentlig mening end den, regeringen arbejder for.

Ifølge Lippmann påvirkes den offentlige mening i høj grad af politiske aktører, der forsøger at overtale samfundets borgere om en given politisk holdning ved hjælp af diverse PR-teknikker (Rasmussen, 2007, s. 20). Han kalder det en ”fabrikeret enighed”, hvor politikere bruger medierne strategisk til at påvirke den offentlige meningsdannelse. Denne udvikling tager til i starten af det 19-århundrede, hvor flere grupper i samfundet får stemmeret. Desuden udvikles massemedierne, hvor flere aviser kommer til, og radioen udbredes til størstedelen af befolkningen. Politiske aktører tager massemedierne til sig som et brugbart instrument, hvormed de kan nå ud til store vælgergrupper på samme tid og påvirke de politiske holdninger. Denne forandring i den politiske kommunikation, hvor der opstår et behov for professionel viden om kampagner og kommunikationsplanlægning, var første skridt på vej mod nutidens politiske arbejde, hvor rådgivere, pressetjenester og kommunikationsfolk arbejder i kulissen bag politikerne. Med fremkomsten af de sociale medier taler Klastrop (2011) ligeledes om en ”mellemsfære” mellem den aktive offentlighed og det passive publikum: massebrugeren. Nutidens politikere er på sociale medier og indgår i dialog med borgere herpå. Her kan borgerne kommunikere direkte tilbage til politikere, der fremlægger deres synspunkter via sociale mediekkanaler. På den måde er der ikke længere tale om et udelukkende passivt publikum på digitale platforme.

Med afsæt i ovenstående indledning uddybes specialets problemfelt og hovedfokus for analysen nedenfor.

PROBLEMFELT

Som beskrevet i indledningen er der således en række faktorer og mekanismer, der har indvirkninger på den politiske kommunikation og ageren. Vi anser specialets fokus som relevant i en samfundsmæssig kontekst, da udlændingedebatten som nævnt fylder meget i den offentlige debat. Andre temaer som klima og sundhed er i høj grad også på dagsordenen, men udlændingepolitik har i nyere tid været en ”game changer” ved Folketingsvalg i Danmark. Ved seneste valg i 2015 var udlændingespørgsmålet, sammen med velfærd, det vigtigste tema for vælgerne (Hansen & Stubager, 2017).

I forbindelse med finansloven for 2019 præsenterede den danske VLAK-regering og dens parlamentariske grundlag et såkaldt ”paradigmeskifte” i udlændingepolitikken, hvor man bl.a. vil

sætte øget fokus på hjemsendelse af flygtninge, når de ikke længere har opholdstilladelse, samt etablere et nyt udrejsecenter for kriminelle afviste asylansøgere på øen Lindholm (Ingvorsen, 2019).

Paradigmeskiftet dækker altså over en ændret tilgang til udlændingområdet, hvor man med lovændringer vil skifte fokus fra integration til hjemsendelse. Flere af disse ændringer påvirker det konkrete integrationsarbejde i kommunerne, der ikke har indflydelse på, at fx integrationsydelsen sættes ned til 2000 kr. for enlige forsørgere og 1000 kr. for gifte og samboende. Denne ydelse har desuden ændret navn til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, så man sender et signal om, at man som udlænding ikke skal integreres, men sendes hjem, når det er muligt. Paradigmeskiftet har været til stor politisk debat blandt partierne på Christiansborg, men også i pressen og på sociale medier. Et flertal i Folketinget stemte forslaget igennem i starten af 2019. De partier der stemte for den nye kurs i udlændingepolitikken var VLAK-regeringen, samt Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet. Dermed kan de resterende partier i Folketinget siges at stå i opposition til paradigmeskiftet. Udvælgelsen af nærværende speciales empiri sker på baggrund af en generel orientering i de forskellige standpunkter, der har præget debatten, hvilket uddybes i det følgende empiriafsnittet. Fokus har således været på at gennemføre en diskursanalyse på tværs af det politiske landskab og undersøge de sproglige nuancer mellem parterne.

Med afsæt i det omdiskuterede ord, ”paradigmeskifte”, finder vi det relevant, i et diskursivt og retorisk perspektiv, at undersøge, hvad der kendetegner den aktuelle politiske kommunikation på udlændingområdet, der som nævnt medfører en ophedet debat mellem politiske aktører. Vores fokus bliver således at undersøge sproglige konstruktioner, og hvordan politiske aktører navigerer i det diskursive landskab. Den udvalgte empiri, og vores overvejelser i forbindelse med selektionen af tekster, præsenteres nærmere i efterfølgende afsnit afsnit. Specialets problemformulering lyder derfor således:

Hvilke diskurser kan udledes af den styrede politiske kommunikation om paradigmeskiftet?

Dertil beskæftiger specialet sig med følgende underspørgsmål, der skal ses som et bidrag til at besvare ovenstående hovedfokus:

- Hvilken position indtager Socialdemokratiet i debatten om paradigmeskiftet, som man tilslutter sig?
- Findes der divergerende diskurser i Venstres politiske kommunikation om paradigmeskiftet?

Hypoteser omkring Venstre og Socialdemokraterne

Nærværende speciale forholder sig til to centrale aktører i Venstre. Partiet sidder i regering med Liberal Alliance og Konservative og har både statsministerposten, Lars Løkke Rasmussen, og udlændinge- og integrationsminister, Inger Støjberg. De to Venstre-politikeres forskellige politiske roller må antages at have betydning for deres politiske kommunikation, også om samme tema. Vi arbejder således med en hypotese om, at der kan herske divergerende diskurser internt i partiet, når man ser på Venstres kommunikation fra statsminister og integrationsminister. Vi har en forventning om, at statsministeren må indtage en mere samlende og midtersøgende funktion, hvor han har til opgave at tale til den brede offentlighed og flere forskellige vælgersegmenter. Omvendt kan det siges, at Inger Støjberg, som central aktør på udlændingeområdet arbejder med et mere afgrænset felt, hvor der er basis for at udtrykke sig mere konkret. Vi forventer dermed også, at retorikken vil være mere direkte, og i nogens optik mere hård, end hvad det er tilfældet hos statsministeren. Derfor vil specialet, som en del af den større analyse af de diskurser, der kan udledes i paradigmeskiftedebatten, se på, hvad forskellige politiske roller betyder for italesættelsen af et stort tema hos aktører fra samme politiske parti. Derudover finder vi det relevant, at undersøge Socialdemokratiets position i debatten. Partiet står i opposition til regeringen og har historisk set positioneret sig i afstand fra den udlændingepolitiske linje, som Dansk Folkeparti har stået for, som støtteparti til borgerlige regeringer. Den nuværende socialdemokratiske ledelse kan dog siges at bakke op om den politik, der aktuelt føres på området. Således har man også stemt for det aktuelle paradigmeskifte, hvilket har medført kritik fra de øvrige partier på den politiske venstrefløj. Nærværende speciale vil derfor undersøge, hvilke nuancer, der kan ses i kommunikationen fra Socialdemokratiet i forhold til de øvrige partier, der står bag paradigmeskiftet. Partiet kan altså siges at have flyttet sig mod højre i udlændingepolitikken, men hvor tydelig er den socialdemokratiske enighed, set i et kommunikativt perspektiv, med den regering, man også gerne vil overtage magten fra i fremtiden.

FORSKNINGSREVIEW

For at danne et overblik over den eksisterende forskning inden for dette speciales emnefelt og problemformulering har vi valgt at foretage et litteratur review. I dette litteratur review vil der blive søgt på relevante ord, der relaterer sig til dette speciales emnefelt og problemformulering. I denne søgning efter relevante artikler indenfor vores emnefelt har vi valgt at benytte os af Google Scholar og Aalborg Universitetsbibliotek. Vi har valgt disse to søgemaskiner, da vi føler, at det giver os en bred vifte af resultater, for at få et retvisende billede af forskningen på dette emne. Dette kan dog også være en udfordring, da den brede vifte giver et væld af muligheder og resultater. For at få det mest retvisende resultat af dette litteratur review har vi valgt at bruge søgeord, der ligger så tæt på vores emnefelt og problemformulering så muligt. På Aalborg Universitetsbiblioteks søgemaskine har vi valgt at indsnævre søgningen ved at vælge kun at søge på artikler. Dette har ikke været muligt på Google Scholar, hvilket har givet et bredere søgeresultat. Af relevante søgeord har vi valgt: ”Politisk kommunikation”, ”Udlændingepolitik”, og ”Politisk diskursanalyse”. Disse søgeord er også blevet brugt på engelsk, hvor det har været relevant.

Litteratursøgningen ledte os indledningsvis ind på en semesteropgave lavet på Roskilde Universitet, hvis problemformulering berører dette speciales problemfelt. Denne opgave beskæftiger sig, blandt andet med, hvilke diskurser Inger Støjberg fremstiller i forhold til asylpolitiske tiltag i forbindelse med den store mængde flygtninge, der strømmede mod Europa i forbindelse med krigen i Syrien i 2011. Denne opgave bruger ligeledes den kritiske diskursanalyse af Fairclough som analyseapparat. Ud fra den kritiske diskursanalyse foretaget i opgaven kan det konkluderes, at Inger Støjberg bruger debatten om de syriske flygtninge til at skabe et ”os og dem” magtforhold mellem disse flygtninge og etniske danskere (Malik et al., 2015, s. 55). Endvidere konkluderes det, at Inger Støjberg tager et værdipolitisk standpunkt i denne debat ved at omtale det danske samfund som bygget på et fundament af frihedsværdier og Danmark som frihedens land og derved positionere de syriske flygtninge, som en trussel for Danmark (Malik et al., 2015, s. 35). Inger Støjberg positionerer ydermere Danmark som et ophøjet land, en opfattelse af Danmark, som ifølge opgaven, er nærmest af utopisk karakter og skaber dette ”os og dem” magt forhold til verdens andre lande. ”Danmark er derfor igennem de udtrykte diskurser et symbol på frihed, for alle borgere, hvor ligestilling og frihed, til at kunne udtrykke kulturelle og politiske holdninger, bliver beskyttet af staten selv – og ikke blot et

generelt symbol på frihed, men muligvis, i Støjbergs diskursive forståelse, som den ”bedste” eller mest rigtige form for netop frihed i et internationalt perspektiv.” (Malik et al., 2015, s. 36).

Fra Danmark og den danske udlændingedebat, går vi videre til samme problemstilling i Irland, hvor debatten om illegale immigranter ligeledes fylder en del i både mediebilledet og det politiske landskab. Her fandt vi en artikel skrevet af Elaine Burroughs fra Maynooth University i Irland og benytter ligeledes kritisk diskursanalyse som analyseapparat. Det empiriske grundlag udgøres af kvantitativ data fra både USA og Irland. Denne artikel er baseret på en komparativ kritisk diskursanalyse, hvor to forskellige begreber om indvandrere og deres respektive konnotationer sammenlignes. De to begreber, der sammenlignes i denne artikel er udokumenterede irer, som bliver brugt i USA og illegale immigranter, som benyttes i Irland. På baggrund af analysen kan det konkluderes, at udokumenteret irer, som benyttes i USA, har en positiv konnotation, mens illegale immigranter, som benyttes i Irland portrætteres, som en meget specifik gruppe, som burde og skal forhindres og kontrolleres (Burroughs, 2015, s. 494). Endvidere konkluderer artiklen, at denne række af diskurser forbundet med illegale immigranter bliver brugt af medlemmer af det irske parlament som retfærdiggørelse og legitim grund til at udøve magt over de illegale immigranter for at udelukke dem fra det irske samfund (Burroughs, 2015, s. 494). Dette sker blandt andet ved at så at sige misbruge ordet illegale immigranter om fx asylansøgere. Dette sker ikke altid intentionelt, men når det sker, skaber det forvirring omkring immigrationspolitik og derved skade asylansøgere ved at fremstille dem som illegale og uærlige. Ydermere kan denne praksis ses som en form for misinformation af befolkningen, hvilket kan styrke den politiske magt til at styre landet og dets udlændingepolitik som de ønsker uden indblanding fra den misinformerede befolkning. (Burroughs, 2015, s. 494). Det er dog ikke den eneste konsekvens ved disse diskurser, de får også asylansøgerne til at blive fremstillet som uærlige mennesker, der forsøger at bedrage sig til permanent ophold i Irland, hvilket underminerer asylansøgernes ret til at søge asyl og giver det indtryk, at asylansøgerne er bedragere. (Burroughs, 2015, s. 495). Denne artikel trækker ligeledes tråde tilbage til den første artikel redegjort for i dette litteraturreview ved at konkludere, at brugen af ”os og dem” retorik forstærker den nationale identitet ved at antyde forskel på folk og derved skabe et hierarki mellem befolkningen og immigranterne. Denne praksis gavner politikerne i magtens centrum (Burroughs, 2015, s. 495).

Fra Irland går vi tilbage til dansk politik, hvor en opgave af Malene Rabbe ligeledes udfører en kritisk diskursanalyse på udvalgte tekster af Dansk Folkeparti. Opgaven søger at undersøge om der er basis for at tro på, at Dansk Folkeparti tekster påvirker modtagerne eller vælgerne i en nationalistisk retning (Rabbe, 2003, s. 2). Den udvalgte empiri til denne opgave er tekster som Dansk Folkepartis arbejdsprogram og partiets principprogram. Disse tekster er udvalgt da de er repræsentative for Dansk Folkepartis holdninger og værdier. Endvidere er de en del af Dansk Folkepartis styret kommunikation, hvilket vil sige, at de kommer direkte fra partiets ledelse uden indblanding fra fx journalister eller medier (Rabbe, 2003, s. 21). På baggrund af analysen i denne opgave kan det konkluderes, at de udvalgte tekster i høj grad er autoritative i kraft af de ord som vælges til at udtrykke de problemer og løsninger, afsenderen identificerer. Ydermere kan det konkluderes, at teksterne udtrykker banal nationalisme gennem bevidste ordvalg, som ”dansk”, ”danskhed”, og ”Danmark” og lignende udtryk meget ofte (Rabbe, 2003, s. 32). Dette ses som en bekræftelse af den danskhed, som afsenderen af teksten, Dansk Folkeparti, ser sig som en forkæmper for. ”Den banale nationalisme går, til overflod, igen indholdsmæssigt. Denne indholdsmæssige nationalisme peger på interdiskursivitet. Som nævnt ovenfor er der nogle faktorer, som forbindes med den politiske diskursorden. Heriblandt er saglighed med hensyn til de ting, som diskuteres, samt et nøgternt sprog” (Rabbe, 2003, s. 32). Opgavens konklusion kan dog ikke bekræfte hypotesen til fulde, det kan ikke bevises, at teksterne fra Dansk Folkeparti påvirker læseren i en nationalistisk retning, dog kunne det konkluderes, at Danske Folkeparti fører en nationalistisk diskurs og dermed søger at trække den danske politiske debat i en nationalistisk retning. ”Hvis et individ accepterer de budskaber, partiet fremfører i teksterne, accepterer vedkommende også de ideologier som er implicite i teksterne. Desuden er der belæg for at tro, at en påvirkning finder sted ud over denne bevidste accept af partiets budskaber.” (Rabbe, 2003, s. 45).

Udviklingen i flygtninge og indvandrerdiskursen i Danmark belyses desuden af Holm (2006), der har forfattet en PhD-afhandling, der ser nærmere på udviklingen i et historisk perspektiv fra 1973-2002.

Vores undersøgelse adskiller sig fra denne ved at fokusere på et mere afgrænset tidsrum, der relaterer sig til et konkret lovforslag, paradigmeskiftet. Holms afhandling belyser den historiske udvikling i den politiske debat om udlændinge over flere årtier. Ifølge forskningen har vi set en

stigende politisering i debatten. Folketinget deler sig overordnet i to forskellige diskursive lejre i starten af 90'erne, hvis man ser bort for yderfløjene. På dette tidspunkt havde venstrefløjen og Fremskridtspartiet ikke for alvor politisk indflydelse, og de tilhørende diskurser havde derfor begrænset gennemslagskraft. Kampen mellem de to diskursive lejre kan siges at omhandle forskellige opfattelser af forholdet mellem nation, stat og borger. Om disse tre temaer bruger Holm (2006) medborgerskabsbegrebet, som en dækkende betegnelse (Holm, 2006, 349).

Afhandlingen sammenfatter desuden, hvordan de politiske alliancer så ud i forhold til diskursanalysen. Den ene lejr kunne siges at trække på to medborgerskabsopfattelser: en blød kommunitær, hvor knudepunktet var et socialt og kulturelt fællesskab, og hvor man skelnede mellem et "os" og "dem", kombineret med en liberal opfattelse, hvor frihed til det enkelte individ og selvbestemmelse var centralt. Tilhængerne var her de klassiske højrefløjspartier, som Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti (350).

Den anden lejr trak, ifølge forskningen, ligeledes på den kommunitære medborgerskabsopfattelse, men kombinerede den med en socialdemokratisk, hvor lighed var i fokus. Denne medborgerskabsopfattelse byggede på en ide om en såkaldt arbejdsidentitet og koncentrerede sig om rettigheder frem for pligter. Tilhængerne var her Socialdemokratiet, Radikale Venstre og daværende parti CD. Flygtninge og asylansøgere blev ifølge denne afhandling ikke italesat inden for en medborgerskabsdiskurs. Opfattelsen var, at flygtninge ville returnere til deres hjemlande ad sig selv inden for en overskuelig årrække, hvilket er interessant i forhold til den aktuelle debat om hjemsendelse af flygtninge. De politiske partier stod sammen om moralsk og konventionsmæssig forpligtigelse til at modtage flygtninge, da der var tale om en midlertidig opholdsperiode. Holm (2006) påpegede dog en udvikling, hvor man i højere grad valgte at placere flygtninge i lejre uden for EU, hvilket kunne tolkes som en prioritering af nationale, kulturelle og økonomiske hensyn frem for de moralske og konventionsmæssige.

De førnævnte to diskursivt adskilte alliancer var særligt uenige omkring særlovene (for palæstinensere, bosniere og serbere) og de facto-flygtningebegrebet. Disse særlove anså partier på højrefløjen som værende nødvendige for at sikre, at "flygtninge ikke blev til indvandrere" og for at undgå, at Danmark ville blive et multietnisk samfund. Den anden alliance fokuserede på, at repatriering, hjemrejse til oprindelseslande, ikke skulle ske for enhver pris. Hvis konsekvensen i realiteten var, at flygtninge skulle opholde sig "midlertidigt" i Danmark i mange år ud i

fremtiden var argumentet fra alliancen på venstrefløj, at dette ville være uværdigt og umenneskeligt.

Forskningen forholder sig ligeledes til, hvordan fremkomsten af indvandrerkritiske partier påvirker det diskursive felt. Der hersker en særlig bipolaritet i det politiske spektrum, når det kommer til udlændingepolitikken. Politikere har generelt været mere enige på andre områder end hvad angår udlændingepolitikken, og feltet er et meget ømtåleligt emne. Ifølge analysen hælder den ene lejr historisk set til at være positiv over for kultursammensmeltning, mens den anden er mere optaget af dansk kultur, identitet og har grænser for, hvor tolerant et samfund bør være. Ifølge forskningen er disse positioner ikke klippefaste, og det positive syn på kulturelle forskelle kan nedtones efter hvilke udlændinge, der er tale om. Socialdemokraterne var ifølge Holm (2006) historisk set mere åbne over for flygtninge end de udlændinge, der søgte om naturalisation.

Nærværende speciale adskiller sig således fra den eksisterende forskning ved at dykke ned i et afgrænset tema inden for et større politisk område. I de følgende afsnit redegøres mere uddybende for selektionen af den styrede, ikke medierede, politiske kommunikation, der er genstand for analysen. Et andet fokus for analysen kunne have været mediernes fremstilling og italesættelse af debatten om paradigmeskiftet. Eksisterende forskning har således analyseret danske mediers fremstilling af bl.a. Flygtninge, hvor en benævnelse som “flygtningestrømmen” kan siges at bidrage til at dehumanisere denne gruppe (kilde).

SOCIALDEMOKRATISK UDLÆNDINGEPOLITIK – ET HISTORISK PERSPEKTIV

For at kunne besvare dette speciales problemformulering og underspørgsmål, der søger at analysere den socialdemokratiske politiske kommunikation i forbindelse med paradigmeskiftet, er det essentielt for denne analyses validitet at redegøre for Socialdemokratiets udlændingepolitik i et historisk perspektiv, da der i denne problemformulering og underspørgsmål ligger en indlagt hypotese om, at det ikke kun er et “paradigmeskifte” i dansk udlændingepolitik generelt, men også hos Socialdemokratiet, der historisk set har lagt en anden linje, end den nuværende, der er opstået i forbindelse med regeringens paradigmeskifte. Til denne redegørelse for udviklingen i Socialdemokratiets udlændingepolitik vil det empiriske

grundlag være Mattias Tesfayes bog om selvsamme emne ”Velkommen Mustafa – 50 års Socialdemokratisk udlændingepolitik” fra år 2017.

Det første nedslag i denne historiske redegørelse er året 1967. Danmark oplever økonomisk fremgang mens manglen på arbejdskraft stiger og stiger. På baggrund af undersøgelser, der påviste, at udenlandsk arbejdskraft styrkede væksten i det danske samfund åbnede Socialdemokratiet og fagforeningen LO op for at åbne grænserne for udenlandsk arbejdskraft (Tsfaye, 2017, s. 28-29). Der gik dog ikke længe før Socialdemokratiets udlændingepolitik vendte sig mod den fremmede arbejdskraft. I 1970 formulerede Mogens Camre den første egentlige fremmedarbejderpolitik for Socialdemokratiet, forslaget indeholdte blandt andet et stop for privat indvandring, dansk undervisning og introduktion til det danske samfund for de fremmede også skulle der tages højde for om der gik danskere ledige og om der var ledige bolig til de fremmede (Tsfaye, 2017, s. 34)

Disse stramninger på udlændingeområdet var dog ikke nok for Socialdemokratiet, der måneder efter dette udspil af Mogens Camre krævede Socialdemokratiet et stop for flere fremmedarbejdere. Et stop, der blev indført senere på året af den Radikale arbejdsminister Lauge Dahlgaard. Få år senere i 1973 rammer oliekrisen globalt, hvilket sætter fremmedarbejderne på dagsordenen igen. Man frygtede at krisen potentielt kunne gøre 20.000 danskere arbejdsløse, hvilket gjorde et fremmedarbejderstop nærliggende. Endvidere begyndte debatten om hjemsendelse af de tusindevis af tyrkere i landet at dominere i folketinget. Det blev dog ikke til hjemsendelse for de mange fremmedarbejdere, tværtimod blev halvfjerdserne årtiet, hvor integration kom på dagsordenen. Med Anker Jørgensen i spidsen for Socialdemokratiet blev emnet om hjemsendelse endegyldigt lagt i graven og fokus var nu på at integrere de mange fremmedarbejdere, der allerede var i Danmark (Tsfaye, 2017, s. 53). 1984 blev året for yderligere stramninger af udlændingestoppet fra 1973. Både Socialdemokratiet, Venstre og De Konservative ønskede at holde fast i den stramme kurs på udlændingeområdet. Alt dette mens antallet af asylansøgere begyndte at stige voldsomt i midten af firserne. En stigning så stor, at man begyndte at indkvartere asylansøgere på Københavnske hoteller mens deres sag blev behandlet. Stigningen gav ligeledes anledning til et forslag om at give herboende udlændinge et økonomisk incitament til at rejse hjem, et forslag stillet af Morgen Glistrup og hans nystartede parti Fremskridtspartiet. Det blev dog pure afvist af Socialdemokratiet, der kaldte forslaget

forkasteligt (Tesfaye, 2017, s. 80). Socialdemokratiet kom dog ikke uden at gennemføre flere stramninger på udlændingeområdet, i 1986 gennemfører Socialdemokratiet en stramning af udlændingeloven uden om De Radikale, der ellers har været fast støtteparti for Socialdemokratiet på udlændingeområdet. Stramningerne af udlændingeloven fortsætter i halvfemserne med Poul Nyrup Rasmussen ved roret mens stigningen af asylansøgere fortsætter blandt andet på grund af krigen på Balkan. Ligeledes bliver halvfemserne præget af stor modstand mod EF med et nej fra de danske vælgere til folkeafstemningen om Maastricht-traktaten, der som bekendt ville åbne Danmarks grænser for EF. En folkeafstemning, hvor 40-45% af de Socialdemokratiske vælgere gik imod partilinen og stemte nej (Tesfaye, 2017, s. 147).

Halvfemserne var et årti præget af arbejdsløshed, et emne, der optog vælgernes opmærksomhed langt mere end udlændingepolitik, der måtte indtage en fjerdeplads på listen over de største problemer i samfundet, set fra vælgernes perspektiv. Udlændingepolitikken var dog stadig en kilde til stor uenighed i Socialdemokratiet, hvis vælgere i stigende grad erklærede sig mere enig i de borgerlige vælgere på udlændingepolitikken fremfor Socialdemokratiet og SFs udlændingepolitik (Tesfaye, 2017, s. 148). Denne splittelse blandt vælgerne og hos Socialdemokratiet fører i slut halvfemserne til en større vælgerflugt, hvilket statsminister Poul Nyrup forsøger at stoppe med udnævnelsen af Thorkild Simonsen, der skal sætte en prop i vælgerflugten med endnu flere stramninger af udlændingeloven. Det er dog ikke nok for visse fløje i Socialdemokratiet, hvor den ene fløj med Karen Jespersen i front kræver yderligere stramninger af udlændingeloven ved blandt andet at sende de kriminelle udlændinge ud på en øde ø. Et forslag Poul Nyrup dog afviser blankt. 2001 bliver året, hvor statsminister Poul Nyrup må overlade posten til Anders Fogh Rasmussen, der danner VK-regeringen med Dansk Folkeparti, som stabilt støtteparti. Den regering vedtager i 2002 en ny udlændingelov, der markerer historiske stramninger på udlændingeområdet og gør op med grundpillerne i udlændingeloven fra 1983. Den nye udlændingelov viser sig at bære frugt for både Regeringen og Danmark, i 2004 viser nye tal, at stramningerne i udlændingeloven virker efter hensigten og sparer staten for flere hundred millioner kroner (Tesfaye, 2017, s. 21).

Året 2005 markerer et skifte hos Socialdemokraterne, Poul Nyrup Rasmussen går af som partileder og bliver erstattet af Helle Thorning-Schmidt. Ligeledes bliver Danmark ramt af Muhammedkrisen, der igen sætter udlændingedebatten på dagsordenen i Folketinget.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen nægter mødes med ambassadører fra de berørte lande, hvilket møder kritik fra Helle Thorning, der mener, at Rasmussen burde indgå i en dialog med de muslimske lande (Tesfaye, 2017, s. 305). En holdning, der dog ikke giver pote for Helle Thorning, der i perioden kan konstatere en rekordlav tilslutning til Socialdemokratiet med kun 38 mandater. Et antal, der fik partiledelsen til at erkende, at vælgerne var usikre på, hvor Socialdemokratiet stod i debatten om Muhammedsagen. Endvidere kunne Socialdemokratiet se Dansk Folkeparti storme frem med hele 32 mandater. Dansk Folkeparti der tog et fast standpunkt i debatten om Muhammedsagen i modsætning til Socialdemokratiet. Den uklare linje på udlændingområdet fortsatte ved folketingsvalget i 2007, hvor Socialdemokratiet ikke kunne fremlægge en klar udlændingepolitik. Først to uger inde i valgkampen kom Socialdemokratiet ud af busken og fremlagde et forslag om, at afvist asylansøgere skulle have ret til at bosætte sig og arbejde uden for asylcentre. Et forslag, der ikke gav pote for Helle Thorning og Socialdemokratiet, der måtte se Anders Fogh løbe med posten, som statsminister for endnu fire år. Ydermere kunne Socialdemokratiet se til mens deres allierede på venstrefløj SF fik et fantomvalgt med 23 mandater. SF stormede frem i målingerne efter, at partiets formand Villy Søvndal skrev på partiets hjemmeside, at det islamiske parti Hizb Ut-Tahrir skulle ”gå af helvede til” (Tesfaye, 2017, s. 312). Dette fik Socialdemokratiets chef for partiets sekretariat Bjarne Corydon til at overveje en alliance mellem Socialdemokratiet og SF, hvor integration skulle være en hjørnesteen i alliancen. Året efter udbrød der alvorlige uroligheder på Nørrebro i København, hvor politiet stødte sammen med større grupper af indvandrere, denne begivenhed gik hen og blev katalysator for et skifte i Socialdemokratisk udlændingepolitik. Sammen med SF gik Socialdemokratiet ud med et fælles integrationsudspil med sloganet ”Plads til alle, der vil”. Sammen med dette udspil fulgte en erkendelse af at have været ”for slappe” på integrationsområdet i Socialdemokratiet. Helle Thorning udtalte blandt andet: ”Vi bærer vores del af ansvaret for udviklingen. Udlændingepolitikken i halvfemserne var, på trods af tre opstramninger, for slap. Tilstrømningen var for stor til, at integrationen kunne følge med. Og måske endnu værre: Mange socialdemokrater nægtede – af frygt for at fremme racisme – at se problemerne i øjnene.” (Tesfaye, 2017, s. 313). Integrationsudspillet indeholdte blandt andet afskaffelse af starthjælpen til nyankommne indvandrere og en videreførelse af 24-årsreglen og tilknytningskravet til en eventuel ny regering. Dette integrationsudspil skulle markere en historisk sejr for Socialdemokratiet, der for første gang i partiets historie kunne kalde

integrationspolitik for en vindingsag. Meningsmålinger vidste nemlig, at kun 23,7% af danskerne mente, at den nye statsminister Lars Løkke Rasmussen håndterede udlændingområdet bedre end Helle Thorning, hvor 51,9% stolede på Helle Thorning. Alliancen mellem SF og Socialdemokratiet skulle i 2011 stå sin endelige prøve ved folketingsvalget. Der fik dog ikke længe før vælgerne slog skår i alliancen, SF blødte vælgere i starten af valgkampen, hvor fortsættelsen af 24-årsreglen var det sprængende punkt for SFs vælgere, for hvorfor skulle man stemme på SF, når de mener det samme som Socialdemokratiet? De svigtende meningsmålinger fik Villy Søvndal til at kræve en afskaffelse af 24-årsreglen i den kommende regering, et krav Henrik Sass Larsen pure afviste. De to parter kom dog til et kompromis om at fastholde 24-årsreglen, men at skrotte regeringens pointsystem for familiesammenføring. Kompromisset gav ro for den røde blok, som endte med at kunne danne regering mellem Socialdemokratiet, SF og De Radikale. Den nye regering slog sig op på at finde en ny balance i udlændingepolitikken. En mere lempelig udlændingepolitik end den forrige regering.

Udlændingepolitik skulle ligeledes vise at indtage en hovedrolle ved valget i 2015, hvor oppositionens leder Lars Løkke Rasmussen satte fokus på emnet med sætningen ”Jeg ønsker at være statsminister i Danmark og ikke i noget land med muslimsk styreform.” (Tesfaye, 2017, s. 324). Denne udtalelse fik Helle Thorning til at skyde tilbage mod Lars Løkke ved at anklage Venstre for at ville give opholdstilladelse til alle indvandrere, der kunne fremvise en ansættelseskontrakt med en månedsløn på over 18.000 kr. samt denne kommentar: ”Det, der slår mig, at det er en kæmpe lempelse af udlændingepolitikken.”. På trods af den stramme retorik på udlændingområdet taber Helle Thorning valget til Lars Løkke og DF, der fører en langt strammere linje på udlændingområdet. Lars Løkke og Venstre slog blandt andet ned på de 31 lempelser, Socialdemokratiet havde foretaget på udlændingområdet og kaldte Danmark for en asylmagnet under Helle Thornings regeringsperiode. Et nederlag, der koster Helle Thorning posten som formand for Socialdemokratiet, Mette Frederiksen tager over som ny partiformand. Kort efter valget intensiveres danskernes fokus på udlændingepolitik og indvandrere da en gruppe flygtninge fra Syrien krydser Danmarks grænse i syd og vandrer op af motorvejen for at søge asyl. Den nye regering med Lars Løkke og Inger Støjberg i spidsen reagerer ved at stramme udlændingeloven yderligere. Loven skulle gøre det mindre attraktivt at søge asyl i Danmark og beskytte Danmarks grænser med mere kontrol (Tesfaye, 2017, s. 342). En stramning der på trods af stor kritik i befolkningen støttes af Socialdemokratiet. Partiets nyvalgte udlændingeordfører

Dan Jørgensen støtter forslaget da behandles i Folketinget, da han finder dem nødvendige. ”Antallet, der kommer til Danmark betyder noget. Lige nu kommer der for mange. Mere end 20.000 fik asyl sidste år og i år forventes tallet at blive endnu højere.” (Tefaye, 2017, s. 343). Som svar til de kritiske røster både i Socialdemokratiet og hos befolkningen efterlyste Dan Jørgensen et alternativ til den hårde linje på udlændingeområdet.

METODE

Dette afsnit har til hensigt at redegøre for specialets opbygning, dets teori og hvordan analysen vil blive udført på baggrund af den redegjorte teori og det empiriske grundlag. Endvidere vil der blive redegjort for, hvordan den udvalgte teori vil søge at besvare dette speciales problemformulering. Dette afsnit vil ydermere fungere som en læsevejledning for læseren. En læsevejledning, der skal redegøre for specialets strukturelle opbygning og videnskabelige status.

Specialets undersøgelsesdesign dækker over de metoder og indsamlingsteknikker, vi tilegner os, med henblik på at besvare projektets problemformulering, spørgsmål og sikre undersøgelsens validitet. Ifølge Bryman starter man generelt med indsamling af data, hvorefter der følger analyse og tolkning af den indsamlede data (Bryman, 2012, s. 12). Indgangsvinklen til dette speciale bygger i udgangspunktet på en deduktiv struktur, der handler om, at udvalgt teori appliceres på en afgrænset mængde data, indsamlet enten af forskeren selv eller af andre, ved hjælp af udvalgte metoder. Derfor udlægges teorien inden den tages i anvendelse i analysen. Her analyseres empirien ud fra teorien, som er kendetegnende ved den deduktive struktur. Dog kan man argumentere for, at vi i nærværende speciales afrunding også vil arbejde induktivt, da vi påtænker at udlede, og dertil benævne, de diskurser, der ses i den styrede politiske kommunikation fra de centrale aktører.

Norman Faircloughs (1992) kritiske diskursanalyse vil blive brugt som rammeværk, altså et analytisk udgangspunkt for hele analysen, hvor supplerende teorier som framing og Foucaults magtbegreb vil blive brugt som supplerende teori. Faircloughs tredimensionelle model vil agere teoretisk skelet tilsat supplerende teori. Faircloughs tredimensionelle model består af det tekstuelle niveau, den diskursive praksis og den sociale praksis. På det teksthøje niveau foretages analysen blive på baggrund af Faircloughs teksthøje og grammatiske begreber herom.

Analysen vil foregå på et helt tekstnært niveau, hvor ord eller passager i teksten bliver genstand for analysen ved brug af Faircloughs forskellige begreber såsom ordvalg, modalitet og transitivitet. Ligeledes vil disse begreber blive brugt til at analysere et billede, der indgår i empirien. I den diskursive praksis vil der på baggrund af den tekstnære analyse blive udledt en række diskurser heraf. I den sidste fase af Faircloughs tredimensionelle model fokuseres på den sociale praksis, hvor man på baggrund af analysen i de to første faser, konkluderer på hvilken måde den diskursive praksis reproducerer eller omstrukturerer den eksisterende diskursorden. Den bredere sociale praksis er det overordnede felt, som den udvalgte politiske kommunikation er en del af. Hvilket vil sige, at man søger at redegøre for, hvordan det empiriske grundlag søger at ændre den sociale praksis med diskurser. Det er ligeledes på dette niveau, at analysen vil søge at redegøre for, hvilket magtforhold, der ligger indlejret i empirien. Dette gøres ved hjælp af Foucaults begreb om den produktive magt. Endvidere vil analyse også søge at redegøre for i, hvilken grad empirien benytter sig af hegemoniske træk. Hegemoni som begreb stammer fra Faircloughs kritiske diskursanalyse og hegemoni bruges således til at etablere alliancer og etablering af ens ideologi frem for andres. Ydermere vil framing begrebet indgå som analysebegreb i den sociale praksis. Framing som begreb er således nært beslægtet med diskursbegrebet, men benyttes i denne analyse, som en betegnelse, der er relevant at inddrage i en afsluttende politisk diskussion, hvor analysens konklusioner sættes op imod det strategiske og politiske landskab. Framing kan dermed betragtes som et strategisk politisk virkemiddel, der spiller ind på selve italesættelsen i teksten fra politikernes side. Teorien, der er præsenteret i dette afsnit, uddybes i afsnittet "anvendt teori", der ligeledes vil udlægge vores analysestrategi og operationalisering.

Videnskabelig status

I dette speciale udføres en kvalitativ analyse med henblik på at redegøre og analysere den udvalgte empiri med det formål at besvare specialets problemformulering. Derfor er det vigtigt at pointere, at den tilegnede viden, der opnås som resultat af denne forskning, ikke er generaliserbar. For at opnå generaliserbar viden i højere grad skulle det empiriske grundlag i dette speciale være bredere udvalgt og bygge på en mere kvantitativ metode eller en kombination af begge metoder. Det har dog ikke vist at være givtigt for dette speciale og dets problemformulering, da dette speciale søger at redegøre og analysere kommunikationen i

forbindelse med en enkeltstående begivenhed i dansk politik og ikke et større emne, der søger at sige noget generelt om dansk politik. Den kvalitative metode, der er gennemgående for nærværende speciale er kendetegnet ved høj validitet, men altså lav repræsentativitet samt reliabilitet (Schrøder, 2001, s. 28).

VIDENSKABSTEORI

I dette afsnit vil specialets videnskabsteoretiske indgangsvinkel blive præsenteret og redegjort for, hvilket vil understøtte specialets videnskabelige validitet og give læseren et videnskabeligt ståsted at navigere ud fra. Afsnittet vil endvidere redegøre for, hvilken opfattelse af virkeligheden, der arbejdes ud fra i dette speciale samt, hvordan sandhed og erkendelse opfattes i denne virkelighed. Dette afsnit skal ikke ses, som en fuldkommen redegørelse for videnskabsteorien brugt i dette speciale, men derimod en operationalisering af de to paradigmer og hvordan de bliver brugt i dette speciale.

I dette speciale vil der blive arbejdet ud fra en todelt videnskabsteoretisk tilgang, hvilket vil sige, at vi i arbejds- og erkendelsesprocessen arbejder ud fra hermeneutisk tilgang mens, at den diskursive orden vil blive forstået og analyseret ud fra en socialkonstruktivistisk tilgang.

HERMENEUTIKKEN

Dette speciale bevæger sig videnskabsteoretisk inden for det human- og samfundsvidenskabelige felt, hvor vores roller som forskere knytter an til den hermeneutiske tilgang, der ikke handler om at forklare virkeligheden, men om at forstå denne, og hvor fortolkningen af menneskelig aktivitet står i centrum (Holm, 2011, s. 84). I hermeneutikken arbejder man ikke med endegyldige sandheder, nærmere en tolkning af virkeligheden og vores genstandsområde, hvilket skal ses, som et bidrag til den eksisterende forskning på det pågældende område. En af de førende teoretikere på det hermeneutiske område var Hans-Georg Gadamer, der i sin bog *Wahrheit und Methode* fra 1960 kom med denne grundtanke ”at man skal forstå en anden, hans aktivitet eller et produkt af hans aktivitet, da må man forstå den andens handling, som jo er et udtryk for, hvordan han forstår sig på sig selv, sit liv og sin verden, ud fra de måder, hvorpå man selv forstår sig selv, sit liv og sin verden.” (Collin et al., 2014, s.237). En grundtanke, der ligeledes kan overføres til at forstå en tekst, som empirien i dette speciale. Hvis man skal forstå en tekst, så skal man anvende den på sit eget liv, at tilegne sig den og gøre den ukendte tekst til en del af sin egen

forståelse og opfattelse af verden, tilføje den til sin forståelseshorisont, så at sige. Det betyder dog ikke, at man bare skal acceptere, alt hvad de forskellige tekster siger. Det betyder nærmere, at man skal tage stilling til teksten, hvis man skal forstå eller fortolke den. (Collin et al., 2014, s.240).

I den hermeneutiske tilgang arbejder man med den hermeneutiske cirkel, hvor vores forståelse og forforståelse, som forskere kører i ring med fortolkningen af empirien i dette speciale. ”Man bevæger sig frem og tilbage mellem en forståelse af de enkelte dele(sætninger og afsnit) og en forståelse af teksten i sin helhed.”(Collin et al., 2014, s.232). Gadamer har dog udvidet på den hermeneutiske cirkel med to yderligere elementer. For det første, så går man frem og tilbage mellem den forståelseshorisont, man har i mødet med teksten, og selve teksten helhedsmening. For det anden går man frem og tilbage mellem spørgsmål, som man stiller til teksten, og de svar, som teksten giver på disse spørgsmål (Collin et al., 2014, s.240). Hvis man formår at være bevidst om disse elementer, som Gadamer tilføjer til den hermeneutiske cirkel, så vil man opnå det, Gadamer kalder en gradvis sammensmeltning af horisonter. ”Gennem denne gradvise sammensmeltning, som vel at mærke ikke betyder, at man nødvendigvis bliver mere og mere enig med teksten, bliver fortolkningen mere og mere adækvat.” (Collin et al., 2014, s.241).

I den hermeneutiske tilgang til et speciale, som dette, arbejder man i høj grad med sin forforståelse af emnet og det empiriske grundlag, hvor man som forsker skal være bevidst om dette. Man kan i sin fortolkningsproces aldrig se bort fra disse forforståelser, men man skal som forsker altid være bevidst om sine fordomme og forforståelser, så man kan højde for disse og korrigere herefter. I dette speciale arbejder vi med et meget eksponeret felt, som i høj grad har indflydelse på det danske samfund og dets borgere. Politik er et emne, som de fleste i samfundet har en holdning til, hvilket også gælder os, som forskere. Vi er begge utroligt interesserede i politik rent privat, vi følger begge dansk politik i høj grad og har naturligvis vores egne holdninger og forforståelse af dette emne. Derfor er det væsentligt for dette speciales validitet og troværdighed, at vi som forskere er bevidste om vores forforståelse for dette emne, ikke kun i processens begyndelse, men også løbende i processen, hvor vi hele tiden skal forholde os til vores forforståelse, for at sikre specialets validitet.

SOCIALKONSTRUKTIVISME

Som redegjort for i tidligere afsnit vil diskursanalysen være det centrale analyseapparat og begrebsramme. I disse analyser af den politiske kommunikation vil der være fokus på retorikken og diskurserne i empirien og i forhold til disse vil der blive taget udgangspunkt i den socialkonstruktivistiske position, da netop sproget her er den altafgørende faktor i forhold til sandhed og erkendelse, som udelukkende ses som en social konstruktion. Kort sagt, så skabes virkeligheden ud fra sproget.

Socialkonstruktivisme tager udgangspunkt i, at mennesker erkender og forstår på forskellige måder afhængigt af de sammenhænge, det optræder i. I denne sammenhæng hævder socialkonstruktivister, at menneskets oplevelse af verden er socialt konstrueret (Wenneberg, 2002, s.1).

I dette speciale vil vi tage udgangspunkt i Kenneth Gergens konstruktionisme som også kan betegnes som ontologisk socialkonstruktivisme. De to positioner inden for konstruktivisme ligger begge stor vægt på betydningen af sproget som former af den kollektive tænkning og dermed af virkeligheden (Collin et al., 2014, s. 442). Den konstruktionistiske eller socialkonstruktivistiske tilgang tager udgangspunkt i et verdenssyn, der tillægger vores indbyrdes relationer størst værdi frem for at anskue verden som værende sammensat af en række individuelt isolerede væsner eller mennesker, for hvem de sociale relationer kan anskues som kunstige konstruktioner. Det er i denne optik således vores indbyrdes relationer som mennesker og ikke de enkelte individer, der udgør samfundets fundament. I forhold til det speciale så kan man i denne sammenhæng konkludere, at når Kristian Thulesen Dahl ytrer sig om udlændingepolitikken i Danmark, så er det i sig selv ikke interessant eller betydende for samfundet generelt, det er først, når disse udtalelser ses i en relationel sammenhæng, at disse udtalelser får magt bag sig. På denne måde kan man tale om et overlap mellem socialkonstruktionisme og den kritiske diskursanalyse. Verden skal som en tekst, der bruges som empiri til den kritiske diskursanalyse og ses som noget, der bliver produceret eller konstrueres, opretholdes og reproducere og derved bliver til erkendelser om verden.

EMPIRI

Til at besvare specialets hovedspørgsmål og problemformulering vil det såkaldte paradigmeskifte som nævnt fungere som det tema, der bliver genstand for selve analysen. Empirien i dette speciale består af udvalgte politiske tekster. De er alle udtryk for styret politisk kommunikation direkte fra den centrale politiske aktør i det enkelte politiske parti. Selve det empiriske grundlag består af udvalgt kommunikation fra Dansk Folkeparti, Venstre og Socialdemokraterne, der er hovedaktørerne bag paradigmeskiftet, samt kommunikation fra De Radikale og Enhedslisten, der står i tydelig opposition til den nye udlændingelov. Fælles for de udvalgte tekster er desuden, at de alle er offentliggjort til den brede offentlighed i konteksten af de aktuelle paradigmeskifte. Det vil sige, at den tidsmæssige afgrænsing strækker sig fra efteråret 2018, hvor paradigmeskiftet kom på dagsordenen i den offentlige debat, til foråret 2019, hvor paradigmeskiftet blev vedtaget.

Til at analysere kommunikationen fra Dansk Folkeparti inddrages en annoncetekst med billede bragt i DSB-bladet "Ud & Se", som findes i alle DSB-tog landet over (bilag 1). I denne annonce præsenterer Dansk Folkeparti, med formand Kristian Thulesen Dahl som afsender, det såkaldte paradigmeskifte. Annoncen består af to helsider med en helsides tekst, hvor Kristian Thulesen Dahl udtaler sig om paradigmeskiftet på den ene side, samt et billede på den anden side. Billedet er et billede fra 2015, hvor en gruppe flygtninge går langs den danske motorvej med politieskorte. Annonceens overskrift lyder: "Hvad betyder udlændingepolitikens paradigmeskift for Danmark".

Til at analysere kommunikationen fra partiet Venstre inddrages et udsnit af statsminister Lars Løkke Rasmussens nytårstale fra 2019 (bilag 4), samt to debatindlæg fra udlændinge- og integrationsminister, Inger Støjberg, i BT (bilag 2 & 3). Denne udvalgte empiri skal desuden bidrage til at kaste lys over specialets underspørgsmål, hvor genstanden for undringen er de potentielt divergerende diskurser, der kan siges at herske i kommunikationen fra partiet Venstre på udlændingeområdet. I de to debatindlæg argumenterer Inger Støjberg for, at islamisk levevis er problematisk for Danmark, samt beslutningen om at placere udviste kriminelle udlændinge på et nyt center på øen Lindholm.

Endvidere vil der i analysen indgå et nyhedsbrev skrevet af Mette Frederiksen, formand for Socialdemokratiet, til sine medlemmer (bilag 5). Nyhedsbrevet er udsendt fra Socialdemokratiet i slutningen af November 2018. I nyhedsbrevet argumenterer Mette Frederiksen for, hvorfor man

støtter paradigmeskiftet og kalder det "sund fornuft". Dette nyhedsbrev vil ligeledes fungere som empirisk grundlag til nærværende speciales underspørgsmål, der søger at redegøre og analysere, hvilken position Socialdemokratiet indtager i debatten om paradigmeskiftet. For at besvare dette underspørgsmål har vi desuden fundet det nødvendigt at redegøre for den historiske udvikling i Socialdemokratiets udlændingepolitik fra 1967-2019. Dette historistiske perspektiv skal give læseren et indblik i, hvilken position Socialdemokratiet har taget historisk set i den udvalgte periode, hvilket vil sætte paradigmeskiftet og Socialdemokratiets udlændingepolitiske position i relief. Dette historiske perspektiv vil således blive redegjort for med en andenhåndskilde, da det ville være for tidskrævende at foretage redegørelsen på baggrund af vores egen indsamlede data.

Som andenhåndskilde er Mattias Tesfayes bog "Velkommen Mustafa – 50 års socialdemokratisk udlændingepolitik" fra 2017 udvalgt. Mattias Tesfaye er medlem af folketinget for Socialdemokratiet, hvor han bestrider flere ordførerposter, som udlændingeordfører og integrationsordfører. I bogen gennemgår Mattias Tesfaye 50 års socialdemokratisk udlændingepolitik samt flere interviews med ledende politikere fra perioden.

I oppositionen til paradigmeskiftet udvælges tekster fra De Radikale og Enhedslisten. Her tages udgangspunkt i et indlæg skrevet af Morten Østergaard, formand for De Radikale, der bringes på De Radikales egen hjemmeside i forbindelse med paradigmeskiftets vedtagelse i 2019 (bilag 6). Endvidere tages udgangspunkt i et Facebook-opslag af Pernille Skipper, politisk ordfører og medlem af Folketinget for Enhedslisten, den 23. januar 2019 (bilag 7). I dette opslag reagerer hun ligeledes på regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokraternes forslag om et paradigmeskifte i dansk udlændingepolitik.

SELEKTION

Når man udvælger sin empiri til et speciale, som dette, kan det ofte virke arbitrært og tilfældigt, hvilket kan skade validiteten af specialet. Den sparsomme klarlægning af det empiriske grundlag kan der være flere forklaringer på. I nogle fagtraditioner kan der ligge en underforståelse af, hvad kriterierne for denne udvælgelse typisk er. "Teksterne kan være udvalgt på grund af deres status som kanoniske eller populære, fordi de ud fra et bestemt faglig dagsorden er oversete eller glemte(og derfor må de frem i lyset), eller fordi de på en anden måde fremstår "interessante" eller "signifikante". (Graakjær Et al., 2015, s. 21.). Konsekvensen af manglende klarlægning af

udvælgelsen af det empiriske grundlag kan være, at man finder det, man vil finde, som fx en mindre tendens og derefter forsøger at generalisere denne på et sparsomt empirisk grundlag, hvilket skader validiteten af den videnskabelige undersøgelse.

Når man skal rammesætte den empiriske udvælgelse kan man med fordel gå tilbage til sin oprindelige undring, der ligger til grunde for hele opgaven. Hvorfor vil vi undersøge dette emne? ”Hvad er hensigten med og originaliteten af éns bidrag?” (Graakjær Et al., 2015, s. 27.) eller sagt med andre ord: hvorfor skal man læse dette speciale? Hvorfor er det relevant? Hvilke nye indsigter bringer vi, med dette speciale, til den allerede eksisterende forskning? Vores oprindelige undren startede med den polarisering, der ses indenfor særligt udlændingebatten, som vi, globalt set, har været vidne til i det sidste årti, hvor højrefløjene over hele verden har vundet terræn og er blevet en del af det etablerede politiske selskab. Vi husker alle Poul Nyrups kommentar om Dansk Folkeparti: ”Stuerene, bliver i aldrig.”, en udtalelse man kan diskutere til hudløshed, men man kan dog ikke ignorere, at Dansk Folkeparti er blevet en magtfaktor i dansk politik og sat dagsordenen. De er ofte tungen på vægtskålen, når de danske partier skal sammensætte regering og det er ikke længere det samme tabu at proklamere sin støtte til Dansk Folkeparti offentligt, som det har været tidligere. Nu er andre partier kommet frem til højre for Dansk Folkeparti. Denne udvikling har vækket vores undren for, hvordan har Dansk Folkeparti formået at blive en del af magtens centrum med deres udlændingepolitik og de heriboende diskurser. Denne undren strækker sig ligeledes til den modsatte fløj i dansk politik, hvor Socialdemokratiets udlændingepolitik også kan siges at have taget en højredrejning.

Efter at have etableret vores oprindelige undring og beskrevet, hvorfor man skal læse dette speciale, og hvad dette speciale bidrager til den eksisterende forskning med, så kan man med rette sig ”og hvad så?”. ”Når man undrer sig bør man med andre ord forsøge at finde svar i eksisterende forskning: hvis denne forskning ikke leverer tilfredsstillende svar – så er éns undren i udgangspunkt legitim forskningsmæssig forstand.” (Graakjær Et al., 2015, s. 27.). Vi er uden tvivl ikke de første, der interesserer sig for politiske diskurser inden for udlændingområdet, som vores problemformulering beskæftiger sig med, men vi mener, at vi har nået et spadestik dybere med vores to underspørgsmål, hvor vi interesserer os for en mulig højredrejning i Socialdemokratiet, som historisk har placeret sig på venstrefløjen, når det kommer til udlændingepolitikken og det andet underspørgsmål, hvor vi vil undersøge en mulig divergens

mellem statsminister Lars Løkke Rasmussen og udlændinge- og integrationsminister Inger Støjberg på italesættelsen af udlændingepolitikken. Som hovedproblemformuleringen, der søger at redegøre og analysere paradigmeskiftet, så er begge disse underspørgsmål højaktuelle cases, der potentielt kan blive udslagsgivende i forhold til den kommende valgkamp. Derfor mener vi, at dette speciale og dets problemformulering og underspørgsmål kan bringe nye indsigter og derved bidrage til den eksisterende forskning på dette område. Ligeledes er denne finanslov med paradigmeskiftet blevet vedtaget indenfor så kort tid i forhold til dette speciale, at mængden af forskning specifikt omkring paradigmeskiftet er nærmest ikke eksisterende og derved mangelfuld. Dette bidrager ligeledes til dette speciales berettigelse som relevant og indsigtsgivende forskning. Debatten om paradigmeskiftet er netop afgrænset til en given tidsperiode fra slut 2018 til start 2019. Denne konkrete debat hører under den større debat og historiske udvikling inden for udlændingepolitik, som vores forskningsreview forholder sig til.

Processen med indsamling af empiri har været en proces, hvor vi har søgt bredt på emnet (paradigmeskifte) i forhold til kommunikationen fra alle partier i Folketinget. Fokus har været på at finde de centrale stemmer og synspunktet i debatten. Endvidere har vi bredt søgningen af denne empiri ud på alle genre og medier. Vi er således bevidste omkring de forskelle, der hersker i selektion af tekster med forskellige arenaer og kanaler. Fælles for den samlede empiri er dog, at der er tale om “det skrevne ord” i ikke-medierede tekster. Samtlige tekster kommer direkte fra de respektive politikere uden journalistisk indblanding i form af en journalistisk vinkel eller redigering af citater. Disse politikere er ligeledes alle fremtrædende politikere, der er en del ledelsen i deres respektive partier og dermed dagsordensættende for den politiske kurs. Fælles for denne empiri er ligeledes, at den som nævnt indeholder en tydelig position i forhold til debatten omkring paradigmeskiftet.

Vi mener således, at hver enkelt udvalgt politiske kommunikation henvender sig til den brede offentlighed. Politikere kommunikerer nu til dags til vælgersegmenterne via en lang række kanaler og medier, så det afgørende for vores selektion har som nævnt været det element, at der er tale om “styret” kommunikation, en nedskreven tekst, direkte fra aktører, der samlet set står som repræsentative for debatten. Dette har været vores fokuspunkt i selektionen frem for udelukkende lave en diskursanalytisk komparation af tekster, der havde den samme kommunikationskanal og form. I forlængelse af dette kan det ligeledes siges, at vi som

kommunikationsfolk anlægger et integreret perspektiv på professionel kommunikation, hvor den kommunikation, der i udgangspunktet målrettes internt i en organisation i praksis stemmer overens med de budskaber, man ønsker at sende i et eksternt perspektiv. En klassisk opdeling mellem intern og ekstern kommunikation stiller vi os således kritisk over for, da intern kommunikation også bliver ekstern. Dette forhold kan appliceres på vores valg af tekst fra Mette Frederiksen, der umiddelbart skriver til sine medlemmer. Faktum er dog, at teksten gøres offentlig tilgængelig på Socialdemokratiets websider og desuden bruges af redaktionelle medier til diverse artikler.

ANVENDT TEORI

I det følgende uddybes specialets teorivalg. Med en bestemt teori følger også en bestemt måde at tilgå empirien på. Vi er således opmærksomme på, at vores valg af både teori og empiri har betydning for de konklusioner, vi udleder af analysen. Dette afsnit præsenterer således specialets teoretiske grundlag for analysen af den udvalgte politiske kommunikation. Desuden vil vi redegøre for, hvorledes teorien operationaliseres i forhold til tekstanalysen.

I forhold til den valgte empiri vil vi som nævnt undersøge de politiske aktørers kommunikation og retorik med fokus på at udlede de gennemgående diskursive karakteristika. Dette sker altså med en diskursanalytisk indgangsvinkel, hvor såvel tekstuelle mønstre, som omkringliggende politiske og samfundsmæssige forhold, inddrages. Vi indleder hver analyse af den udvalgte politiske tekst med et tekstnært perspektiv. I specialets afrunding og diskussion vil vi anlægge et bredere makroperspektiv på empirien og de problemstillinger, der er væsentlige i forhold hertil.

Diskursbegrebet tages i anvendelse i en række forskellige kontekster og der hersker flere forskellige definitioner. Som det er tilfældet med framingbegrebet, der ligeledes inddrages i nærværende speciale, er en diskurs ligeledes en given måde at italesætte nogen eller noget på og tillægge en del af virkeligheden mening. Diskursanalyse handler således om at analysere måden, vi taler om et emne på. Det er altså ikke lige meget, hvordan man kommunikerer og bruger sproget, da det kan have betydning for vores konkrete handlinger, om vi giver et givent emne den ene eller anden medbetydning. Derfor betragtes sproget aldrig som helt objektivt inden for diskursanalyse (Græsborg & Jørgensen, 2015, s. 8) Generelt skelnes mellem to traditioner, hvor diskurs med lille ”d” henviser til konkret betydningsdannelse her og nu, mens diskurs med stort

”D” henviser til de overordnede sociale meningsuniverser på tværs af tid og sted (Horsbøl & Raudaskoski, 2016, s. 11). Analysen af den enkelte politiske tekst i forbindelse med debatten om paradigmeskiftet kan således siges at beskæftige sig med meningsdannelse ”her og nu”, hvor vi undersøger, hvordan den enkelte aktør italesætter emnet.

KRITISK DISKURSANALYSE

Som analytisk redskab vil Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse og model (Fairclough 2003, Fairclough 1992) fungere som rammeværk for analysen, hvorunder vi ligeledes vil supplere med anden teori, der præsenteres i forlængelse af dette afsnit. Faircloughs kommunikationsstudier omfatter generelt begge diskursniveauer. Således fokuseres både på diskurs og Diskurs, samt det, han kalder den sociale praksis: ”Social practice has various orientations – economic, political, cultural, ideological – and discourse may be implicated in all of these without any of them being reducible to discourse” (Fairclough, 1992, s. 66). Fairclough kalder også den sociale praksis for det ”non-diskursive”, man må forholde sig til i en analyse, da samfundsmæssige og kulturelle forhold påvirker diskursen, mens diskursen omvendt påvirker disse forhold i et dialektisk forhold. Faircloughs diskursteori handler altså om at gennemføre tekstnære diskursanalyser af sprogbruget i en given social interaktion. Dette kan også være af multimodel art, hvor kommunikationen fx indeholder billeder (Horsbøl & Raudaskoski, 2016, s. 4). Som nævnt vil denne analyse da også beskæftige sig med en annonce fra Dansk Folkeparti, der både indeholder tekst og billede. Ifølge Marianne Winther-Jørgensen og Louise Phillips (1999, s. 79) defineres diskurs på to måder af Fairclough. Diskurs, hvor ”sprogbrug ses som social praksis”, hvilket vil sige, at diskurser er med til at konstituere både sociale identiteter, relationer og betydningssystemer. Dertil kan diskurs ses som ”en måde at tale på, der giver betydning til oplevelser ud for et bestemt perspektiv” (Fairclough ifølge Jørgensen & Phillips, 1999, s. 79). Dermed kan diskurs således fungere som en dækkende term for forskellige sprogformer, der anvendes i forskellige kontekster. Man kan eksempelvis tale om en ”reklamediskurs” eller ”avisdiskurs” (Fairclough, 1992, s. 3).

Faircloughs diskursanalyse bygger på en kritisk lingvistisk tradition, hvor han kan siges at udfordre den traditionelle lingvistik, der ser på enkeltsætninger og sprogsystemer som værende uafhængige af selve brugen af sproget. Ifølge Fairclough er sproget et sprog grundet dets funktion i en given social struktur. Sproget, man har, afhænger dermed af, hvilken plads, man har

i det “sociale system”. Fairclough ser dermed sproget som et system, hvorfra individet kan vælge mellem forskellige muligheder alt efter den sociale kontekst, man befinder sig i: ”Language is as it is because of its function in the social structure, and the organization of behavioural meanings should give some insight into its social foundation” (Fairclough, 1992, s. 26). I forlængelse af ovenstående kan det nævnes, at nærværende speciale forholder sig til en hypotese, der siger, at forskellige politiske roller hos forskellige aktører fra samme parti kan medføre, at hver enkelt individ vælger at bruge sproget på forskellig vis om samme tema.

Den kritiske diskursanalyse anskuer således diskursbegrebet som en vigtig form for social praksis, der både bidrager til at konstituere den sociale verden og konstitueres af samme. Diskurs kan altså forme og omforme eksisterende sociale strukturer, men afspejler dem på samme tid. Sproget bliver dermed en handling man kan påvirke verden med, mens selve handlingen, som nævnt, står i et dialektisk forhold til de øvrige sociale aspekter (Fairclough, 1992, s. 66). Når en given tekst produceres og konsumeres i de såkaldte “diskursive praksisser” kan den sociale og kulturelle forandring og reproduktion siges at finde sted.

Faircloughs teoretiske bidrag til diskursanalysen fokuserer desuden på at undersøge og afdække udviklinger i samfundet, hvor hensigten er at “afsløre” den diskursive praksis’ opretholdelse af relationerne i den sociale verden, der kan indebære ulige magtforhold. Diskurs og magt er altså tæt forbundet, hvilket også er grunden til, at nærværende speciale inddrager Foucaults magtbegreb, der udlægges i følgende afsnit. Det kritiske element i Faircloughs diskursanalyse bliver således, at metoden skal kaste lys over ulige magtforhold mellem diverse aktører i kommunikationsprocesser og samfund (Fairclough ifølge Jørgensen & Phillips, 1999, s. 76).

Fairclough fokuserer generelt på to elementer, når et område skal analyseres: “den kommunikative begivenhed”, der dækker over et konkret område, hvor sprogbrug kommer i spil, samt “diskursorden”, der er summen af de diskurstyper, der findes inden for et givent socialt felt. Inden for en given diskursorden findes forskellige diskursive praksisser, hvor tekst både produceres og konsumeres (Fairclough, 1992, s. 73). I nærværende analyse af den styrede politiske kommunikation kan “paradigmeskiftet” betragtes som nodalpunktet, nøglebegrebet, hvormkring der etableres en diskurs. Altså en italesættelse af paradigmeskiftet eller et bestemt tankesæt relateret til paradigmeskiftet. Selve begrebet “diskursorden” skal derimod forstås i et

støtte udlændingepolitisk perspektiv, der ikke afgrænser sig til debatten om det aktuelle paradigmeskifte, som nærværende speciale tekstnært vil forholde sig til.

Faircloughs tredimensionelle model som rammeværk for analysen

Som nævnt vil Faircloughs tredimensionelle opfattelse af diskursanalysen fungere som rammeværk for vores analyse af den politiske kommunikation. Formålet med denne model er at undersøge relationerne mellem den diskursive praksis og større sociale sammenhænge. De tre analyseniveauer jævnfør modellen (tekst, diskursiv praksis og social praksis) er gensidigt betingede af hinanden, hvilket betyder for analysemetoden, at man ikke kan forstå en given sammenhæng ud fra en tekst eller diskurs alene. Man må analysere måden, hvorpå alle tre dimensioner forbinder hinanden. Dialektikken illustrerer dermed den opfattelse, at en diskurs bygger på eksisterende sociale strukturer, men omvendt også rekonstruerer og påvirker disse (Fairclough, 1992, s. 63). Nedenfor udlægges de tre analyseniveauer i forhold til den struktur, der danner rammen for analysen af den politiske kommunikation relateret til paradigmeskiftet.

I modellens inderste lag (**tekst**) fokuseres på de tekstnære egenskaber, hvor den konkrete tekstnære og retoriske analyse gennemføres. Tekstbegrebet henter Fairclough fra Halliday, som opfattede tekst som både talt og skrevet sprog (Fairclough, 1992, s. 71). Ved at fremstille en tekst betegner man en del af virkeligheden og tillægger den mening. Hver enkelt tekst er ifølge teorien åben for fortolkning, så den skal altid forstås i relation til fortolkeren og den sociale praksis, som skaber mening i teksten.

De politiske tekster, vi vil undersøge nærmere som analyseobjekter, består af styret politisk kommunikation i forbindelse med debatten om paradigmeskiftet i dansk udlændingepolitik. Ifølge specialets problemformulering bliver opgaven at undersøge diskursive mønstre, samt belyse, hvorledes disse adskiller sig fra hinanden i de forskellige tekster, og hvilke sproglige nuancer, der kan identificeres mellem de aktører der udadtil, på tværs af hinanden, både kan være enige og uenige.

Til det tekstnære analyseniveau benytter vi således en række tekstuelle, retoriske og grammatiske begreber, der præsenteres nærmere i det følgende. Som nævnt analyseres flere forskellige tekster, hvorfor vi vil anvende de respektive begreber alt efter deres relevans for den givne tekst. Dog følger analysen gennemgående de samme nøglebegreber.

På det tekstnære analyseplan vil vi forholde os til **tekstens struktur** samt afsenderens konkrete **ordvalg** (Vocabulary/Wording). Ifølge Fairclough foretager man sig både et valg og et fravalg, når man vælger et bestemt ord frem for andre. Man italesætter således nogle ord frem for andre alternativer (Fairclough, 1992, s. 77). Når man vælger at benævne personer, begreber eller handlinger på en given måde, følger ligeledes en given betydning og konnotation til det konkrete ord. På den måde kan afsenderen af en tekst farve sin tekst i en given retning. Vi vil således forholde os til både ordvalg, der springer særligt i øjnene i hver enkelt tekst, og disse ords merbetydninger.

Transitivitet (Transitivity) undersøger, hvordan begivenheder og processer forbindes med subjekter og objekter. Altså om nogle forhold eller personer fremhæves mere end andre. I tekstens grammatiske opbygning kan aktivitets- og relationelle mønstre konstrueres. Her vil vi således undersøge, hvilke aktører, der i teksten tillægges de aktiviteter, som foregår, og hvem teksten generelt centrerer om (Fairclough, 1992, s. 177-185). Man ser således på forholdet mellem subjekter, der handler, og så de objekter eller begivenheder, der handles i forhold til.

Modalitet (Modality) betyder 'måde'. Man analyserer her afsenderens grad af tilslutning eller afstandtagen til et givent emne. Man undersøger, hvordan producenten af teksten gennem sproget viser affinitet for udsagnet og hvilken konsekvens, det har for dialogen (Fairclough, 1992, s. 158-162). Fairclough introducerer fire grammatiske begreber i forhold til at begribe affiniteten i forhold til et givent udsagn: modalhjelpeverber, tidsangivelse, modaladverbier og forbehold.

Modalitet i grammatik ses tydeligt ved brugen modalhjelpeverber, som skal, kan, må, burde. Dertil spiller tidsangivelsen i verbet også en rolle, da nutid giver kategorisk modalitet, hvor man udtrykker en form for fuld accept af udsagnet. Dertil tilføjes modaladverbier som fx “måske” og “selvfølgelig”, eller et forbehold, som fx “sådan lidt”, der også siger noget om graden af affinitet fra afsenderen.

Disse områder kan alle være måder, hvorpå man som afsender viser graden af tilslutning til eget udsagn. Den højeste tilslutning, hvor sandheden af udsagnet tages for givet, er som nævnt den kategoriske modalitet. Ligeledes taler man om deontisk modalitet, når man udtrykker en form for pligt eller tilladelse i forbindelse med et udsagn.

Disse ovennævnte lingvistiske tekstelementer, der kan identificeres på det tekstnære niveau, påvirker således det næste element i Faircloughs model, den diskursive praksis, hvor vi vil sammenfatte de gennemgående diskurser, der ses i teksten på baggrund af ovenstående tekstnære observationer.

Den næste dimension i Faircloughs model er således den **diskursive praksis**. Når noget sættes i tale, er der tale om en diskursiv praksis. En afsender af en diskurs giver således udtryk for, ved at sætte noget i tale, hvordan afsenderen fortolker og konstruerer virkeligheden. Hvordan en given tekst bliver produceret og fortolket afhænger af konteksten. Tekstproducentens baggrund har ligeledes indvirkning på, hvorfor en italesættes på lige netop den måde, som den bliver, frem for andre. En tekst kan desuden gennemgå en transformation i selve distributionsprocessen, hvilket kan have betydning for form og indhold (Fairclough, 1992, s. 79). Vi anlægger i nærværende speciale en forståelse af den diskursive praksis som værende et mere overordnet analyseniveau som efterfølger hver enkelt tekstanalyse. I tekstanalysen identificerer vi en række iagttagelser, der i den diskursive praksis sammenkobles i nogle overordnede diskurser, der skal forstås som meningshelheder i den givne tekst, hvori forskellige temaer og italesættelser hersker. Vi sammenfatter således vores analyse af det skrevne politiske ord og sætter navn på en række diskurser, der udtrykker det gennemgående diskursive og retoriske udtryk, der præger den enkelte italesættelse.

Den yderste dimension jævnfør Faircloughs tredimensionelle rammeværk (**social praksis**) omhandler, på hvilken måde den diskursive praksis kan bidrage til at reproducere og omstrukturere den eksisterende diskursorden, og hvordan det influerer på den bredere sociale praksis. Som nævnt anskuer Fairclough den sociale praksis som det ”non-diskursive”, der har indvirkning på, hvordan virkeligheden sættes i tale som diskurs og hvordan italesættelsen står i et dialektisk konstituerende forhold til den sociale praksis (Fairclough, 1992, s. 73). Ved at arbejde ud fra dette teoretiske ståsted og struktur er det altså ikke tilstrækkeligt alene at gennemføre en tekstnær analyse, der ifølge Fairclough ville mangle en kobling mellem teksten og de bagvedliggende samfundsmæssige strukturer.

Den bredere sociale praksis står således som det overordnede felt, som den udvalgte politiske kommunikation i forbindelse med paradigmeskiftet er en del af. Hertil kan det siges, at summen af diskurser inden for en afgrænset aktuel debat om paradigmeskiftet ikke i sig selv udgør en

samlet diskursorden jævnfør Fairclough. Her tænkes på det udlændingepolitiske område i sin helhed og over en længere historisk periode. Således vil nærværende speciale også søge at koble denne analyse med den eksisterende forskning på området, der netop har et historisk perspektiv på feltet. Dette sker med henblik på at forbinde tekstniveauet med den bredere sociale praksis og se, hvorledes diskurserne, der udledes, kan anskues som værende et nyt bidrag til det bredere udlændingepolitiske felt.

FRAMING

I det følgende redegøres for framingbegrebet, der ligeledes inddrages i nærværende speciale med henblik på at diskutere de politiske og strategiske overvejelser i forbindelse med den politiske kommunikation om paradigmeskiftet. Dette vil ske i en afrundende diskussion på baggrund af diskursanalysen. I en konstant øget medialiseret verden er framing blevet et nøglebegreb og et uundværligt værktøj i enhver politiker og spindoktors værktøjskasse. At kunne vinkle en sag til ens egen sags fordel, eller fremme sine egne holdninger, er blevet en stor del af det at være politiker i dagens Danmark, hvis man vil hen, hvor magten er: ”At frame består i at udvælge nogle aspekter af erfaringsverdenen og fremhæve dem i en kommunikativ tekst på en sådan måde, at der anspores til en bestemt definition af problemet, fortolkning af årsager, moralsk evaluering og/eller anbefaling af (be)handling for det pågældende tilfælde.” (Entman, 2015). Endvidere kan man beskrive frames således:

- Frames er en forudsætning og en præmis for den politiske diskussion.
- Framing er rammesættende for den måde, vi iagttager den politiske virkelighed.
- Framing er et redskab til at identificere og italesætte de grundlæggende værdier, som ligger umiddelbart under den politiske debat

(Steen & Reiter, 2015, s. 23).

Når man anskuer frames eller framing i et analytisk perspektiv er det vigtigt at skelne mellem strategisk framing og ikke strategisk framing, hvilket kan virke åbenlyst og implicit. Det er dog essentielt for analysens validitet, at man holder dette faktum for øje, når man analyserer politisk kommunikation med henblik på at afsløre frames. En ikke-strategisk frame kan defineres som en frame, der ikke er baseret på bevidst, intentionelt eller strategisk valg. Masser af framing er mere

eller mindre tilfældig eller kulturelt bestemt (Steen & Reiter, 2015, s. 21). Et eksempel på en ikke strategisk frame kan være ordet formand. Et ord, der bruges hver dag af alle danskere, dog uden, at man tager en bevidst holdning til ordet, rent kønspolitisk. Denne ikke-strategiske frame er dog stadig med til at opretholde forestillingen om, at det er mere naturligt, at der er tale om en formand frem for en forkvinde. I forhold til disse ikke-strategiske frames, så er det vigtigt at være opmærksom på, at det er nærmest umuligt at finde frem til disse ikke strategiske frames. Det er selvsagt umuligt at komme ind i hovedet på politikerne, der bruger disse frames og derfor umuligt at vide om det er en bevidst eller strategisk frame eller om det er en kulturelt bestemt frame. Det er dog stadig et element af framing, man skal være opmærksom på. Frames består oftest af mere end bare et ord som fx formand, som er brugt som eksempel tidligere i denne redegørelse. I denne sammenhæng kan man sige, at hvis man forøger at analysere en frame, hvor ordet formand bliver brugt som det eneste ord, hvor der kan ligge en vis framing værdi, så kan man argumentere for, at det ikke er en særlig stærk frame. Det er dog ligeledes vigtigt at være opmærksom på, at der ikke findes nulsprog, hvilket der vil blive redegjort for i det følgende afsnit (Steen & Reiter, 2015, s. 34).

Som redegjort for, så er framing blevet et uundværligt værktøj for politikere i dagens Danmark, hvor frames er overalt i mediebilledet, så hvordan kan man som vælger gennemskue disse frames og få et retvisende billede af, hvad den enkelte politiker egentlig mener om det givne emne? Og hvor effektivt er frames egentligt? Sten og Reiter opstiller en række argumenter, der kan give indsigt i, hvor effektive frames er og hvordan man lærer at forstå disse frames.

- Der eksisterer ikke et "nulsprog" – i modstrid med, hvad mange forestiller sig, er det ikke muligt for os at tale om verden i 1:1 forhold. Lige meget i hvilken kontekst vil der altid være et element af prioritering af, hvordan man formulerer sig, og hvilke elementer man vælger at fremhæve, og lige så vigtigt, hvilke elementer man undlader i sin udlægning af et emne.

- Alt sprog er politisk – i første punkt blev der argumenteret for, at sprog aldrig kan være neutralt. Derfor vil sproget altid være en kampplads for modstridende interesser og holdninger: "Kampen om sproget kan ikke adskilles fra kampen om samfundets indretning, da disse ikke er adskilt størrelser, men griber dybt ind i hinanden" (Steen & Reiter, 2015, s. 34).

· Framing er et politisk grundvilkår – ”Framing bygger på den kognitive lingvistikks evidens for, at metaforer ikke fortrinsvis hører skønlitteraturens og digtningens verden til.” (Steen & Reiter, 2015, s. 34). Selv i det mest neutrale sprog er det umuligt at undgå brugen af metaforer, og derfor er framing et grundvilkår: ”Metaforer er nemlig ikke bare et sprogligt fænomen, men også et kognitivt fænomen. Det betyder, at vi anvender de erfaringer, vi har fra den fysiske verden, når vi skal beskrive noget abstrakt.” (Steen & Reiter, 2015, s. 35).

· Framing anvendes ofte ubevidst – framing påvirker vores opfattelse af virkeligheden, vores adfærd og vores holdninger hver dag: ”Men det betyder langt fra, at den, der bruger en bestemt frame, altid er bevidst om, hvilken effekt den vil have på modtageren” (Steen & Reiter, 2015, s. 36). Hvilket vil sige, at vi hver dag opfanger frames fuldstændig ubevidst og ubemærket. Dette kan også føre til, at vi kommer til at reproducere denne frame senere og nogle gange ubevidst. Denne pointe understreger også magten af frames, som beskrevet tidligere.

· Framing handler om det lange seje træk – en frame opstår ikke over natten, fordi en politiker bruger den i et tv-interview: ”Framing foregår som sagt som kognitive processer i hjernen, og det tager tid at ændre de kognitive mønstre som dominerer vores tankeprocesser, holdninger og adfærd i dag” (Steen & Reiter, 2015, s. 36). Det vil sige, at en frame skal gentages mange gange, for at vores hjerne opfatter denne frame. Ellers har denne frame ikke nogen effekt på modtageren, og derfor vil modtageren ikke reproducere framingen.

Frames kan både beskrive indholdet af journalistiske historier og politiske taler, også kaldet frames i kommunikation og kognitive frames, som beskriver individers forestillinger og overvejelser om et tema eller en begivenhed (Slothuus, 2016). Frames indeholder således et element af dobbelthed som begreb. Begrebet eksisterer både som diskursive konstruktioner i den politiske debat og medierne, samt som mentale strukturer i bevidstheden hos borgerne eller vælgerne, hvilket hjælper disse til at forstå politiske problemstillinger og til at tage stilling til disse (Slothuus, 2016). Denne dobbelthed i frames er vigtig altid at holde for øje, når man anskuer politisk kommunikation fra et analytisk perspektiv, da dobbeltheden kan vende en sag på hovedet og gå fra at være en vindingsag til en tabersag. Som lægmand kan man muligvis betvivle, hvor vigtig den rette frame i realiteten er for den enkelte sag. Politik burde være gennemskueligt uanset hvilket ord, der bruges af den ene eller den anden politiker. En ganske forfejlet antagelse,

hvis man spørger Entman og andre teoretikere på området. Et klassisk eksempel på, hvor effektiv en frame kan være stammer fra Mogens Glistrup og Fremskridtspartiet, der med deres mærkesag skattelettelse fik skabt en nærmest urokkelig og permanent framing af, hvordan danskerne ser på det at betale skat og hvordan dette kan ses som en byrde frem for en berigelse af samfundet og en pligt, man har som borger til at bidrage til samfundet.

Når man snakker om framing i dansk politik er det vigtigt at understrege, at framing ikke kun bruges og reproduceres af politikere – i en framingsammenhæng spiller medierne og vælgerne en lige så stor rolle som politikerne. Når en politiker vælger at frame en politisk sag på en given måde bliver denne oftest reproduceret af medierne. Et eksempel på dette er Søren Pape Poulsen, formand for Det Konservative Folkeparti, der i 2015 brugte framingen ”dødsskat” om arveafgiften. En frame, der fik stor mediebevågenhed. Ordet dødsskat blev gentaget af journalister landet over. Her er det vigtigt at understrege journalisternes rolle i framing. Journalisterne kommer til at gentage og styrke en bestemt frame og dermed en bestemt ideologisk position, som de givetvis ikke selv har været opmærksomme på (Steen & Reiter, 2015, s. 25). Nærværende speciales analyse afgrænser sig som nævnt til den styrede politiske kommunikation, der ikke er medieret gennem redaktionelle, journalistiske medier, men det kan nævnes, at framingen ”paradigmeskifte” i sig selv går igen i dette medie billede, der spiller med på denne italesættelse.

FOUCAULTS MAGTBEGREB

Som nævnt er diskurs og magt som begreber tæt forbundet. Den franske filosof Michel Foucault har som Fairclough også bidraget til teorien om diskurser i samfundet. Dog har Foucault mere fokus på, hvordan diskurser og magt hænger ubetinget sammen. I modsætningen til, hvad nogen tror, så ser Foucault ikke magt, som en negativ ting, men som produktiv og skabende. Dette står i kontrast til den repressive magt, der søger at undertrykke dem, som magten udøves mod. Denne produktive magt kalder Foucault for den guvernementale magt som virker i kraft af: ”en mængde af institutioner, procedurer, analyser og refleksioner, beregninger og taktikker, som gør det muligt, at udøve den specifikke, om end meget komplekse form for magt, hvis primære sigte er befolkningen.” (Foucault, 2008, s. 116). I modsætning til den repressive magt, så har den guvernementale magt til sigte at styre befolkningens sind og ikke deres kroppe. Den guvernementale magt udøves, ifølge Foucault, ved hjælp af diskurser og viden. ”There can be no

possible exercise of power without a certain economy of discourses of truth which operates through and on the basis of association.” (Foucault, 1980, s. 93). Viden og magt er altså ifølge Foucault gensidigt afhængige af hinanden: det er ikke muligt at udøve magt over befolkningen uden viden, og ligeledes vil viden fremkalde eller give magt til den, der er i besiddelse af viden.

For at forstå Foucaults magtbegreb må man også se mod hans teori om dispositivet. ”Dispositivet, herunder diskurserne, er den form, i hvilken den guvernementale magt ’støbes’ med taktikkernes, mekanismernes, procedurernes, beregningernes og institutionernes mellemkomst.” (Horsbøl & Raudaskoski, 2016, s. 28). Det er i denne form, at de forskellige medier imellem, hvor magten konstitueres i en meget kompleks form. I denne form for magt subjektiveres individet og befolkningen generelt med nogle bestemte holdninger, opfattelser og viden.

I forhold til dette speciale og dets problemfelt er Foucaults magtbegreb relevant at inddrage. Politikere er på mange måder et stærkt symbol på magt i vores samfund. De fleste politikere bruger hele deres karriere på at søge magten i samfundet ved hjælp af deres stemme eller diskurser. Som folkevalgte er de en del af magtens tredeling i vores demokratiske samfundsopbygning. Til at besvare dette speciales hovedspørgsmål tages der udgangspunkt i paradigmeskiftet, der markerer et skifte i dansk udlændingepolitik. Det kan siges, at politiker bruger diskurser i deres politiske kommunikation til at udøve magt over for den danske befolkning med henblik på at ændre dennes holdning eller forståelse af det givne emne i tråd med Foucaults teori om magt.

DISKURSANALYSE AF DEN POLITISKE KOMMUNIKATION

Med afsæt i ovenstående indføring til analysens teoretiske ståsted og fremgangsmåde analyseres de politiske aktørers kommunikation i nedenstående afsnit. Hver enkelt tekst analyseres som nævnt på det tekstuelle niveau, hvorefter diskurserne udledes i den diskursive praksis. Strategien bliver således, at hver enkelt stykke politiske kommunikation analyseres enkeltvist med udgangspunkt i de to inderste analyseniveauer jævnfør Faircloughs (1992, 2003) tredimensionelle model. I specialets afrunding vurderes styrkeforholdet mellem diskurserne, og et samlet afsnit om den sociale praksis vil søge at forbinde de udledte diskurser med det udlændingepolitiske felt i et bredere, historisk perspektiv og dermed den herskende diskursorden.

ANALYSE AF DANSK FOLKEPARTI

Det tekstuelle niveau

I dette afsnit analyseres Dansk Folkepartis annonce “Hvad betyder udlændingepolitikens paradigmeskift for Danmark?” (bilag 1), der har til formål at præsentere og informere danskerne om “paradigmeskiftet”. Annoncen er bragt i DSBs blad “Ud & Se”, der er frit tilgængeligt i alle danske DSB-tog. Desuden er teksten tilgængelig på Dansk Folkepartis hjemmeside, hvor den er blevet distribueret som en del af et nyhedsbrev udsendt af partiet. Denne distributionsform indikerer, at Dansk Folkeparti søger at ramme et bredt udsnit af den danske offentlighed med deres politiske kommunikation.

Struktur

Annoncen er opbygget med en rubrik og tre afsnit med tilhørende underoverskrifter, hvilket opsætningsmæssigt følger flere af de almindelige regler for pressemeddelelser. Desuden er teksten sat op som et personligt brev, hvor afsenderen er Dansk Folkepartis formand, som afslutter teksten “Med venlig hilsen, Kristian Thulesen Dahl” (bilag 1). Indholdsmæssigt sigter annoncen mod at redegøre for hovedprincipperne i paradigmeskiftet, der primært kan siges at fokusere på hjemsendelse af flygtninge frem for integration. Det første afsnit i annoncen drager historiske paralleller til valget i 2001, hvor Dansk Folkeparti for første gang gjorde sin indflydelse gældende og forhandlede den første store udlændingepakke på plads. Det andet afsnit i annoncen skitserer den parlamentariske opbakning til paradigmeskiftet. Ligeledes bringes de nye politiske initiativer på banen, hvor der som nævnt vil være fokus på hjemsendelse frem for integration af flygtninge og asylansøgere. Man erkender desuden, at disse initiativer muligvis vil gå til kanten af internationale konventioner. Sidste afsnit fokuserer på den nye kurs over for kriminelle udvisningsdømte udlændinge og mennesker på tålt ophold, der med paradigmeskiftet skal placeres på et nyt udrejsecenter på en ubeboet ø.

Teksten kan siges at være mere teksttung end den klassiske annonce, hvor der ofte opereres med korte sætninger og kortere budskaber. Teksten fylder en hel side i bladet med tilhørende billede og Dansk Folkepartis logo og slogan “Danmark - der er så meget vi skal passe på”. Denne mere teksttunge annonce bærer desuden præg af en længere sætningsopbygning end den klassiske annonceform foreskriver, hvilket ses i tekstens tredje afsnit: “Derfor opretter vi et nyt

udrejsecenter på en ubeboet ø, hvor de mest usympatiske af de afviste udlændinge, som vi af forskellige årsager ikke kan slippe afsted med, tvinges til at opholde sig, indtil de har fået nok, og forlader landet” (bilag 1). I ovenstående eksempel, og i teksten generelt, følges de gængse grammatiske spilleregler i forhold til brug af subjekter og verber i hver sætning. I politiske taler generelt vil man ofte kunne se et mere løst brug af talesprog og sætningskonstruktioner. Ligeledes ses det ofte i annoncer, at man benytter sig af kortere sætninger uden subjekt og verber. Et eksempel på dette er en kampagne af De Konservative fra 2015 med korte budskaber som “Stop naziislamisme.”, hvilket blev brugt i annoncer landet over. De Radikale har ligeledes lavet kampagner, hvor de satte punktummer efter hvert ord i teksten med henblik på at forstærke budskabet og vække modtagerens opmærksomhed.

Brugen af længere sætningskonstruktioner giver denne annonce et formelt udtryk i forhold til andre mere kortfattede annoncer med fx talesprog. Tekstens høje grad af formalitet kan kædes sammen med annoncens grundlæggende formål, der handler om at oplyse danske vælgere om paradigmeskiftet. Den mere teksttunge annonce giver læseren et grundigt billede af, hvilke løsningsforslag afsenderen giver. Der er således ikke tale om korte ytringer og budskaber, som ikke giver konkrete løsningsforslag. Overskriften stiller som nævnt selv spørgsmålet: “Hvad betyder udlændingepolitikens paradigmeskift for Danmark?” (bilag 1). Teksten i annoncen indeholder altså de konkrete politiske udspil, der tilhører paradigmeskiftet, hvilket adskiller den fra de førnævnte annoncer og politiske kampagner med hurtige budskaber. Med afsæt i ovenstående introduktion til annoncen analyseres teksten i det følgende.

Ordvalg

Vi vil i det følgende afsnit forholde os til de ordvalg, der springer særligt i øjnene i Dansk Folkepartis annonce og analysere disse ords betydning. Ifølge Fairclough ser man på det tekstuelle analyseniveau nærmere på, hvorledes visse ord tages i anvendelse frem for andre. Når man vælger et bestemt ord vælger man samtidig andre fra (Fairclough, 1992, s. 77). Et gennemgående tema for denne annonce er udlændinge, der som befolkningsgruppe italesættes flere gange i teksten. Dog med forskellige betegnelser alt efter konteksten. Første gang udlændinge bliver nævnt i teksten italesættes de som “flygtninge og migranter” i sætningen: ”På udlændingeområdet ændres hele fokus fra at handle om integration fra dag ét til i stedet at forberede **flygtninge og migranter** på deres hjemrejse” (bilag 1). Brugen af begge ord,

“flygtninge” og “migranter”, kan tolkes som om, at afsenderen gerne vil tydeliggøre, at der både findes reelle flygtninge, men også migranter. Denne gruppe af migranter, der primært søger en bedre tilværelse, men ikke har noget reelt beskyttelsesbehov, er også blevet beskrevet som “bekvemmelighedsflygtninge” i debatten generelt (Holm, 2006). Det kan være svært at skelne mellem folk på flugt og folk på jagt efter et bedre liv. Ved at vælge begge disse betegnelser, som Dansk Folkeparti gør i teksten, kan det siges, at man anerkender, at der både findes reelle flygtninge, der flygter fra krig, men at der også findes migranter, der flygter for økonomisk gevinst. På denne måde dækker afsenderen sig ind i forhold til fakta, men samtidig får man sendt et klart signal om, at der i “flygtningestrømmen” ikke kun er flygtninge - der findes altså også mennesker, der ikke er reelle flygtninge. På trods af, at man skelner mellem flygtninge og migranter rent sprogligt i teksten, er begge befolkningsgrupper underlagt de nye politiske initiativer, hvor fokus er på hjemsendelse frem for integration. Derfor kan brugen af begge ord, flygtninge og migranter, primært tolkes som et strategisk valg, hvor man mellem linjerne får kommunikeret en kritisk holdning til “flygtningestrømmen” og de motiver, nogle af disse folk kommer til Danmark med. Ligeledes skaber denne brug af flere italesættelser af udlændinge en vis tvetydighed i kommunikationen.

Hjemsendelse er det altoverskyggende tema i annoncens andet afsnit, hvor der tales om, at flygtninge skal beskyttes i Danmark midlertidigt og returnere til hjemlandet, når det kan lade sig gøre (bilag 1). Dette kan tolkes som om, at det er Dansk Folkepartis hensigt at give flygtninge beskyttelse, dog midlertidigt, men på samme tid undgå, at disse flygtninge bliver til asylansøgere, der ønsker mere permanent ophold i Danmark. For at tydeliggøre dette faktum, vælger man i de efterfølgende sætninger at bruge ordet **asylansøger**, der kan siges at konnotere et ønske om et permanent ophold i Danmark i forhold til opholdstilladelse end ordet flygtning, der mere handler om folk i umiddelbar nød på flugt fra krig.

I annoncens sidste afsnit, hvor temaet er udviste kriminelle udlændinge, bruges betegnelsen “de mest usympatiske af de afviste udlændinge” (bilag 1) om personer på tålt ophold og kriminelle udlændinge. Med brugen af ordet “usympatisk” tillægger afsenderen, Dansk Folkeparti, således en yderligere negativ styrkemarkør til ordet “kriminelt”, som i forvejen har en negativ konnotation. I denne sammenhæng nævnes videre, at disse udlændinge skal sendes ud på en **ubeboet ø**, hvilket er et bemærkelsesværdigt ordvalg, da det allerede før annoncens tilblivelse

var besluttet, at de udviste kriminelle udlændinge skulle placeres på et nyt udrejsecenter på øen Lindholm. Dermed kalder man det en “ubeboet ø” frem for at bruge navnet Lindholm eller udrejsecenter. En “ubeboet ø” konnoterer et øde, afsides sted, hvor de udviste kriminelle udlændinge kan opholde sig på behørig afstand fra det omkringliggende danske samfund og uden at komme i nærkontakt med almindelige borgere. Derved kan man argumentere for, at Dansk Folkeparti ønsker at signalere en total isolation af de omtalte udlændinge.

I teksten italesætter Dansk Folkeparti ligeledes de kriminelle udlændinge, som “sådanne folk” og “de mest usympatiske” (bilag 1). Selvom der i ovenstående henvises til en mindre gruppe af udvisningsdømte udlændinge, dem der lever på tålt ophold, kan man argumentere for, at afsenderen associerer denne lille gruppe af kriminelle udviste udlændinge med udlændinge generelt. Dette gøres ved, at man ikke specifikt afgrænser gruppen af kriminelle udvisningsdømte udlændinge i teksten. Dette kunne ske ved at italesætte dem som “en mindre gruppe” eller et “fåtal” af det generelle segment af udlændinge.

Hovedtemaet i annoncen er nodalpunktet, paradigmeskiftet i udlændingepolitikken, og ordet i sig selv er også det mest iøjnefaldende i teksten: “Det vi kalder et paradigmeskifte handler altså om, at der fremover fokuseres på hjemsendelse - frem for som nu på integration” (bilag 1). Et paradigmeskifte signalerer et skift i en tænkemåde eller et skift fra et paradigme til et andet. Man vil således forbinde et paradigmeskifte med drastiske samfundsmæssige ændringer, hvilket dermed bliver pålagt de nye udlændingelove med Dansk Folkepartis brug af ordet, som overskrift på L140. Brugen af det drastiske ord “paradigmeskift”, frem for alternative ord som “udlændingestramninger”, eller helt lavpraktisk “finanslov”, som er mere velkendte termer i den almindelige politiske kommunikation, kan tolkes som en ny og stærk markering af Dansk Folkeparti på udlændingeområdet. Som specialets indledning fokuserede på, er det politiske landskab i opbrud, hvor flere nye partier, som fx Nye Borgerlige og Stram Kurs, byder sig til på højrefløjen, og hvor Dansk Folkepartis position er truet af disse nye partier og faldende meningsmålinger. Den aktuelle situation kan siges at være medvirkende til, at Dansk Folkeparti havde behov for at markere sig ekstra stærkt i den politiske debat med et “paradigmeskifte” på et politisk område man i mange år har haft for sig selv.

To andre fremtrædende ord i teksten er “hjemsendelse/hjemrejse” og “integration”, der stilles op som hinandens modsætninger: “Hjemsendelse frem for integration!” (bilag 1). Inden for

retorikken taler man om stilfigurer, som retoriske virkemidler, og dette eksempel på en sammensætning af to modsætninger kaldes en antitese. Brugen af ordene “hjemrejse” og “integration” tydeliggør hovedessensen af det førmtalte “paradigmeskifte”, hvor man går fra det ene yderpunkt til det andet. Det er ikke første gang, man i dansk politik diskuterer flygtninge og hjemrejse. Som den eksisterende forskning i feltet viste, gik man fra politisk hold historisk set ud fra, at flygtninge ville rejse hjem, når de fik mulighed for det igen. Den politiske løsning med reelle hjemsendelser har også tidligere været foreslået, som redegjort for i det historiske perspektiv af Socialdemokratiets udlændingepolitik. Dette er dog aldrig sket i praksis, som man i den seneste finanslov med paradigmeskiftet lægger op til. Mange flygtninge og indvandrere har i de senere årtier vekslet det midlertidige ophold til en permanent opholdstilladelse i Danmark. Derfor har debatten i højere grad handlet om integration, og hvordan vi som samfund kunne løse udfordringerne på integrationsområdet. Man kan således sige, at Dansk Folkeparti sætter en ny aktuel dagsorden i forhold til, at flygtninge ikke skal integreres, men rejse hjem, når forholdene i deres hjemlande gør det muligt. Modsætningsforholdet mellem integration og hjemrejse tydeliggøres ligeledes i annoncens midterste afsnit: “I stedet for et integrationsprogram, bliver man en del af et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram” (bilag 1). Der er forskel på, hvilke konnotationer, der knytter sig til disse ord. Integrationsprogram er et mere positivt ladet ord, der kan signalere, at man ønsker at hjælpe udlændinge til at blive en del af danske samfund, og at de kan blive en ressource for det danske samfund. Omvendt kan selvforsørgelse og hjemrejse siges at signalere en mere kontant holdning til udlændinge, hvor de får tilbudt husly i Danmark, men i høj grad må forsørge sig selv, da de ellers kan blive en økonomisk byrde, og desude forberede sig på hjemreisen, når det er muligt.

Transitivitet

Med transitivitet søger man ifølge Fairclough at se på forholdet mellem subjekter, der handler, og så de objekter eller begivenheder, der handles i forhold til (Fairclough, 1992, s. 177). I dette afsnit vil de forskellige aktører i teksten og deres “handlinger” blive analyseret. Hovedaktøren i teksten er Dansk Folkeparti, der står som afsender af informationen. I teksten henviser det personlige pronomen “vi” i flere sætninger til partiet Dansk Folkeparti, som subjekt, der handler i forhold til udlændingepolitikken. “Vi har længe argumenteret for, at flygtninge kun skal beskyttes midlertidigt” (bilag 1), “Men det er først nu, at vi har fået et flertal i Folketinget med

på ideen” (bilag 1). Denne hyppige brug af “vi”, som går igen i hele teksten, er med til sætte afsenderen i en ansvarshavende position i forhold til de handlinger og begivenheder, der udlægges i teksten. Dansk Folkeparti kan siges at differentiere sig fra det øvrige politiske landskab ved at italesætte sig som hovedaktøren bag de politiske tiltag og holdninger, de nu har overbevist et flertal i Folketinget om at gå videre med: “Dansk Folkeparti har altid lagt vægt på, at flygtninge skal have klar besked om, at deres ophold er midlertidigt” (bilag).

I tekstens sidste afsnit gøres de kriminelle udvisningsdømte udlændinge ansvarlige for at have skabt en skabt utryghed og uro i lokalområdet omkring udrejsecenter Kærshovedgård: “De flyttes væk fra Kærshovedgård i Midtjylland, hvor de har spredt uro og utryghed, og ud på øen.” (bilag 1). Med denne italesættelse kan man argumentere for, at afsenderen søger at få de omtalte udlændinge til at fremstå som en trussel for resten af det danske samfund. Ligeledes tager Dansk Folkeparti med dette tiltag igen ansvar ved at fjerne de udviste udlændinge fra lokalsamfundet og skabe tryghed for borgerne.

Ligesom “vi” går igen i flere sætninger, bruges “de” ligeledes som subjekt for udlændinge generelt i teksten: “De skal ikke blive her - nej de skal hurtigt hjem igen, så de kan hjælpe med til at genopbygge deres land” (bilag 1). Den gentagne brug af “vi” og “de” er med til at understøtte forståelsen af “dem” og “os” i debatten. I annoncen står “de”, flygtninge og migranter, som aktør, i forhold til “hjemrejsen”, der kan forstås som selve handlingen. Ligeledes tillægger man de omtalte udlændinge et ansvar for at genopbygge deres eget land. Man får det til at fremstå som værende deres pligt, hvilket kan siges at få argumentet om hjemsendelse til at lyde logisk og rimeligt.

Modalitet

Med begrebet modalitet analyserer man afsenderens grad af tilslutning eller afstandstagen til et givent emne. I dette analyseafsnit vil vi igen markere de ord i citaterne, der er relevante for analysen, med **fed**. Teksten indeholder flere eksempler på en høj grad af affinitet i forhold til tekstens budskab: “Dansk Folkeparti har altid lagt vægt på, at flygtninge **skal** have **klar besked** om, at deres ophold er midlertidigt” (bilag 1). I denne sætning er det tydeligt, at afsenderen lægger høj vægt på, at flygtninge **SKAL** have besked om, at deres ophold er midlertidigt, men ikke bare “besked”, de skal have “klar besked”, hvilket hæver graden af tilslutning til udsagnet

fra afsenderen. Dansk Folkeparti omtaler også en udlændingepakke fra 2002: “En pakke, der markerede et **afgørende skift** i dansk indvandringspolitik” (bilag 1). Igen var det ikke blot et skift, men et “afgørende” et af slagsen. De nye stramninger i forhold til udvisningsdømte udlændinge formuleres ligeledes med en stærk affinitet: “Vi skærper samtidig straffen **markant...**” (bilag 1). Der findes yderligere eksempler i teksten, som fx “Det var en **rigtig** fornuftig finanslov...” (bilag 1), samt “Det udgangspunkt kommer til at **gennemsyre** love og regler på en måde, så det vil **stå klart for enhver**, at en asylansøger eller familiesammenført **kun** skal være i Danmark **midlertidigt**” (bilag 1). Ovenstående eksempler viser, at afsenderen i flere tilfælde benytter sig af styrkemarkører i sætningerne, hvilket viser stærk tilslutning til egne udsagn.

Et andet retorisk greb i teksten er afsenderens hyppige brug af nutidsform i henhold til verberne i teksten er ligeledes med til at skabe kategorisk modalitet, hvilket indebærer fuld tilslutning til de konkrete udsagn: “De skal ikke blive her - nej de skal hurtigt hjem igen, så de kan hjælpe med til at genopbygge deres land” (bilag 1). Modalverber, som ses i ovenstående citat, “skulle” og “kunne”, er ifølge Fairclough centrale for affiniteten i en tekst. Ovenstående eksempel kan ligeledes siges at udtrykke deontisk modalitet, da sætningen siger noget om pligt og tilladelse. I ovenstående eksempel har flygtninge således pligt til at rejse hjem og genopbygge deres land. Den tekstnære tilslutning til egne budskaber fremstår således stærk i kommunikationen fra Dansk Folkeparti.

Billedanalyse

Annoncen består samlet set af både tekst og billede, hvor annoncens højre side viser et billede af en samlet gruppe flygtninge, der vandrer på en motorvej ledsaget af politiet. Til højre for menneskemængden ses en mark med en traktor samt teksten: “Danmark - der er så meget, vi skal passe på.”(bilag 1). Nederst på siden ses Dansk Folkepartis logo. I det følgende vil vi anvende flere af de samme tekstanalytiske begreber, som ovenstående analyse bygger på, til at undersøge, hvordan annoncens billede ligeledes bidrager til de diskurser, der udledes på næste analyseniveau.

Billedet viser i udgangspunktet et virkeligt øjeblik, hvor en gruppe mennesker går på en vej, men afsenderen bruger naturligvis dette billede til at udtrykke noget mere end det, der lige

umiddelbart vises. Man kan argumentere for, at denne gruppe mennesker på billedet også er en metafor for den stigende indvandring og flygtningestrøm, der ramte Danmark og Europa i 2015, hvor krigen i Syrien og andre konflikter medførte store folkevandringer. Billedet kan således også tolkes som en metafor for denne udefrakommende “trussel” mod eller “invasion” af vores trygge og harmoniske velfærdssamfund. Der kan ligeledes argumenteres for, at politiets tilstedeværelse i front for denne gruppe udlændinge kan tolkes som et implicit behov for at kontrollere og styre denne gruppe mennesker, da de bliver ført frem af ordensmagten. De bliver således anset som en trussel for det danske samfund. Det grønne område mellem motorvejen og marken fungerer i billedet som en skillelinje mellem disse mennesker og marken på den anden side. På den anden side ses marken med en traktor samt teksten “Danmark - der er så meget, vi skal passe på.”. Her kan man argumentere for at afsenderen ser marken som et symbol på Danmark, som stolt landbrugsnation og alle de værdier, vi skal passe på. Som tekstanalysen belyser, hersker der tydelige modsætningsforhold i annoncen, hvor man italesætter “vi” og “de”, samt antitesen “integration” over for “hjemsendelse”. Denne modsætning mellem “dem og os” kan ligeledes identificeres i billedet, hvor den grønne grøft fungerer som skillelinjen mellem “dem og os”. Menneskemængden kan siges at repræsentere de fremmede, der “strømmer” ind udefra, mens det danske politi og landbrug står i kontrast til dette.

Den diskursive praksis

I dette afsnit tages der udgangspunkt i ovenstående tekstuelle analyse med henblik på at udlede diskurser heraf. Det er således de tekstnære, retoriske og grammatiske egenskaber, der danner grundlaget for diskurserne, der udledes og sammenfattes i det følgende. Paradigmeskiftet er det gennemgående nodalpunkt i specialets samlede empiri, og på baggrund af den tekstnære analyse af Dansk Folkepartis annonce vil vi i det følgende udlægge, hvilket tankesæt og italesættelser, der knytter sig til paradigmeskiftet i denne tekst.

Dansk Folkeparti sammenligner paradigmeskiftet med den “dramatiske” nye retning, som dansk politik var vidne til efter Poul Nyrup Rasmussens socialdemokratiske regering mistede magten i 2001, og Dansk Folkeparti trådte ind på den politiske scene som støtteparti for flere borgerlige regeringer. På baggrund af tekstanalysen udleder vi først og fremmest det, som vi kalder en **ansvarlighedsdiskurs**. Som analysen viste, forsøger Dansk Folkeparti at positionere sig som det dagsordensættende og ansvarlige parti, hvad angår dansk udlændingepolitik i nyere tid. Man

giver i teksten udtryk for, at man historisk set altid har ment det, som man aktuelt mener i forhold til hjemsendelse af flygtninge, og nu har man så overbevist et flertal af de andre politiske partier om det samme. Denne politiske overtalelse har således banet vejen for det nye paradigmeskifte med Dansk Folkeparti som den afgørende hovedaktør. Desuden ses en tydelig afsender, da “vi”, som nævnt, er et gennemgående personligt pronomen i teksten, hvilket igen forstærker Dansk Folkepartis position, som paradigmeskiftets skaber og ansvarlige part.

Der kan derudover udledes en **hjemsendelsesdiskurs** i teksten, da fokus som beskrevet i tekstanalysen er på hjemsendelser af flygtninge frem for integration. Der kunne identificeres et tydeligt modsætningsforhold mellem integration og hjemrejse, hvor integration konnoterer en mere åben og positiv indstilling over for flygtninge, der ses som en gruppe, der skal hjælpes til at blive integreret i det danske samfund, og at de er velkomne i Danmark. Omvendt kan det siges, at hjemsendelse konnoterer en mere negativ holdning til udlændinge, der ikke er velkomne til at blive permanent. De kommer derimod på et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram. Det kan således tolkes, med disse italesættelser, at gruppen i højere grad skal lære at forsøge sig selv og gøre sig klar til at rejse hjem, når det er muligt. Man kan altså argumentere for, at afsenderen ser denne gruppe af udlændinge som en byrde for det danske samfund. Disse tydelige modsætninger, som Dansk Folkeparti opstiller i teksten, bidrager til at retfærdiggøre selve brugen af ordet paradigmeskifte, der som nævnt dækker over drastiske ændringer i samfundsordenen generelt og altså i dette tilfælde dansk udlændingepolitik, hvor man går fra det ene yderpunkt til det andet - fra integration til hjemsendelse.

Man italesætter ligeledes det nye udrejsecenter på øen Lindholm, hvor kriminelle udviste udlændinge skal opholde sig indtil hjemrejse er muligt. Som et element i en overordnet diskurs om hjemsendelse kan man således se et gennemgående tema, der omhandler “den ubeboede ø”, hvor Dansk Folkeparti italesætter det nye udrejsecenter som en “ubeboet ø”, hvor “de skal ud på øen”. Dermed sender man et klart signal til både udlændinge og danskerne om, at udlændinge, der er på tålt ophold bliver sendt ud på denne ø. Dette henviser igen tilbage til afsenderen, Dansk Folkeparti, som partiet, der tager ansvar for Danmarks sikkerhed. I den forbindelse kan det nævnes, at Dansk Folkepartis slogan: “Danmark - der er så meget vi skal passe på” ligeledes fremgår i annoncen og underbygger dette. Man vil således igen retfærdiggøre selve ordet

paradigmeskifte ved at italesætte lovforslagene som banebrydende og dramatiske, hvilket er tilfældet med denne italesættelse af den ubeboet ø.

ANALYSE AF VENSTRE

Nedenstående analyseafsnit forholder sig til Venstres politiske kommunikation i relation til paradigmeskiftet. Specialets valg af empiri vil som nævnt basere sig på både statsminister Lars Løkke Rasmussen og integrationsminister Inger Støjberg, da deres respektive politiske roller må antages at influere på, hvorledes det aktuelle paradigmeskifte italesættes. Således vil nedenstående afsnit søge at identificere eventuelle divergerende diskurser i kommunikationen fra de to centrale Venstre-politikere.

Debatindlæg: “Derfor skal uønskede udlændinge bo på en ø”

Det tekstuelle niveau

I dette afsnit analyseres debatindlægget: “Støjberg: Derfor skal uønskede udlændinge bo på en ø” (bilag 2), der er skrevet af Inger Støjberg. Der er tale om et debatindlæg udgivet på BT.dk i 2018. Teksten relaterer sig til debatten om paradigmeskiftet, hvor det konkrete forslag til et nyt udrejsecenter på øen Lindholm er i fokus.

Struktur

Debatindlægget er opbygget som en klassisk webartikel med korte afsnit og relativ kort længde på hele artiklen. Dette gør, at læseren hurtigt og nemt kan læse artiklen og stadig fange budskabet i toppen af artiklen, hvilket er essentielt, når man skriver til web.

I artiklen “Støjberg: Derfor skal uønskede udlændinge bo på en ø” (bilag 2) ses hovedtemaet i rubrikken. Teksten handler om planerne for et nyt udrejsecenter på øen Lindholm, hvor udvisningsdømte kriminelle udlændinge skal opholde sig. Udrejsecenteret er et centralt element i paradigmeskiftet. I tekstens underrubrik giver Inger Støjberg sin mening til kende og argumenterer på samme tid herfor: “Er man uønsket i det danske samfund, så skal man ikke være til gene for helt almindelige danskere. Samtidig skal vi have styr på, hvor kriminelle udviste og personer på tålt ophold opholder sig” (bilag 2). Artiklen refererer til problemer på Kærshovedgård-centeret, hvor beboere, ifølge afsenderen, har begået kriminalitet både på og uden for. Afsenderen nævner i teksten ligeledes de politiske modstandere, personificeret ved

Zenia Stampe, som står i kontrast til paradigmeskiftets nye kurs. I teksten erklærer Inger Støjberg sig “lodret uenig” med Zenia Stampe fra De Radikale, der ifølge afsenderen mener, at denne type kriminelle udlændinge “bare skal have lov til at rende frit rundt” i det danske samfund (bilag 2).

Ordvalg

Ordet “uønsket” er et centralt ord i teksten, der går igen flere gange. Afsenderen bruger ordet i relation til de udlændinge, der skal placeres på udrejsecenteret Lindholm. Ordet “uønsket” bliver dog også brugt mere tvetydigt. Dette ses i artiklens rubrik, hvor afsenderen ikke tydeliggør, at der er tale om kriminelle udviste udlændinge. En tendens, der går igen flere gange i teksten: “Er man uønsket i det danske samfund, så skal man ikke være til gene for helt almindelige danskere” (bilag). I ovenstående er det altså “man”, der er uønsket, hvilket kan give læseren rum til fortolkning i forhold, hvor afgrænset den omtalte befolkningsgruppe skal forstås. Senere i teksten er der tale om “en række udlændinge, der er uønskede i Danmark, og som desværre fra tid til anden har begået kriminalitet både inden for og uden for centret” (bilag 2). Her nævner afsenderen, at de omtalte har begået kriminalitet, men bruger stadig den tvetydige og ukonkrete betegnelse “en række udlændinge, der er uønskede i Danmark”. Ligeledes bruges formuleringen “visse uønskede personer” (bilag 2). Det er således gennemgående for teksten, at ordet “uønsket” indgår i en række sætninger, hvor det kobles på udlændingebegrebet på forskellig vis. Som følgende sætning er endnu et eksempel på, kan man på det tekstnære niveau argumentere for, at målgruppen italesættes på tvetydig vis: “Jeg ved godt, at de sædvanlige grædekoner på venstrefløjens nu vil komme frem og sige, at det alt for hårdt og konsekvent at placere uønskede udlændinge på en ubeboet ø” (bilag 2). Igen er der tale om “uønskede udlændinge”, som fremstår som en mere bred betegnelse end den gruppe af udvisningsdømte, der har hjemme på et udrejsecenter. I denne sætning omtaler afsenderen ligeledes sine politiske modstandere på emnet som værende “grædekoner”, der som begreb i praksis henviser til kvinder, der græder og synger klagesange ved dødsfald, hvilket særligt ses i lande i Mellemøsten (Gyldendal, 2019). Ved at bruge ordet “grædekoner” kan man argumentere for, at afsenderen italesætter sine politiske modstandere, som nogen, der klynker eller beklager sig over den politik, der gennemføres med paradigmeskiftet frem for at fokusere på at løse problemerne i samfundet. Inger Støjberg bruger dog ikke kun ordene “uønskede udlændinge” om den omtalte befolkningsgruppe. Ord som “kriminelle udlændinge”, “afviste asylansøgere” og “såkaldte fremmedkrigere” bruges ligeledes i

samme sætning for at beskrive denne gruppe (bilag 2). Med “fremmedkrigere” henvises der til den gruppe af danske mænd og kvinder, der de senere år har rejst til krigszoner i fx Syrien for at tilslutte sig Islamisk Stat. Det er således en betegnelse, som kan konnotere terrorisme og sympati med fjenden Islamisk Stat. Dermed ekspliciterer afsenderen, hvilken gruppe af udlændinge, der bl.a. huses på udrejsecenteret. Med fremmedkrigere kan der være tale om en gruppe, der har vendt samfundet og demokratiet ryggen og har modtaget militær træning og dermed kan være til fare for samfundet. Ved at bruge denne betegnelse for disse udlændinge kan man argumentere for, at afsenderen søger at få disse udlændinge til at fremstå som en trussel for det danske samfund og befolkning.

Tekstens tema er som nævnt udrejsecenteret på øen Lindholm, der italesættes som en “ubeboet ø”. Ordet ubeboet kan siges at være centralt i denne sammenhæng. Afsenderen nævner også det faktiske navn på øen, Lindholm, i teksten, men kalder den ligeledes en “ubeboet ø” flere steder. En “ubeboet ø” kan igen siges at konnotere et afsides sted, hvor de “uønskede udlændinge” skal isoleres på afstand fra det almindelige samfund. Inger Støjberg kan således siges at forstærke sit budskab og argumentationen i teksten med disse ordvalg.

Transitivitet

I det følgende afsnit analyseres artiklens aktører og deres “handlinger”. En af artiklens hovedaktører er i sagens natur Inger Støjberg, der står som afsender af artiklen, hvor der ligeledes bruges det personlige pronomen “jeg” flere gange: “Jeg så helst, at personer på tålt ophold og kriminelle udviste slet ikke var i Danmark” (bilag 2). I ovenstående er det altså Inger Støjbergs personlige holdning, der kommer til udtryk. Hun “så helst”, at der kunne ske noget mere på området end der reelt sker. Hun anerkender med indlægget generelt, at personer på tålt ophold skal være på et udrejsecenter, men hendes egen holdning er i ovenstående, at det slet ikke burde være nødvendigt, da man burde sende dem direkte afsted til deres hjemland. Dette kan tolkes som om, at Inger Støjberg italesætter sig selv som fortaler for en endnu strammere politisk retning på området. Dette ses ligeledes senere i teksten, hvor Inger Støjberg italesætter oppositionen til dette lovforslag som “grædekoner”: “Jeg ved godt, at de sædvanlige grædekoner på venstrefløj nu vil komme frem og sige, at det alt for hårdt og konsekvent at placere uønskede udlændinge på en ubeboet ø. Jeg ser helt anderledes på det” (bilag 2). Igen er det Inger Støjbergs personlige mening, der kommer til udtryk i teksten. I ovenstående eksempel kommer

hun desuden potentiel kritik fra politiske modstandere i møde ved at sige direkte, at der kommer kritik fra disse “grædekoner” på venstrefløjen. Dette kommer til udtryk ved “jeg ved” og “jeg ser” i de to sætninger.

Zenia Stampe, De Radikale, fremstilles i teksten som en aktør, Inger Støjberg er uenig med. Dette modsætningsforhold ses tydeligt i sætningen: “Derfor er jeg også lodret uenig med Zenia Stampe fra de Radikale, der mener, at denne type kriminelle udlændinge bare skal have lov til at rende frit rundt i det danske samfund” (bilag 2). På denne måde italesætter Inger Støjberg sin politiske modstander, Zenia Stampe, der med sine politiske holdninger “handler” således, at fx. voldtægtsforbrydere kan gå frit rundt i Danmark. Ligeledes kan man argumentere for, at Inger Støjberg med denne italesættelse implicit problematiserer de grundlæggende værdier hos Zenia Stampe, der i denne sætning fremstår som en person, der i praksis kommer til at bagatellisere alvorlige forbrydelser som voldtægt og åbenbart ikke ser dette som værende til fare for resten af befolkningen.

Teksten skelner mellem “jeg” og “vi”, hvor “jeg” som nævnt står for Inger Støjbergs personlige meninger, som debatindlægget som format giver plads til. Omvendt er “vi” i teksten betegnende for regeringen og flertallet bag paradigmeskiftet generelt. Dette ses i artiklens underrubrik, hvor Inger Støjberg skitserer de omtalte problemer og løsningerne herpå (bilag 2). Efterfølgende italesætter hun Venstre og Dansk Folkeparti som den handlende part i forhold til at løse de skitserede problemer med sætningen: “Derfor har vi med den nye finanslov aftalt med Dansk Folkeparti at oprette et nyt udrejsecenter på øen Lindholm i Stege Bugt” (bilag 2). På denne måde italesætter Inger Støjberg regeringen og Dansk Folkeparti, som en stærk handlende part, der har formået at løse et kritisk problem i samfundet ved at træffe nogle givne politiske beslutninger. Regeringen, der står som “vi”, handler og imødekommer ønsket fra lokalområdet ved Kærshovedgård-centret om at adskille de forskellige grupper af udlændinge.

“Udlændinge” står ligeledes som en handlende aktør flere steder i teksten. Som rubrikken siger, skal de uønskede udlændinge bo på en ubeboet ø: “Er man uønsket i det danske samfund, så skal man ikke være til gene for helt almindelige danskere. Samtidig skal vi have styr på, hvor kriminelle udviste og personer på tålt ophold opholder sig” (bilag 2). I ovenstående sætning er det således “man”, der fremstår som betegnelsen for udlændinge, der er til gene for almindelige danskere, mens “vi” skal have styr dem. På denne måde sætter Inger Støjberg et klart

modsætningsforhold op mellem “dem og os”, hvor dem, gruppen af udlændinge, er til gene for den almindelige dansker. Der gælder nogle særlige regler for “beboerne”, der har “opholdspligt” på øen Lindholm (bilag 2). Flertallet bag paradigmeskiftet står igen som den ansvarlige aktør i den følgende sætning: “Ved at placere disse personer på en ubeboet ø skaber vi de bedste betingelser for at holde øje med deres gøren og laden” (bilag 2). Det er således “vi”, der skaber nogle fordelagtige betingelser ved at “placere” personer på Lindholm for at beskytte “de almindelige borgere” i Danmark. Som teksten viser, har det ligeledes konsekvenser for udlændinge, hvis de handler på en given måde, der modstrider de politiske besluttede spilleregler: “De kommer ganske enkelt bag tremmer, hvis de ikke opholder sig på øen, som de har pligt til” (bilag 2). Konsekvensen af ikke at opholde sig på øen, som de har pligt til, er således at de sættes i fængsel. De omtalte udlændinge i teksten har desuden “misbrugt” det danske samfunds tillid og begået kriminalitet, hvilket medfører, at de skal kontrolleres. De konkrete ugeringer, disse udlændinge foretager sig, konkretiseres i artiklens afslutning: “Vi taler trods alt om folk, der har begået mord, voldtægter og voldsforbrydelser” (bilag 2). Udlændinge omtales således gennemgående i teksten som værende farlige individer, der handler på kriminel vis og dermed skal isoleres fra det omkringliggende samfund, de ellers kan risikere at påføre skade.

Modalitet

Som nævnt er brugen af modalverber med til at udtrykke graden af affinitet til et givent udsagn, hvilket ses i artiklens manchete: “Er man uønsket i det danske samfund, så **skal** man ikke være til gene for helt almindelige danskere. Samtidig **skal** vi have styr på, hvor kriminelle udviste og personer på tålt ophold opholder sig” (bilag 2). Her er modalverbet “skulle” med til at udtrykke en form for forpligtigelse. De uønskede personer er “nødt til” ikke at være til gene og “vi” er “nødt til” at have styr på, hvor de opholder sig. Afsenderen viser således en høj grad af tilslutning til de ovenstående udsagn. Et lignende eksempel ses til sidst i teksten, hvor Inger Støjberg ligeledes udtrykker høj affinitet til sit udsagn med brugen af modalverberne “skulle” og “kunne”: “Udlændinge, der har misbrugt det danske samfunds tillid og begået kriminalitet, skal have så skrabede forhold som muligt, og de skal kontrolleres så konsekvent, som det overhovedet kan lade sig gøre inden for de rammer, der gælder på dette område” (bilag 2). Dette er med til understrege, at afsenderen vurderer budskabet i teksten som værende yderst

nødvendigt. Tekstens affinitet kan siges at afspejle en klar tale fra afsenderen, der ikke selv nedtoner tekstens relevans og vigtighed. Dette ses ligeledes ved fraværet af forbehold i tekstens sætninger. Teksten fokuserer som nævnt på, at de kriminelle udlændinge er underlagt en række regler og pligter, når de opholder sig på et dansk udrejsecenter: “Beboerne vil som udgangspunkt have opholdspligt på øen, hvilket betyder, at de skal have deres reelle faste bopæl på øen. Udebliver personer med opholdspligt fra centret, så falder hammeren nu endnu hårdere end tidligere, fordi vi samtidig med finansloven skærper straffen markant for at overtræde den opholds- og meldepligt, der gælder for størstedelen af disse personer. De kommer ganske enkelt bag tremmer, hvis de ikke opholder sig på øen, som de har pligt til” (bilag 2). I ovenstående ses en række eksempler på det, der kaldes deontisk modalitet, hvor modalverberne “ville” og “skulle” er med til at udtrykke en form for pligt eller tilladelse i relation til udlændinge. Der er her tale om opholdspligt i forhold til bopælen på øen, og hvis man ikke overholder sin meldepligt, medfører det således en straf.

Den diskursive praksis

I dette afsnit tages der udgangspunkt i ovenstående tekstuelle analyse med henblik på at udlede diskurser heraf. Det er således de tekstmære, retoriske og grammatiske egenskaber, der danner grundlaget for diskurserne, der sammenfattes i det følgende.

Ud fra den tekstmære analyse kan det konkluderes, at ordet “uønsket” gennemgående forbindes med udlændinge. Desuden skelnes der ikke tydeligt mellem udlændinge generelt og kriminelle udviste udlændinge på tålt ophold. Dette ses bl.a. i artiklens overskrift, hvor betegnelsen “uønskede udlændinge” bruges frem for fx “kriminelle udlændinge”. En udlænding kan således tolkes som værende uønsket alene grundet sin status som udlænding. Det ekspliciteres dermed ikke tydeligt i teksten, at der er tale om kriminelle udlændinge, der grundet deres kriminelle handlinger er uønskede. Overskriften tolker vi således som værende tvetydig, grundet ordvalget, hvor “udlændinge” alene står forbundet med “uønskede”. Andre eksempler i teksten følger samme tendens, hvor det faktum, at der er tale om en afgrænset segment af kriminelle, undlades i kommunikationen. Inger Støjberg nævner dog også de kriminelle udvisningsdømte, der huses på udrejsecentret, hvor særligt ordet “fremmedkrigere” bidrager til at skabe et billede af en gruppe, der står i stærk kontrast til det almindelige danske samfund. I den tekstmære analyse kunne det ligeledes konkluderes, at teksten forbinder disse uønskede udlændinge med en række konkrete

kriminelle handlinger, der er skadelige for samfundet og som den almindelige dansker skal beskyttes imod og derved styrker diskursen omkring udlændingene som værende uønskede og argumenterer herfor. Endvidere positionerer afsenderen, Inger Støjberg, sig selv og regeringen som ansvarlige for, at voldtægtsmænd og voldsdømte ikke har frit lejde i Danmark. Denne position står i kontrast til Zenia Stampe, der i teksten italesættes som den politiske modpart, der ikke tager ansvar for at beskytte befolkningen mod disse kriminelle udlændinge. Temaet i diskursen omkring de uønskede og kriminelle udlændinge er udrejsecenteret på Lindholm, hvor de uønskede skal placeres.

På baggrund af disse konklusioner udleder vi en samlet udlændingekritisk diskurs, hvorunder de særligt farlige udvisningsdømte italesættes på en måde, der i visse dele af teksten kan tolkes som tvetydig. Italesættelsen sker, som vist i analysen, på en sådan måde, at den overordnede diskurs kan siges at omhandle en større gruppe af udlændinge end blot de kriminelle udviste udlændinge. Denne generelle udlændingekritiske diskurs, vi sammenfatter i denne tekst, sker altså på baggrund af en manglende afgrænsning af, hvilken gruppe af udlændinge, der reelt tales om. Temaet i artiklen omhandler Lindholm, den ubeboede ø, hvor “uønskede udlændinge” skal opholde sig. Reelt set er der tale om folk på tålt ophold, kriminelle udlændinge, men selve italesættelsen kan altså siges at være mere tvetydig. I kommunikationen kan afsenderen dermed siges at “udnytte” de værste handlinger, der udføres af et mindretal, de kriminelle udvisningsdømte udlændinge, som man rent sprogligt kobler til en mere abstrakt og bred betegnelse - “de uønskede udlændinge”. På baggrund af dette ses der gennemgående en samlet udlændingekritisk diskurs i Inger Støjbergs politiske kommunikation om paradigmeskiftet.

Debatindlæg: “Islamisk levevis er problemet”

Det tekstuelle niveau

I dette afsnit analyseres debatindlægget: “Islamisk levevis er problemet” (bilag 3), af Inger Støjberg.

Struktur

Denne artikel følger ligeledes de gængse regler for en klassisk webartikel med korte afsnit og en relativ kort tekstlængde. Denne tekst har fokus på islam og muslimer mere konkret og

afsenderens holdning hertil. Artiklen starter med et citat fra en indvandrerkvind, som Inger Støjberg har mødt i forbindelse med et besøg i Københavns Nordvestkvarter: “Imamerne vil ikke skille os. Jeg kender én, som er dansk skilt, og som har været rundt og spørge alle imamer. Men de vil ikke skille hende, for manden vil ikke” (bilag 3). Et citat, der siger noget om de problemer, der udlægges i teksten af afsenderen. Nemlig at der hersker muslimske parallelsamfund i Danmark. Specielt imamer og mænd er generelt i fokus, som værende den undertrykkende part i forhold til muslimske kvinder, der fx ønsker at blive skilt, men bliver afvist fordi manden ikke vil, og Sharia-lov giver ham denne magt over kvinden. Desuden italesætter Inger Støjberg problemerne med tvangsægteskaber, genopdragelsesrejser og mangel på frihedsrettigheder generelt, som værende kendetegnende for islamisk levevis. Inger Støjberg sætter ligeledes disse problemstillinger omkring islam i kontrast til det danske samfund og de værdier, der efterleves generelt i et demokratisk samfundet.

Ordvalg

Som redegjort for i strukturen, så er artiklens hovedbudskab, at islamisk levevis er problematisk i forhold til de danske værdier. Allerede i overskriften bliver dette tydeliggjort. De centrale ord i artiklens overskrift er “islamisk levevis”, der bliver brugt som en meget overordnede betegnelse, der inkluderer disse problemstillinger med parallelsamfund og sharialov. Afsenderen konkluderer således, at hvis man lever på islamisk vis, så er sharialov en del af dette liv som muslim. Her kan man argumentere for, at Inger Støjberg indlemmer alle muslimer under en samlet betegnelse og på samme tid fremhæver dele af islam, som ikke alle lever efter, og derved gør dem til normen for alle, der lever som muslimer: “De lever med andre ord efter sharialoven, og det har de ikke selv valgt” (bilag 3). Her bruges en generel betegnelse som “de”, hvilket efterlader et tvetydigt budskab omkring, hvem afsenderen egentlig omtaler. Ud over deres køn, så afslører teksten ikke noget i forhold til i hvilken grad disse kvinder praktiserer islam. I forhold til ordvalget i artiklens overskrift kan man argumentere for, at afsenderen kunne afgrænse og konkretisere denne befolkningsgruppe ved at bruge andre ord end “islamisk levevis” fx ved at omskrive overskriften til “Sharialov er problemet”.

Parallelsamfund er ligeledes et centralt ord i artiklen: “Det er langt fra nyt, at vi har parallelsamfund i Danmark, og jeg ser ikke anden udvej end at føre en meget stram udlændingepolitik...” (bilag 3). Ordet parallelsamfund betegner et isoleret del af samfundet, der

står i kontrast til det samfund og de værdier, som majoriteten af befolkningen lever efter. Som afsenderen skitserer i artiklen kan de gængse demokratiske love og regler i praksis være tilsidesat for islamisk lov. Ordet dækker således over nogle af de samfundsmæssige problemer, der ifølge flertallet bag paradigmeskiftet kan siges at retfærdiggøre dette.

Den islamiske levevis, som er hovedtemaet i artiklen, italesættes desuden med en række ord, der forbindes med konservativ islam: "Nogle berettede om flerkoneri, tilbageholdelser og genopdragelsesrejser hos formørkede familiemedlemmer i deres hjemlande" (bilag 3). I ovenstående bruges ord som flerkoneri og genopdragelsesrejser, hvilket igen italesætter modsætninger mellem det moderne vestlige samfund og en mere konservativ islam. I denne sætning springer ordet "formørkede" ligeledes i øjnene. Dette kan siges, at konnotere en vis form for ondskab, da mørke og ondskab ofte sidestilles. "Formørkede familiemedlemmer" skal således forstås i overført betydning, som nogen, der ikke bidrager konstruktivt til opdragelsen, men derimod bidrager til en endnu mere udemokratisk dannelse, hvor frisind og lighed generelt undertrykkes. I forlængelse af dette beskrives den islamiske levevis som værende "middelalderlig", hvilket igen fremstilles som en stor kontrast til det moderne vestlige demokrati.

Transitivitet

I denne artikel er hovedaktørerne muslimer generelt, hvordan de lever deres liv og deres værdier, samt hvilke handlinger, der tillægges denne befolkningsgruppe. Teksten opstiller et modsætningsforhold mellem muslimske mænd og kvinder, hvor kvinderne italesættes som en undertrykt part. Imamerne italesættes desuden i teksten som en magtfuld aktør, der som autoritet har mulighed for at tilsidesætte dansk lov: "Imamerne vil ikke skille os. Jeg kender én, som er dansk skilt, og som har været rundt og spørge alle imamer. Men de vil ikke skille hende, for manden vil ikke" (bilag 3). Ovenstående citat udtrykker således, at imamerne følger den islamiske lov og ikke anerkender, at en kvinde er blevet retmæssigt skilt efter dansk lov. Denne positionering af imamer og mænd generelt, som værende i en magtposition over for både kvinder og den danske lovgiving ses ligeledes senere i teksten: "De lever med andre ord efter sharialoven, og det har de ikke selv valgt. Det er de tvunget til af imamerne og deres mænd" (bilag 3). Man kan argumentere for, at afsenderen positionerer kvinder, som den undertrykte part og herved fremstiller islam som værende undertrykkende over for kvinder generelt, hvilket står i stor kontrast til det danske samfund. Islamiske mænd og imamer står i teksten som det handlende

subjekt i forhold til at holde kvinderne i et “jerngreb” (bilag 3). Konsekvensen af dette er, at muslimske kvinder, ifølge teksten, lever efter sharialov, hvilket de ikke selv har valgt. Muslimer som en generel aktør italesættes ligeledes flere steder i teksten: “Samtidig med dette er det helt nødvendigt at insistere på, at man pinedød skal efterleve vore regler og tage vores levevis til sig, så længe man lever i Danmark. Det gælder både i det store og i det små, så man ikke stiller særkrav, fordi man er muslim” (bilag 3). Her skelnes der ikke eksplicit mellem kønnene, da fokus er mere generelt i forhold til, at “man”, som muslim, skal indrette sig efter de demokratiske love og dansk levevis. Afsenderen fokuserer altså på, at muslimer ikke kan forvente den særbehandling, de forventer, men skal indrette sig efter danske forhold. I forlængelse af dette fremstilles muslimer generelt som en gruppe, der ikke efterlever de danske værdier: “Vi kan ikke lave lovgivning, der gør forskel på folk. Det betyder, at vi for at sikre os mod indvandringen af muslimer, som ikke vil vore værdier, bliver nødt til at føre en stram udlændingepolitik, der desværre nogle gange rammer udlændinge, som ikke gør en kat fortræd” (bilag 3). Således fremstiller teksten muslimer generelt som værende uvillige til at tilpasse sig demokratiet, hvorfor en stram udlændingepolitik ses som nødvendig. Afsenderen påpeger dog, at nogle muslimer handler i overensstemmelse med danske normer og godt kan tilpasse sig og leve et pragmatisk liv, men påpeger på samme tid, at alle de problemer vi i Danmark har med sammenhængskraft og pres på friheden skyldes praktisering af islam (bilag 3)

Inger Støjberg er afsenderen af artiklen, hvilket kommer direkte til udtryk i de sætninger, hvor det personlige pronomen anvendes: “Det er langt fra nyt, at vi har parallelsamfund i Danmark, og jeg ser ikke anden udvej end at føre en meget stram udlændingepolitik, der begrænser tilstrømningen, så antallet af mennesker, der kommer med en helt fremmed opfattelse af religion og levevis, begrænses” (bilag 3). Her står Inger Støjberg som personlig fortaler for regeringens udlændingepolitiske kurs. Som afsender søger hun således ikke, at dække sig ind under en samlet politisk beslutning. Hun sætter sig selv forrest og ekspliciterer, at hun er af helt samme holdning og forsvaret dermed den politiske linje på udlændingeområdet. I artiklens sidste afsnit fremgår det ligeledes, at afsenderen selv har muslimske bekendte: “Der findes heldigvis mange muslimer i Danmark, der ønsker at leve et pragmatisk liv, og som elsker frihedsrettigheder. Jeg kender personligt en række af dem” (bilag 3). Således kan det siges at afsenderen positionerer sig selv som en person, der ikke har noget principielt imod muslimer, så længe de lever på demokratisk

vis. Dette eksempel kan tolkes som værende et formildende forbehold i en tekst, der generelt forholder sig kritisk til de grundlæggende islamiske værdier.

Modalitet

Denne artikel bærer præg af en overvejende høj grad af affinitet til egne udsagn. Dette ses ved de manglende forbehold forbundet med disse udsagn: "Samtidig med dette er det helt nødvendigt at insistere på, at man pinedød skal efterleve vore regler og tage vores levevis til sig, så længe man lever i Danmark" (bilag). Med denne sætning understreger afsenderen, at det er "helt nødvendigt", at man "insisterer" på, at man "pinedød" skal efterleve vore regler. Disse valg af ord styrker afsenderens budskab og sætningen udtrykker således ingen forbehold. Det står således klart, at afsenderen ikke ser andre muligheder end disse fremlagt og derved skaber fuld tilslutning til udsagnet. Afsenderens brug af verbet i nutidsform ses i følgende sætning: "De lever med andre ord efter sharialoven" (bilag 3). Dette udtrykker igen høj affinitet. De "lever" efter sharialoven. De lever lige nu. Dertil er brugen af modalverber som nævnt tæt forbundet med tekstens modalitet, hvilket kommer til udtryk i artiklens manchete: "Imamerne vil ikke skille os. Jeg kender én, som er dansk skilt, og som har været rundt og spørge alle imamer. Men de vil ikke skille hende, for manden vil ikke" (bilag 3). Her bruges modalverbet "ville" tre gange, der i sætningerne tydeliggør, at både imamer og muslimske mænd besidder en autoritet og får deres vilje. Modalverbet "ville" udtrykker således en ekstra "viljestyrke" på det teksthøje niveau, hvilket bidrager til at understøtte italesættelsen af det ulige forhold mellem mænd og kvinder, der ses i teksten. Imamerne "vil" ikke noget og mændene "vil" ikke noget. Og så sker der altså ikke noget. Ligeledes ses brugen af modalverbet "skulle": "Det er helt nødvendigt at insistere på, at man pinedød skal efterleve vore regler og tage vores levevis til sig, så længe man lever i Danmark" (bilag 3). I ovenstående medvirker "skal" således til at udtrykke høj affinitet til det budskab, der fokuserer på, at man skal efterleve danske regler og levevis. Der er således, ifølge afsenderen, ikke andre muligheder.

Den diskursive praksis

I dette afsnit tages der udgangspunkt i ovenstående tekstuelle analyse med henblik på at udlede diskurser heraf. Det er således de teksthøje, retoriske og grammatiske egenskaber, der danner grundlaget for diskurserne, der udledes i det følgende afsnit.

Gennemgående i teksten italesættes “islamisk levevis” som værende et problem for det danske samfund, der betyder, at den politik, regeringen fører på udlændingområdet, er nødvendig. Den islamiske levevis bliver således italesat med en række problemstillinger, som afsenderen mener er gennemgående for den islamiske tro og dermed generelt er gældende for alle muslimer. Der tales således om flerkoneri og genopdragelsesrejser, som nogle af de elementer, der står i stærk kontrast til danske værdier og normer. I forhold til det danske samfund omtaler teksten de såkaldte parallelsamfund, hvor større grupper af muslimer siges at leve hovedsageligt efter islamisk lov frem for dansk: “De lever med andre ord efter sharialoven, og det har de ikke selv valgt” (bilag 3). Her henvises desuden til de kvinder, der ifølge teksten pådattes en given levevis af både muslimske imamer og mænd. Teksten fokuserer således på det ulige magtforhold mellem mænd og kvinder inden for islam. Som tekstanalysen viser, fremstilles muslimske mænd og imamer som værende den undertrykkende aktør i forhold til de muslimske kvinder, som Inger Støjberg havde besøgt i København. Ligeledes fremgik det af den teksthægte analyse, at imamerne havde status som værende over den danske lov i forbindelse med skilsmisser i det islamiske miljø, hvor disse imamer ikke anerkendte en såkaldt “dansk” skilsmisse. Desuden forbinder teksten muslimer generelt med en manglende vilje til at tilpasse sig demokratiske normer. Teksten nævner et muligt ønske om forbud mod karikaturtegninger af religiøse symboler, som et eksempel på manglende forståelse for grundlæggende demokratiske værdier.

På baggrund af disse konklusioner i den teksthægte analyse udleder vi således en gennemgående islamkritisk diskurs, hvorunder der fokuseres på den manglende ligestilling mellem kønnene, samt en manglende demokratisk forståelse, der forbindes med islamisk levevis. Inden for denne diskurs italesættes desuden en modvillighed fra muslimer om at lade sig integrere fuldt ud i det danske samfund, hvilket medfører, at der hersker parallelsamfund i Danmark. Ligeledes kunne det ses, at afsenderen ved brug af mange modalverber og generel høj affinitet til egne budskaber skaber et entydigt budskab, der kommunikeres klart ud til modtageren og derved skaber en tydelig islamkritisk diskurs i den politiske kommunikation fra Inger Støjberg.

Lars Løkke Rasmussens Nytårstale

Det tekstuelle niveau

I dette afsnit vil statsminister Lars Løkke Rasmussens nytårstale fra 2019 blive analyseret på det tekstuelle niveau og i den diskursive praksis. I dette analyseafsnit forholder vi os til den del af talen, hvor Lars Løkke Rasmussen fokuserer på udlændinge og kan siges at lave en kobling til paradigmeskiftet som felt.

Struktur

Som redegjort for i vores beskrivelse af den udvalgte empiri henvender nytårstalen sig til den brede offentlighed, og Lars Løkke Rasmussen indtager rollen som en samlende statsmand, der taler til hele Danmark. Det udvalgte afsnit af talen er relevant for nærværende speciale, da det fokuserer på udlændinge, integration og hvor regeringens nuværende udlændingepolitik, paradigmeskiftet, implicit bliver nævnt. Talen fokuserer på den virkelighed, der nu kendetegner det danske samfund, hvor mange med udenlandsk baggrund bor og arbejder. Lars Løkke Rasmussen italesætter de udfordringer, der kan opstå, når forskellige kulturer mødes og skal finde en måde at sameksistere på. Han henviser til sin egen skoletid, hvor der i Danmark var ca. 50.000 med ikke-vestlig baggrund, mens der nu er tale om en halv million. Talen fokuserer på både de positive og negative elementer af denne nye befolkningssammensætning. Således nævnes både dem, der bidrager og lever på demokratisk vis, men også dem, der ikke formår at blive en del af samfundet og lever i parallelsamfund. Statsministeren fremlægger desuden regeringens politik på området og henviser til både førnævnte ghettopakke og paradigmeskiftet i talen.

Ordvalg

Et gennemgående ord i dette udsnit af Lars Løkke Rasmussens tale er "fællesskab". Indledningsvist benytter afsenderen metaforen: "Det store fællesskab slår revner" (bilag 4). Dette kan siges at referere til den globale flygtningekrise, der har ramt Europas ydre og indre grænser og skabt en ny befolkningssammensætning i flere lande, hvor nytilkomne kan have svært ved at falde til. Senere i talen fokuseres på det fællesskab, som statsministeren mener bør kendetegne Danmark. Det har to sider: "Et ægte fællesskab har plads til forskellighed. Men et rigtigt

fællesskab har også grænser” (bilag 4). Ordet fællesskab konnoterer sammenhold og samhørighed mellem en gruppe af mennesker. Således indtager han rollen som den samlende figur, der giver plads til forskellighed på den ene side, men også stiller nogle grundlæggende demokratiske krav og forventninger til dem, der gerne vil være en del af samfundet. Ved at italesætte Danmark som et fællesskab kan statsministeren siges at forsøge at få alle danskere til at føle, at de er sammen om noget. Sammen om at være borger i Danmark. Afsenderen vælger desuden at bruge ord som mangfoldighed og frisind i talen, hvilket kan siges at konnotere åbenhed i forhold til alle borgere uanset forskellige etniciteter, religioner og køn.

Et andet ord i teksten, der springer i øjnene er den personlige benævnelse af Lars Løkke Rasmussens skolekammerat Ibrahim, som var den eneste i hans folkeskole med en anden etnisk oprindelse. Ved at benævne denne person med navn fremfor at bruge en mere generel betegnelse, kan man argumentere for, at afsenderen forsøger at humanisere segmentet med indvandrerbaggrund i Danmark. Afsenderen fremstår således som værende i øjenhøjde med befolkningsgruppen, da han i sit ordvalg bliver personlig og inddrager sine egne oplevelser fra den virkelige verden og sin egen folkeskoletid. Lars Løkke Rasmussen kan således siges at anerkende, at udlændinge er en del af samfundet. Netop betegnelserne “nye danskere” eller “danskere med indvandrerbaggrund”, som bliver brugt senere i teksten, er med til at understrege, at vi alle er danskere. Denne benævnelse kan således siges at være inkluderende i forhold til folk med indvandrerbaggrund. De italesættes som danskere frem for flygtninge eller indvandrere og fremstår dermed som ligeværdige borgere i samfundet. Lars Løkke Rasmussen bruger antitesen “gamle og nye danskere” (bilag 4), hvor der altså skelnes mellem etniske danskere og folk med indvandrerbaggrund, men det centrale i dette modsætningsforhold, der opstilles, er, at der er tale om “danskere” uanset. Denne antitese er altså ikke et udtryk for en negativ eller positiv værdiladning ved de to modsætninger “gammel” og “ny”. I andre sammenhænge kan det endda siges, at noget nyt ofte er bedre end noget gammelt. Og det afgørende i denne kontekst bliver således, at alle borgere i Danmark kaldes danskere i talen, og de deler de samme værdier.

Parallelsamfund er ligeledes et tema, der sættes i tale af Statsministeren: “Bagsiden er de unge, som ikke må gifte sig med den, de elsker. Kvinder, der regnes for mindre værd end mænd. For mange, der klumper sig sammen i **parallelsamfund**” (bilag 4). Dette ord sætter igen fokus på, at

“fællesskabet” har nogle grænser. Parallelsamfund henviser til, at der findes steder i samfundet, hvor folk lever afsondret fra den almindelige befolkning. Ved at italesætte disse parallelsamfund kan det siges, at afsenderen igen tydeliggør, at der er udfordringer med integrationen i Danmark. Ligeledes nævner talen “ghettoområder”, der også henviser til bydele i Danmark, hvor der hersker en meget ensartet befolkningssammensætning. Typisk efter etnicitet. Dette bidrager igen til at sætte fokus på, at indvandringen også kommer med nogle problemstillinger. Med dette ord laves desuden en kobling til den førmtalte ghettopakke, som regeringen har gennemført. Lars Løkke Rasmussen nævner ikke ordet “paradigmeskifte” i talen, men kan siges at henvise direkte til hovedessensen i dette: “Flere, der skal være her midlertidigt” (bilag 4). Dette kan tolkes som en direkte henvisning til paradigmeskiftets fokus på, at flygtninge skal være i Danmark midlertidigt og derefter rejse hjem, når det er muligt.

Talen har et samlende fokus, men fremsætter som nævnt også krav og forventninger til de nye danskere om, at de skal dele vores værdier og indrette sig efter landets love og levevis. Dette ses ligeledes senere i teksten, hvor Lars Løkke Rasmussen understreger, at hvis man skal være dansker, så skal man følge dansk lov og ikke religionens ord: “Når Danmark er et tilvalg, kan vi godt forlange, at man virkelig vælger det til. **Sætter verdslige love over religiøse.** For sådan gør vi her til lands” (bilag 4). Her stilles tydelige krav, men afsenderen bruger ordene “religiøse love”, hvilket er en meget generel betegnelse. Der nævnes altså ikke en specifik religion eller en specifik religiøs lov, som fx sharia-lov, hvilket er en gennemgående tendens for talens ordvalg. Benævnelserne er generelle og sætter dermed ikke en specifik befolkningsgruppe tydeligt i fokus. Talens ordvalg kan gennemgående siges at signalere fællesskab og sammenhold i den danske befolkning, da man ikke italesætter et åbenlyst “dem og os”. Dette ses ligeledes senere i teksten, hvor Lars Løkke Rasmussen bruger ordene “fanatiske religiøse”, hvilket igen er en bred betegnelse, der ikke fokuserer entydigt på en enkelt religion eller befolkningsgruppe.

Transitivitet

Tekstens afsender er statsminister Lars Løkke Rasmussen, der taler direkte til den danske befolkning i sin nytårstale. I selve teksten ses dette, når afsenderen flere steder starter sætningerne med det personlige pronomen “jeg”. Dermed er statsministeren den overordnede handlende aktør i teksten. Han giver udtryk for sine holdninger og budskaber til danskerne: “Jeg

vil sige til jer – til det store flertal af velintegrerede borgere med udenlandsk baggrund: Sådan må det ikke være. I viser jo netop, at der er en vej frem” (bilag 4). Her taler statsministeren direkte til en konkret gruppe i samfundet og bruger dermed sin position som statsmand til at komme en gruppe i møde og inkludere denne i fællesskabet. Det er dog gennemgående for teksten, at “vi” i højere grad italesættes frem for “jeg”, hvilket er i tråd med temaet fællesskab, som udledt i det ovenstående afsnit: “Vi står, hvor vi står. Vi må tage den herfra. Finde sammen – og finde ud af det sammen. Både gamle og nye danskere. Det er vores fælles ansvar at passe på Danmark” (bilag 4). Brugen af “vi” dækker over den samlede danske befolkning, samfundet generelt, der “står” i en situation og i fællesskab må løse de udfordringer, vi har. Dette fællesskab inkluderer således også de “nye” danskere, som ovenstående viser. På trods af denne samlende retorik stilles der dog ligeledes krav til disse “nye” danskere senere i teksten: “Så skal vi ikke lukke flere ind, end vi kan rumme. Og vi skal stille krav til alle, der er her” (bilag 4). Her gør afsenderen det klart, at “vi” skal beskytte vores samfund ved at begrænse strømmen af indvandring, hvilket er en handling, der udføres fra politisk hold. Ligeledes gør Lars Løkke Rasmussen det klart, at dem, der er en del af det danske samfund skal bidrage til dette ved at integrere sig og dele vore værdier.

Folk med indvandrerbaggrund italesættes som en velintegreret “aktør”, der handler i overensstemmelse med de gængse normer i samfundet: “Med det positive udgangspunkt, at rigtig mange med udenlandsk baggrund arbejder. Betaler deres skat. Opdrager deres børn til demokratiske borgere. Til at tage en uddannelse” (bilag 4). I disse sætninger sættes aktøren, gruppen af indvandrere, i forbindelse med nogle handlinger, der kan tolkes som værende positive: de er i arbejde, de betaler deres skat og opdrager deres børn efter demokratiske værdier. I ovenstående bliver børnene, i forlængelse af deres forældre, dermed også til en handlende aktør, der tager en uddannelse. Dermed tillægges denne befolkningsgruppe en række handlinger med positive konnotationer, og derved positioneres denne aktør som en del af det danske samfund med de heri liggende værdier og normer. Denne gruppe bliver ligeledes italesat som værende “bekymrede” for de kriminelle udlændinge. Dette udtrykkes med metaforisk i følgende eksempel fra teksten: “De oplever, at deres børn bliver puttet i samme kasse som kriminelle bandemedlemmer eller fanatiske religiøse. Alene på grund af hudfarve, navn og religion” (bilag 4). Afsenderen italesætter i ovenstående de mennesker med indvandrerbaggrund, der har taget

det danske samfund til sig og lever på almindelig vis med resten af samfundet, som værende bekymrede for at blive mistænkeliggjort grundet deres hudfarve og religion. Lars Løkke Rasmussen kan således siges at skelne mellem gode og dårlige handlinger på et mere overordnet niveau, hvor “gamle og nye” danskere, i en samlet flok, bidrager positivt til samfundet, mens der over for dem, står en gruppe af kriminelle udlændinge, der er til gene for samfundet generelt. Udlændinge, der ikke ønsker at leve på demokratisk vis, som i teksten sættes i tale som “dem”: “Så må vi sige klart fra over for dem, der **begrænser andres frihed**”, og “Vi er nødt til at finde sammen i den svære balance at holde Danmark åbent mod verden, men lukket for dem, der **ikke vil vores værdier**” (bilag 4). Ovenstående opstiller ligeledes antitesen “åbent” over for “lukket”, hvilket igen tydeliggøres ved, at afsenderen henvender sig direkte til de integrerede udlændinge i talen. Dette skaber igen en afgrænsning mellem dem, der kan opføre sig ordentligt og dem, der ikke kan. Dem, Danmark skal være åbne for: “Jeg vil sige til jer – til det store flertal af velintegrerede borgere med udenlandsk baggrund: Sådan må det ikke være. I viser jo netop, at der er en vej frem” (bilag). Disse borgere skal altså ikke forbindelse med de kriminelle og udemokratiske udlændinge, som Danmark skal være lukket land for.

Modalitet

Modalverber indgår i flere af tekstens sætninger, hvor modalverbet i sig selv ikke udtrykker mening, men angiver forudsætninger for hovedverbets handlinger: “Så **skal** vi ikke lukke flere ind, end vi **kan** rumme. Og vi **skal** stille krav til alle, der er her” (bilag 4). Her udtrykker modalverberne “skulle” og “kunne” høj tilslutning til udsagnene. Ligeledes kan man argumentere for, at afsenderen ikke ser andre muligheder, og vi skal altså ikke lukke flere ind end vi kan rumme. Dette ses ligeledes senere i teksten, hvor afsenderen understreger, at flere **skal** være her midlertidigt. For at tydeliggøre afsenderens rolle som statsmand, der indtager en magtposition over for udlændinge, der kommer til Danmark, udtrykkes følgende: “Og vi skal stille krav til alle, der er her. Når Danmark er et tilvalg, kan vi godt forlange, at man virkelig vælger det til. Sætter verdslige love over religiøse”. Formuleringen “vi kan godt forlange” udtrykker igen deontisk modalitet, der handler om pligt og tilladelse. Man kommunikerer i dette afsnit, at når samfundet inviterer nogle mennesker indenfor, så har disse mennesker ligeledes en pligt til at overholde, og tilvælge, de almindelige demokratiske spilleregler. Man kan ligeledes argumentere for, at følgende sætning er et udtryk for epistemisk modalitet: “Jeg ved godt, at

nogen synes, det er for stramt. Men jeg tror også, at mange er enige med mig. Og bekymrer sig om vores samhørighed som land” (bilag 4). Denne form for modalitet udtrykker talerens vurdering af en given situationen. Afsenderen “tror” i dette eksempel, at mange er enige med ham. Denne sætning kan tolkes som et forbehold i forhold til graden af den tilslutning, man udtrykker til ens egne synspunkter. Dette kan være med henblik på, at afsenderen ikke ønsker at fremstå arrogant eller skråsikker i sin retorik.

Den diskursive praksis

I dette afsnit tages der udgangspunkt i ovenstående tekstuelle analyse med henblik på at udlede diskurser heraf. Det er således de teksthæftende, retoriske og grammatiske egenskaber, der danner grundlaget for diskurserne, der udledes i det følgende afsnit.

Ordet “fællesskab” er gennemgående i hele teksten og danner en overordnet ramme for de synspunkter og temaer, afsenderen kommunikerer. Lars Løkke Rasmussen starter i dette udsnit af talen med at italesætte det internationale fællesskab som værende under pres: “De tendenser, der er ude i verden – hvor det store fællesskab slår revner” (bilag 4). Denne præmis bruges således til at italesætte både de positive, men også negative ting, der kan forbindes med det fællesskab, der kendetegner det moderne demokrati. Et fællesskab grænser, som det udtrykkes i teksten. De udfordringer samfundet står over for, skitseres i teksten som parallelsamfund og ghettområder, som er blevet en del af Danmark. Ligeledes gør afsenderen det klart, at hvis man skal være en del af dette fællesskab, så skal man dele de samme demokratiske værdier som resten af Danmarks befolkning. Det retoriske modsætningsforhold mellem det “åbne” Danmark for dem der vil og det “lukkede” Danmark for dem, der ikke vil, tydeliggør dette standpunkt i teksten. Som analysen af tekstens transitivitet viste, fremstilles de velintegrerede udlændinge som en aktør i samfundet, der handler på almindelig og positiv vis: “Med det positive udgangspunkt, at rigtig mange med udenlandsk baggrund arbejder. Betaler deres skat. Opdrager deres børn til demokratiske borgere. Til at tage en uddannelse” (bilag 4). Ligeledes italesættes de indvandrere, der ikke tilegner sig disse positive handlinger og værdier, som en aktør, der skader samfundet og bremser den positive udvikling: “Bagsiden er de unge, som ikke må gifte sig med den, de elsker. Kvinder, der regnes for mindre værd end mænd. For mange, der klumper sig sammen i parallelsamfund” (bilag 4). I ovenstående er det altså “for mange”, der som subjekt dækker over den befolkningsgruppe, der ikke vælger Danmark til. Generelt italesættes folk med

indvandrerbaggrund som “nye danskere”, der bidrager på lige fod med “gamle danskere”. Der skelnes således ikke mellem specifikke religioner på det tekstnære niveau. Der anvendes en bredere terminologi. Skillelinjen i talen går mellem dem, der bidrager og dem, der laver kriminalitet og følger “religiøse love” frem for de danske love. Vi udleder således en gennemgående diskurs om fællesskab, som alle borgere i Danmark, på tværs af religion og etnicitet, skal stå sammen om og værne om: “Et ægte fællesskab har plads til forskellighed. Men et rigtigt fællesskab har også grænser” (bilag 4). Teksten udlægger, som ovenstående citat viser, den dobbelthed, der kendetegner det moderne demokrati. På den ene side giver demokratiet plads til forskellighed og mangfoldighed, og et stærkt demokrati skal også kunne rumme de kræfter, der grundlæggende er imod demokratiet, men der er en grænse for, hvad samfundet skal tolerere, når mennesker kommer til landet udefra. Lars Løkke Rasmussen indtager i denne tale en position som statsmanden, der gennemgående søger at inkludere alle borgere og appellere til fællesskab og sammenhold. Han taler som nævnt direkte til folk med udenlandsk baggrund generelt og slår fast, at de ikke skal sættes i samme bås som kriminelle udlændinge. Han forsvarer dertil demokratiet og italesætter nødvendigheden af at gennemføre en given politik med det formål at beskytte fællesskabet mod kriminelle og udemokratiske kræfter. Italesættelsen sker, som vist i ovenstående analyseafsnit, på en sådan måde, rent retorisk, at den overordnede diskurs, der kan udledes, er en fællesskabsdiskurs. Inden for denne kan der siges at være indlejret et fokus på, at alle danskere, nye som gamle, i fællesskab, og med regeringens lovgivning, skal stå op imod kriminelle og udemokratiske grupper, der ses i diverse “parallelsamfund”.

ANALYSE AF SOCIALDEMOKRATERNE

Det tekstuelle niveau

I dette afsnit vil Mette Frederiksens tekst om paradigmeskiftet blive analyseret på det tekstuelle analyseniveau. Teksten er sendt ud til de Socialdemokratiske medlemmer i november 2018, hvorefter den er blevet publiceret på Socialdemokratiets hjemmeside, hvor den henvender sig frit til den brede offentlighed.

Struktur

Teksten er udformet som et personligt elektronisk brev, hvor Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen henvender sig til sine medlemmer direkte med “Kære medlemmer”. Teksten

afsluttes desuden med: “Med venlig hilsen” (bilag 5). Man kan dog argumentere for, at resten af brevets tekst kan sammenlignes med en webartikel med korte afsnit og en relativ kort sætningslængde. Teksten kan desuden sammenlignes med en klassisk politisk tale, hvor man trækker på retoriske virkemidler og taler til modtageren. I dette personlige brev “taler” afsenderen ligeledes i en hverdagsagtig tone: “Det blev lidt langt, og derfor blot en kort opsummering her til sidst” (bilag 5). Som nævnt anlægger vi i nærværende speciale et integreret perspektiv på kommunikation, hvor intern kommunikation også bliver ekstern, men da teksten i udgangspunktet målrettes Socialdemokratiets medlemmer, får dette således betydning for sproget i teksten. Det bærer præg af, at Mette Frederiksen taler direkte til sine “venner” i partiet: “Som I ved, har vi socialdemokrater fremlagt en langsigtet plan” (bilag 5). Som nævnt bliver talens budskaber dog også eksterntrettede, da teksten gøres offentlig på Socialdemokratiets hjemmeside.

Tekstens tema er paradigmeskiftet og Socialdemokratiets holdninger hertil. Mette Frederiksen starter teksten med at kalde substansen i paradigmeskiftet for “sund fornuft”. Især løsningen om at yde beskyttelse til dem, der har brug for det, men kun på et midlertidigt basis, bliver fremhævet som værende i tråd med Socialdemokratiets holdning: “Da vi sidst sad i regering begyndte vi selv at arbejde med begrebet midlertidighed. At flygtninge kommer hertil for en periode, men at de også rejser hjem igen, når det bliver muligt og hjælper med at genopbygge deres land” (bilag 5). Således kan afsenderen stå inde for det grundlæggende politiske aspekt ved paradigmeskiftet, at flygtninge skal være her midlertidigt og vende hjem, når det er muligt. Dog retter man i teksten en kritik af det paradoks, at visse personer, der er fuldt velintegrerede, udvises, mens andre udlændinge, der har begået kriminalitet, ikke bliver det. Afsenderen vil således fokusere på, at dette bliver ændret fremadrettet. Afsenderen ønsker desuden et helt nyt ayslsystem, hvor færre flygtninge skal komme til Danmark og søge spontan asyl, men i stedet hjælpes i nærområderne, så de ikke sætter livet på spil i rejsen mod Europa.

Ordvalg

Paradigmeskiftet nævnes i teksten to gange. Som nævnt er ordet et udtryk for et skift fra et paradigme til et andet, hvilket dækker over en grundlæggende forandring i en måde at se eller tænke på et givet området. Man giver således udtryk for nogle større samfundsmæssige ændringer ved at bruge dette ord. Paradigmeskiftet bliver i denne tekst betegnet som et udtryk for

“sund fornuft” af Mette Frederiksen. Sund fornuft som begreb udtrykker menneskets evne til at overveje og ræsonnere, uafhængigt af autoriteter, lærdom og formel logik: “Også her skal der være en balance, så udlændingepolitikken repræsenterer lige præcis den sunde fornuft” (bilag 5). Ved at bruge disse ord om selve paradigmeskiftet kan man argumentere for, at afsenderen får paradigmeskiftet til at fremstå som en logisk løsning, man næsten ikke kan være uenig i, hvis man forholder sig til substansen. Ordet “midlertidighed” står desuden flere steder i teksten: “Da vi sidst sad i regering begyndte vi selv at arbejde med begrebet midlertidighed” (bilag 5). Dette begreb kan siges at stå i kontrast til integration og permanent opholdstilladelse i forhold til udlændinge, der kan få beskyttelse, men kun så længe, de har reelt behov for det. I kontrast til ordet midlertidigt står ordet “langsigtet”, som bruges flere gange af afsenderen. Ved at bruge ordet “langsigtet” kan det siges, at afsenderen understreger, at den omtalte løsning på asylområdet, hvor flere skal hjælpes i nærområderne, ikke er nogen lappeløsning, men derimod en holdbar løsning i et længere perspektiv, hvilket vil være godt for integrationen i Danmark på lang sigt.

Beskyttelse er ligeledes et centralt ord, der er gennemgående i teksten. “At vi hjælper dem, der er på flugt og har brug for vores beskyttelse” (bilag 5). Ordet “beskyttelse” kan forbindes med noget positivt. Det, at beskytte nogen fra noget, er et udtryk for en god gerning, hvor “man” kommer en nødstedt part til undsætning. Ordet ressource står to gange i teksten, hvor det forbindes med de udlændinge, der kommer til landet. Ordet dækker isoleret set over noget, man kan bruge til noget eller udnytte på en given vis. I denne tekst kan det således siges at konnotere et positivt bidrag til det danske samfund. Disse mennesker kan altså ses som en ressource, der kan arbejde og bidrage til samfundsøkonomien. Afsenderen kunne også have valgt at benævne disse mennesker som en byrde, som ville ligge samfundet til last.

Transitivitet

I det følgende afsnit ses på forholdet mellem subjekter, der handler, og de objekter eller begivenheder, der handles i forhold til. Tekstens personlige afsender er Mette Frederiksen. Det er således hende, der personligt italesætter de budskaber, der hersker i teksten. Dette element af subjektivitet, og afsenderens personlige holdning, ses fx i følgende: “Det er for mig at se også udtryk for sund fornuft” og “For mig er det noget af et paradoks” (bilag 5). Derudover italesættes Socialdemokratiet som en handlende aktør i teksten: “Socialdemokratiet støtter grundlæggende

ideen om et paradigmeskifte, hvor flygtninge vender hjem, når forholdene i deres hjemlande tillader det” (bilag 5). Denne italesættelse af partiet, som aktør, sker også ved brug af “vi”: “Som I ved, har vi socialdemokrater fremlagt en langsigtet plan, hvor den grundlæggende idé er, at vi hjælper meget mere i nærområderne og gør op med den spontane asyl, hvor mennesker sætter livet på spil i rejsen til Europa” (bilag 5). I ovenstående har selve partiet, som aktør, altså fremlagt en plan. Denne plan betyder efterfølgende, at “vi”, her forstået som samfund, hjælper flygtninge i deres nærområder, så de “mennesker” ikke sætter livet på spil, hvilket kan siges at konnotere sympatiske træk hos både Socialdemokratiet og det danske folk ved, at man vil redde disse menneskers liv med dette politiske udspil. Socialdemokratiet kan siges at positionere sig selv som ophavsmændene bag et af de grundlæggende politiske tiltag i det nye paradigmeskifte: “Da vi sidst sad i regering begyndte vi selv at arbejde med begrebet midlertidighed” (bilag 5). Med denne udtalelse slår man fast, at “vi”, som parti, har siddet i regering og tilmed har forholdt sig til det faktum, at flygtninge kun skal være her midlertidigt, før Dansk Folkeparti og regeringen aktuelt satte det på dagsordenen. Dette kan tolkes som et forsøg på at komme kritikken om, at man bare følger regeringen og Dansk Folkepartis politik, frem for at komme med sine egne løsninger, i møde. Man refererer historisk til, at man har ført denne politik før det nuværende paradigmeskifte. “Vi” som aktør bliver ligeledes brugt i form af indrømmelse af, at Socialdemokratiet, og det politiske Danmark generelt, ikke har været hårde nok i forhold til at stille krav til udlændinge, der er kommet til landet: “I virkeligheden skulle vi jo have gjort det klart for mange, mange år siden, at når man er i Danmark og har et lovligt opholdsgrundlag, så skal man gå på arbejde og man skal forsørge sig selv” (bilag 5). Man erkender således i ovenstående, at “vi”, som en betegnelse for det samlede politisk spektrum, har fejlet på visse dele af udlændingeområdet historisk set. Derved kan afsenderen siges at retfærdiggøre denne nye linje på udlændingeområdet ved at referere til, at vi som samfund har været naive og ikke fået nok ud af de udlændinge, der tidligere er kommet til landet.

En anden handlende aktør i denne tekst er den siddende regering: “Det er der til gengæld ikke meget af, når regeringen har mere end svært ved at udsende afviste asylansøgere og dømte udenlandske kriminelle – og vi så samtidig ser, at helt almindelige, velfungerende børn ikke kan være i Danmark, selv om de taler dansk, går i dansk skole og har danske kammerater” (bilag 5). I dette afsnit italesætter Mette Frederiksen regeringen, som den handlende aktør, der ikke kan udsende de kriminelle afviste asylansøgere, men derimod sender velintegrerede børn, der taler

dansk og går i dansk skole, ud af landet. Dermed forbinder man regeringen med handlinger, der kan siges at vække harme og have negative konnotationer hos den brede offentlighed. I ovenstående sætning står børnene ligeledes som et handlende subjekt. De “taler dansk, går i dansk skole og har danske kammerater” (bilag 5), hvilket kan siges at være helt almindelige og positive handlinger, der understreger det “paradoks” Mette Frederiksen italesætter. At velintegrerede børn udvises, mens udviste kriminelle udlændinge får lov til at blive. I teksten italesætter afsenderen ligeledes gruppen af flygtninge generelt: “Det rejser selvfølgelig nogle spørgsmål i forhold til mennesker, som har lært det danske sprog, som går på arbejde, betaler skat, forsørger sig selv, er medlem af en a-kasse eller måske er fodboldtræner onsdag eftermiddag nede i klubben” (bilag 5). I denne sætning står “mennesker” som subjektet, hvorefter en række positive bidrag til samfundet kobles på gruppen. Dermed kan man argumentere for at afsenderen med denne sætning anerkender, at der findes velintegrerede udlændinge i Danmark, der bidrager til samfundet. Dette kan siges at understrege afsenderens budskab om, at udlændingepolitikken skal bære præg af sund fornuft. Dette legemliggøres med disse velintegrerede udlændinge, der bidrager til samfundet. Disse udlændinge kan derved siges at være et argument for, at integration kan betale sig og ikke alle skal sendes ud af landet.

Modalitet

Modalverbet “skulle” optræder mange gange i teksten, hvilket som nævnt udtrykker afsenderens affinitet til et givent udsagn: “Og at flygtninge så også skal vende hjem igen, når forholdene i deres hjemlande tillader det” (bilag 5). Der er således, ifølge afsenderen, ingen andre muligheder end, at udlændinge skal vende hjem, når det er muligt. Ligeledes ses denne høje retoriske tilslutning i følgende: “Folk med lovlig opholdspligt skal gå på arbejde og forsørge sig selv” (bilag 5) samt “Det er også derfor, vi mener, at folk skal bidrage, når de kommer hertil. Hvorfor føre en politik, der gør mennesker passive? Vi skal da bruge de ressourcer, folk kommer med” (bilag 5). I ovenstående sætninger “kræver” Mette Frederiksen, at folk ubetinget skal gå på arbejde. Der er ingen anden løsning end at de skal forsørge sig selv. Dette er også et udtryk for deontisk modalitet, der udtrykker noget om pligt og tilladelse. Som politisk aktør udstikker Mette Frederiksen en forventning om, at udlændinge skal forsørge sig selv, hvis de vil være en del af det danske samfund. Et andet modalverb, “kunne”, står i følgende: “Et nyt asylsystem kan hjælpe mange flere end i dag” (bilag 5). Med brugen af modalverbet “kunne” udtrykker

afsenderen høj affinitet til udsagnet. Socialdemokratiets forslag til et nyt asylsystem “kan” således betyde, at vi får mulighed for at hjælpe nogle flere mennesker. Modal verbet “ville” ses ligeledes i teksten: “Vi vil samtidig insistere på ret og pligt. At vi i Danmark bidrager aktivt til samfundet, også selvom man kun er her midlertidigt” (bilag 5). Brugen af modal verbet “ville” udtrykker høj affinitet til afsenderens “insisteren”. At vi “vil” noget udtrykker ligeledes høj viljestyrke og skaber dermed høj tilslutning til udsagnet. Det er sådan man gør, når man er borger i Danmark, ifølge afsenderen.

Den diskursive praksis

I dette afsnit tages der udgangspunkt i ovenstående tekstuelle analyse med henblik på at udlede diskurser heraf. Det er således de tekstnære, retoriske og grammatiske egenskaber, der danner grundlaget for diskurserne, der udledes i det følgende.

Ordene “sund fornuft” er som nævnt i ovenstående analyse gennemgående i teksten og danner således en ramme for tekstens udtryk og de indlejrede meninger og holdninger heri. Mette Frederiksen bruger flere gange udtrykket “sund fornuft” om dele af paradigmeskiftet og de løsninger, der ligger i paradigmeskiftet: “For mig er det mere et udtryk for sund fornuft: At vi hjælper dem, der er på flugt og har brug for vores beskyttelse. Og at flygtninge så også skal vende hjem igen, når forholdene i deres hjemlande tillader det” (bilag 5). Afsenderen fokuserer således på, at denne gruppe flygtninge har et reelt beskyttelseskrav, og at vi har pligt til at beskytte dem. Som vist var ordet “beskyttelse” gennemgående i teksten. Det understreges dog også, at disse udlændinge skal vende hjem til deres hjemland, når forholdene tillader det, hvilket er en direkte henvisning til et centralt element i paradigmeskiftet, som man i kommunikationen eksplicit giver udtryk for, at Socialdemokratiet støtter. En central pointe i denne tekst er ligeledes, at disse udlændinge har pligt til at bidrage til samfundet mens de er her: “Det er også derfor, vi mener, at folk skal bidrage, når de kommer hertil. Hvorfor føre en politik, der gør mennesker passive? Vi skal da bruge de ressourcer, folk kommer med” (bilag 5). Der kommunikeres således en form for forventning, med høj affinitet, målrettet de udlændinge, der kommer til landet og altså har “pligt” til at arbejde og forsørge sig selv. Samtidig ses disse mennesker ligeledes som en “ressource”, der også er en gevinst for samfundet, da de som det handlende subjekt i teksten både “arbejder og betaler skat”, hvilket styrker afsenderens argument for, at der skal føres en udlændingepolitik, der baserer sig på “sund fornuft” og “balance”.

Udlændinge skal ikke blot parkeres i et center. Dette styrkes ydermere, når Mette Frederiksen beskriver flygtningebørnene som velintegrerede, dansktalende skolebørn. Ligeledes bruger afsenderen formuleringen “langsigtet plan” om Socialdemokratiets tanker omkring et nyt asylsystem: “Som I ved, har vi socialdemokrater fremlagt en langsigtet plan, hvor den grundlæggende idé er, at vi hjælper meget mere i nærområderne og gør op med den spontane asyl, hvor mennesker sætter livet på spil i rejsen til Europa” (bilag 5). Således kommer afsenderen med sine egne politiske tiltag, der rækker ud over hovedelementet i paradigmeskiftet, som handler om, at flygtninges status skal anskues som midlertidig. Dette element er afsenderen som nævnt enig med regeringen omkring, men afsenderens tanker omkring et nyt europæisk asylsystem, og fokus på hjælp i nærområderne, kan siges at positionere Socialdemokraterne som et selvstændigt parti, der har sine egne visioner og ikke blot erklærer sig entydigt enige med “modparten”. I teksten italesætter man, som vist i ovenstående analyse, et tema, der har været meget fremme i medierne. Flere enkeltstående sager, hvor umiddelbart velintegrerede udlændinge, ofte børn, er blevet udvist af landet, er blevet belyst i den danske presse (kilde 5). Mette Frederiksen bruger disse sager til at rette kritik mod regeringen, der har haft det politiske ansvar de senere år. Ifølge afsenderen burde man i stedet have udvist langt flere af de kriminelle og dømte udlændinge. Dette “paradoks”, som det benævnes i teksten, bruges igen til at differentiere Socialdemokraterne fra regeringen. Afsenderen vil med denne politiske kommunikation redegøre for, hvorfor man støtter paradigmeskiftet. Det handler grundlæggende om “sund fornuft”, da det midlertidige aspekt er et fokuspunkt, man selv har været optaget af i Socialdemokratiet tidligere. Men man vil også vise, at man adskiller sig fra den politiske modpart og selv har nogle forslag til, hvad der kan gøres endnu bedre på området. Vi udleder således en gennemgående diskurs om sund fornuft i udlændingepolitikken, en “fornuftdiskurs”, hvor Mette Frederiksen italesætter både paradigmeskiftet og Socialdemokratiets egen politik som sund fornuft og dele af modpartens som det modsatte. I forlængelse af dette kan det nævnes, at alle politikere vil anskue deres egen politik som værende sund fornuft, men i denne politiske kommunikation finder vi denne betegnelse rammende for det diskursive udtryk, der gennemgående hersker i teksten. Ligeledes argumenterer Mette Frederiksen for paradigmeskiftet ved at italesætte velintegrerede udlændinge som en ressource, der kan styrke Danmark så længe de er i landet, midlertidigt. Afsenderen stiller det retoriske spørgsmål “hvorfor føre en politik, der gør mennesker passive?” (bilag 5). Budskabet i denne tekst fra Socialdemokratiet og Mette

Frederiksen er således, at integration de facto ikke er udelukket, selvom man har status som midlertidig flygtning i Danmark, der skal vende hjem, når det er muligt, hvilket er “sund fornuft”.

ANALYSE AF DE RADIKALE

Det tekstuelle niveau

I nedenstående afsnit analyseres artiklen, “Løsninger eller symbolpolitik”, skrevet af De Radikales politiske leder Morten Østergaard. Teksten blev udgivet på partiets hjemmeside d. 1 april 2019.

Struktur

Tekstens struktur følger den klassiske webartikel. En rubrik i toppen efterfulgt af et billede af De Radikales politiske leder Morten Østergaard foran en mark med teksten “Tør vi, kan vi fremad”. Artiklen er kort med korte afsnit, hvor flere afsnit kun består af en enkelt sætning. Dette gør, at læseren hurtigt og nemt kan læse artiklen og stadig fange budskabet, hvilket er essentielt, når man kommunikerer online. Artiklen er skrevet som en reaktion på det omtalte paradigmeskifte, der blev vedtaget i Folketinget den 21. Februar 2019. Hovedbudskabet i artiklen er, at De Radikale opfatter paradigmeskiftet som symbolpolitik og skadelig for integrationen i Danmark. Morten Østergaard taler ligeledes om behovet for en ny kurs i udlændingepolitikken, men han står altså i opposition til det vedtagne paradigmeskifte. I modsætning til Dansk Folkeparti, ser Morten Østergaard integration som noget positivt og givtigt i et samfundsøkonomisk perspektiv, hvor udenlandsk arbejdskraft også spiller en vigtig rolle. Han kalder omvendt paradigmeskiftet for symbolpolitik: “Det løser ingen verdens problemer. Til gengæld skaber det nye: Utryghed og usikkerhed for mennesker og virksomheder” (bilag 6).

Artiklens første afsnit opsummerer artiklens hovedbudskab, der fokuserer på behovet for en ny politisk retning, hvor integration ses som essentielt for Danmarks økonomiske udvikling og udlændinges tryghed og værdighed. Dette gøres ved at stille fem retoriske spørgsmål i artiklens indledning: “Hvorfor sætte integrationen i stå, når der er brug at give den et skub fremad? Hvordan skal det nogensinde løse virkelighedens problemer at slette ordet "integration" i al lovgivning? Hvordan giver det mening, menneskeligt som økonomisk, at isolere flygtninge på så lave offentlige ydelser, at de må leve i fattigdom frem for at engagere dem og lade dem bidrage?

Hvorfor skal det ikke gøre en positiv forskel, at man uddanner sig eller arbejder og viser, at man kan og vil? Hvorfor ikke møde folk med krav og forventninger frem for uambitiøse falliterklæringer?” (bilag 6). Disse retoriske spørgsmål, som inden for retorikken kaldes en dramatisk figur, bidrager til at skabe refleksion hos læseren. Artiklen afsluttes med, at Morten Østergaard, stiller endnu et retorisk spørgsmål, hvorefter han opfordrer: “Lad os sætte en ny kurs, hvor vi vælger symbolpolitikken fra og finder rigtige løsninger på de virkelige problemer” (bilag 6).

Ordvalg

Vi vil i det følgende afsnit forholde os til de valg af ord, der springer særligt i øjnene i denne tekst af Morten Østergaard. Et gennemgående ord er “symbolpolitik”. Ordet bliver brugt i alt fem gange i teksten, både i artiklens rubrik og i brødteksten. Med symbolpolitik henviser afsenderen direkte til paradigmeskiftet: “Desværre er sund fornuft symbolpolitikens første offer. Og lige nu drukner vi i symbolpolitik” (bilag 6). Med denne brug af ordet symbolpolitik fremfor paradigmeskifte henviser således til de konkrete lovforslag i paradigmeskiftet, som værende et udtryk for, at man i højere grad vil markere sin egen ideologi og give udtryk for, at man handler, frem for at anvise reelle løsningsforslag på området. Ligeledes ses det, at afsenderen med undtagelse af en enkelt sætning fravælger ordet paradigmeskifte i teksten, da ordet som nævnt knytter an til markante samfundsmæssige ændringer. Man kan altså argumentere for, at det ikke er en italesættelse, framing, man vil købe for meget ind på i denne “modkommunikation” til paradigmeskiftet, hvor fokus i stedet er på at kalde politikken for symbolsk. Derfor springer valget af ordet symbolpolitik særligt i øjnene i nærværende tekst.

Et andet ord, der går igen i denne artikel er ordet “integration” eller “integrationspolitik”. Som redegjort for i ovenstående, så ser Morten Østergaard og De Radikale positivt på spørgsmålet om integration, der anses som vigtigt i en samfundsmæssig kontekst. Ved at vælge ordet “integration” konnoterer man således positivitet og åbenhed over for udlændinge, der må blive en del af samfundet på mere permanent basis på lige fod med resten af befolkningen. Udlændinge italesættes i teksten som en værdifuld økonomisk ressource, der kan bidrage til det danske samfund: “På den måde kan vi genskabe trygheden og værdigheden for dem, der gør alt det, vi beder dem om, og dem på plejehjemmene og i virksomhederne, som er glade for deres kollegaer og medarbejdere med flygtningebaggrund” (bilag 6). I denne sætning bruger Morten

Østergaard ligeledes ordene “værdighed” og “tryghed”, som værdier, der kobles sammen med integration i teksten. Her henviser man ikke kun til værdighed og tryghed for udlændinge, men for alle danskere, det arbejdende folk, der i almindelighed har relationer til folk med udenlandsk baggrund på deres arbejdsplads. Derved skabes generelle positive konnotationer til spørgsmålet om integration, der stilles op i et modsætningsforhold til symbolpolitikken, der “ikke løser nogle udfordringer”. I teksten kan der ses flere eksempler på antiteser, der er sammensætninger af ord, der udgør hinandens modsætningsforhold. Overskriften lyder således: **“Løsninger eller symbolpolitik”** (bilag 6). Et andet eksempel ses i tekstens første afsnit: “Vi skal have en ny retning for Danmark, hvor vi siger **farvel til skadelig symbolpolitik og ja tak til integration**, værdighed og tryghed for dem, der uddanner sig og arbejder” (bilag 6). Denne modsætning ses endvidere i det efterfølgende afsnit: “Hvordan giver det mening, menneskeligt som økonomisk, at isolere flygtninge på så lave offentlige ydelser, at de må leve i **fattigdom frem for at engagere dem og lade dem bidrage?**” (bilag 6). Her forbindes integration med muligheden for at bidrage og engagere sig, hvilket står i kontrast til flertallets politik, der søger at isolere flygtninge.

Konsekvenserne af paradigmeskiftet vil ifølge De Radikale betyde et “integrationsstop”, som det benævnes i teksten: “Venstre og Socialdemokratiet er så optaget af at takkes Dansk Folkeparti, at de med paradigmeskiftet indfører et integrationsstop” (bilag 6). Med dette ord tydeliggøres afsenderens holdning til det vedtagne lovforslag. At flertallet bag paradigmeskiftet stopper for noget, der reelt er godt for Danmark. Man stopper ifølge afsenderen både for en vigtig samfundsøkonomisk ressource og trækker værdighed og tryghed ud af ligningen. Dermed kan det siges, at man fra afsenderens side, rent kommunikativt, trods alt anerkender, at der også ligger noget drastisk i paradigmeskiftet - en drastisk ændring i dansk udlændingepolitik, hvor man de facto stopper for integrationen: “Hvordan skal det nogensinde løse virkelighedens problemer at slette ordet “integration” i al lovgivning?” (bilag 6). Man kan derfor argumentere for et element af divergens i artiklens valg af ord, da man som nævnt også kalder paradigmeskiftet for symbolpolitik.

Metaforer

Troper betegner brugen af billedsprog i teksten, som appellerer til modtagerens sind ved at skabe billeder og aktivere fantasien. En metafor er en billedgørelse af noget reelt, der sker ved at

udskifte det man taler om med et billede, som giver det ny mening. I den skrevne tekst af Morten Østergaard findes flere eksempler på brugen af dette retoriske virkemiddel. I første afsnit står der: "Virkeligheden kalder" (bilag 6), hvilket står som en metafor for, at situationen i samfundet er en anden end den, som flertallet bag paradigmeskiftet antager. Denne metafor er igen med til at bekræfte budskabet i denne artikel, der er positivt stemt over for integration og ser udlændinge og flygtninge som en positiv ressource i samfundet. Det er altså den virkelighed, der kalder og forsøger at råbe partierne bag paradigmeskiftet op, da afsenderen ved at bruge denne metafor dermed antager, at de andre bygger deres politik på en forfejlet opfattelse af virkeligheden.

Som nævnt ønsker afsenderen at sidestille paradigmeskiftet med symbolpolitik. Dette gøres blandt andet metaforisk i denne sætning: "Desværre er sund fornuft symbolpolitikens første offer. Og lige nu drukner vi i symbolpolitik." (bilag 6). Med denne sidestilling af symbolpolitik og paradigmeskiftet kan man argumentere for, at afsenderen mener, at paradigmeskiftet ikke er sund fornuft. Paradigmeskiftet kan i ovenstående citat siges at dræbe al sund fornuft, der metaforisk fremstilles som et "offer" for symbolpolitikken. Efterfølgende "drukner" vi i symbolpolitik, hvilket kan tolkes som en metafor for, at der ses en større tendens om dette i dansk politik, når det kommer til udlændingepolitikken. Tekstens hovedbudskab, der udlægger paradigmeskiftet som et integrationsstop, fremsættes ligeledes metaforisk i følgende udsagn, der står to steder i artiklen: "Så hvorfor sætte integrationen i stå, når det, der er brug for, er et skub fremad?" (bilag 6). Integrationen i Danmark skal altså "skubbes fremad" i stedet for at "sættes i stå" med symbolpolitikken.

Transitivitet

Hovedaktøren og afsenderen af denne artikel er Morten Østergaard. Den gennemgående brug af "vi" i tekstens sætninger begrænser sig dog ikke kun til at omhandle De Radikale eller Morten Østergaard. Brugen af "vi" kan ligeledes ses som en samlende betegnelse for hele Danmark og befolkningen generelt. De Radikale taler om, at "vi", som land, har brug for en ny retning: "Vi skal have en ny retning for Danmark", og "Danmark har i den grad brug for en ny retning!" (bilag 6). Med disse sætninger, hvor fokus er på at skabe en ny retning for Danmark, kan man argumentere for, at De Radikale og Morten Østergaard positionerer sig selv som tekstens hovedaktør og fortaler for at lede Danmark ind på et nyt spor i et udlændingepolitisk perspektiv. Dertil vil man fremstå som et alternativ til den del af vælgersegmenterne, der ikke ser

paradigmeskiftet som den rette kurs for Danmark. “Vi” kan ligeledes henvise til det politiske spektrum generelt, der via lovgivning kan handle i forhold til udlændinge: “**Med en ny integrationspolitik skal vi sikre**, at det altid kan betale sig at integrere sig” (bilag 6). Brugen af “vi” dækker således over en bredere betegnelse i artiklen.

En anden hovedaktør i teksten er udlændinge, som i flere sætninger benævnes som “dem” fremfor ord som “flygtninge” eller “migranter”. Flygtninge som begreb nævnes direkte i teksten én gang: “Hvordan giver det mening, menneskeligt som økonomisk, at isolere flygtninge på så lave offentlige ydelser, at de må leve i fattigdom frem for at engagere dem og lade dem bidrage?” (bilag 6). På trods af, at udlændinge, eller “dem”, ikke står som det grammatiske subjekt i flere af tekstens sætninger, så kan man argumentere for, at Morten Østergaard alligevel tillægger denne befolkningsgruppe en status som en handlende aktør på mere abstrakt vis. Det kan fx udledes i denne sætning: “Det eneste, der giver mening, er, at vi belønner dem, der gør det, som vi ønsker. Nemlig at lære sproget, at tage aktivt del på arbejdsmarkedet og at bidrage til samfundet” (bilag 6). I denne sætning tillægges disse mennesker nogle konkrete handlinger, som det at lære vores sprog og bidrage til samfundet ved at deltage på arbejdsmarkedet. Handlinger, der igen har positive konnotationer. Folk med udenlandsk baggrund, der lader sig integrere og dermed er et positivt bidrag. De skal ifølge Morten Østergaard “belønnes”. Ikke hjemsendes. Således italesætter man “dem” på en måde i nærværende tekst, der ikke forbindes med en “dem og os”-diskurs, der spiller på frygt for det fremmede og forskelligheder. Vi tolker desuden Morten Østergaards manglende brug af ord som “flygtning”, “migrant”, “asylansøger” og lignende, som et udtryk for, at han ikke ønsker at sætte disse mennesker i en boks, der netop bidrager til en mere “dem og os”. Dette fravalg kan siges at bidrage til afsenderens ønske om et samlet Danmark med fokus på integration og de positive effekter heraf.

Desuden nævnes to af partierne bag paradigmeskiftet, Venstre og Socialdemokratiet, som en part, der er mere optaget af at behage Dansk Folkeparti på udlændingeområdet end at føre deres egen politik: “Venstre og Socialdemokratiet er så optaget af at takkes Dansk Folkeparti, at de med paradigmeskiftet indfører et integrationsstop. Det løser ingen verdens problemer. Til gengæld skaber det nye: Utryghed og usikkerhed for mennesker og virksomheder. Og så peger det direkte ind i et mere splittet Danmark.” (bilag 6). Den handling, der knytter an til partierne i ovenstående eksempel, er altså det førnævnte integrationsstop. Integrationsstoppet står i de

efterfølgende sætninger som subjekt, der “handler” på negativ vis for det danske samfund. Integrationsstoppet “løser” ikke nogle problemer og det “skaber” nye. Stoppet “skaber” ligeledes utryghed og usikkerhed. Dermed kan Venstre og Socialdemokraterne i første sætning i ovenstående forstås som den handlende aktør, der skaber et integrationsstop med paradigmeskiftet og i forlængelse af dette kan selve integrationsstoppet ses som den handlende “skaber” af disse uheldige konsekvenser.

Modalitet

Dette afsnit vil belyse afsenderens grad af tilslutning til de udsagn, der fremsættes i teksten. Denne tekst indeholder flere eksempler på udsagn med høj grad af affinitet. I artiklens manchete findes det første eksempel på et udsagn, der tillægges en høj grad af affinitet: “Vi **skal** have en ny retning for Danmark, hvor vi siger farvel til skadelig symbolpolitik og ja tak til integration, værdighed og tryghed for dem, der uddanner sig og arbejder.” (bilag 6).

Her bruges styrkemarkøren “skadelig” i forhold til symbolpolitikken, underforstået paradigmeskiftet. Verberne “skal” og “siger” står desuden i nutid, hvilket jævnfør Fairclough bidrager til kategorisk modalitet, hvilket ses ofte i denne tekst. Modalverbet “skulle” indgår således i mange af artiklens sætninger, hvor det i sig selv ikke udtrykker mening, men angiver forudsætninger for hovedverbets handling, såsom: “Med en ny integrationspolitik **skal** vi sikre, at det altid kan betale sig at integrere sig.” og “Hvorfor **skal** det ikke gøre en positiv forskel, at man uddanner sig eller arbejder og viser, at man kan og vil?” (bilag 6). Ifølge Fairclough er brugen af modalverber i teksten som nævnt et udtryk for høj tilslutning eller affinitet til udsagnet.

Den diskursive praksis

Morten Østergaard henviser direkte til nærværende speciales nodalpunkt i teksten, da man nævner paradigmeskiftet, som er baggrunden for, at afsenderen skriver denne tekst. Dette indlæg fungerer som et modsvar fra De Radikale på flertallets politik: “Venstre og Socialdemokratiet er så optaget af at takkes Dansk Folkeparti, at de med **paradigmeskiftet** indfører et integrationsstop” (bilag 6).

Som det teksthøje analyseniveau viser, italesætter Morten Østergaard de nye initiativer i paradigmeskiftet som symbolpolitik flere steder i teksten. Symbolpolitik fremstilles allerede i

artiklens overskrift som en modsætning til reelle løsninger. Vi udleder derfor en gennemgående italesættelse af paradigmeskiftet som værende symbolpolitik. Det, som er kendetegnende ved De Radikales kommunikation er, at man ikke italesætter paradigmeskiftet som en reel løsning på problemer. Ved at kalde det for symbolpolitik gives der implicit udtryk for, at det er en politik, der primært gennemføres for at markere en given ideologi frem for at løse konkrete problemstillinger i samfundet. Ligeledes antyder De Radikale i teksten, at paradigmeskiftet ikke har bund i virkeligheden med sætningen “Virkeligheden kalder”, der metaforisk henviser til, at der eksisterer en mere reel virkelighed end den paradigmeskiftet forholder sig til. Dermed styrker man italesættelsen af modpartens politiske udspil som værende ren symbolpolitik, der ikke bidrager til at løse problemer i virkeligheden. Gennemgående i teksten bliver paradigmeskiftet dog også italesat som værende lig med stop for integration, som førnævnte citat fra artiklen viser. Man taler desuden om, at “integration” slettes i al lovgivning. Paradigmeskiftet italesættes altså både som symbolpolitik og lig med et stop for integration. Det kan siges, at være to divergerende budskaber i samme tekst, hvor man på den ene side taler paradigmeskiftet ned som substansløst, men også kobler en drastisk konsekvens, stop for integration, på det. Man kan omvendt argumentere for, at det er selve symbolpolitikken, og nogle værdimæssige ladninger, der kan have negative konsekvenser for integrationen i sig selv, selvom politikken er symbolsk og ikke løser nogle reelle problemer.

Som tekstanalysen viser, forbinder De Radikale ordet integration med værdier som værdighed og tryghed. Vi udleder gennemgående en **værdighedsdiskurs** i teksten. Denne italesættelse ses allerede i artiklens manchete: “Vi skal have en ny retning for Danmark, hvor vi siger farvel til skadelig symbolpolitik og ja tak til integration, værdighed og tryghed for dem, der uddanner sig og arbejder” (bilag 6). Her sætter afsenderen et modsætningsforhold op mellem den skadelige symbolpolitik og integrationen, der skal give værdighed og tryghed for den gruppe udlændinge, der formår at integrere sig i vores samfund. Som redegjort for i den tekstmære analyse, så opsætter afsenderen et “os og dem” forhold, hvor vi som danskere skal belønne disse udlændinge, der gør en indsats for at integrere sig i samfundet og bidrage. Denne værdighedsdiskurs kan siges at gå igen flere gange i teksten, som her i et senere afsnit: “På den måde kan vi genskabe trygheden og værdigheden for dem, der gør alt det, vi beder dem om, og dem på plejehjemmene og i virksomhederne, som er glade for deres kollegaer og medarbejdere med flygtningebaggrund” (bilag 6). Denne værdighedsdiskurs skal altså ikke kun forstås på

baggrund af brugen af selve ordet “værdighed”. Den kommer også til udtryk ved, at “vi” som samfund i en bred forstand skal “belønne” dem, der lader sig integrere og derved give dem værdigheden tilbage. Dem, der gør det “vi beder dem om” skal behandles med værdighed. De skal ikke leve i usikkerhed og utryghed og placeres i fattigdom. Fokus er således på humanistiske og medmenneskelige værdier. Og Danmark skal være åbent for dem, der viser de kan og vil.

ANALYSE AF ENHEDSLISTEN

Det tekstuelle niveau

I dette afsnit vil et Facebook-opslag af Pernille Skipper, politisk ordfører for Enhedslisten, blive genstand for analysen. Facebook-opslaget er udgivet den 23. januar 2019 på Pernilles Skippers egen profil. Dette opslag kommer som en reaktion på regeringen og Dansk Folkepartis paradigmeskifte og specifikt det faktum, at man med dette paradigmeskifte kan afskære flygtninge på integrationsydelse fra økonomisk hjælp til at betale for medicin og andre "nødvendige" enkeltudgifter.

Struktur

Opslaget følger de gængse regler for opslag på sociale medier som Facebook, hvor en relativ kort tekst er delt op i korte afsnit. På denne måde gør man det letlæseligt for modtageren. Opslaget er som nævnt et modsvar på paradigmeskiftet, hvor Pernille Skipper kritiserer flertallet bag og deres menneskesyn. Konsekvenserne af paradigmeskiftet udlægges desuden som værende meget alvorlige for de flygtninge, der skal hjemsendes til lande, hvor de kan blive udsat for tortur eller blive slået ihjel. Ligeledes pointerer Pernille Skipper at mange mennesker i dagens Danmark allerede lever i fattigdom, uden penge til medicin og tandlæge, da integrationsydelsen ifølge hende er “latterligt lav”. Pernille Skipper pointerer ligeledes, at disse stramninger vil gøre livet for kommunerne langt sværere grundet de mange ekstra udgifter. Opslaget afsluttes med, at Enhedslistens politiske ordfører konkluderer, at Dansk Folkeparti ikke kan lide flygtninge. I samme ombæring tvivler hun på om de kan lide mennesker overhovedet.

Ordvalg

Pernille Skipper beskriver i opslaget, hvilke konsekvenser paradigmeskiftet vil få for flygtninge, hvis de skal hjemsendes: “Når man er flygtning, vil hjemrejse betyde overhængende risiko for

tortur eller død” (bilag 7). Her bruges stærke ord, som tortur og død, til at beskrive konsekvenserne af en mulig hjemsendelse. Dette er også tilfældet i den efterfølgende sætning: “Det har den danske stat afgjort på baggrund af dansk lov. Men Dansk Folkeparti og regeringen håber alligevel, at de kan gøre livet i Danmark så slemt, at udsigten til krig og ødelæggelse er bedre” (bilag 7). Her bruger Pernille Skipper ordene krig og ødelæggelse, hvilket konnoterer meget voldsomme konsekvenser ved selve paradigmeskiftets politik i form af hjemsendelser. Ligeledes pålægger Pernille Skipper regeringen og flertallet bag paradigmeskiftet ansvaret for at sende flygtninge i døden, hvis de som foreslået bliver sendt hjem til deres hjemland.

I opslagets midterafsnit omtales flygtninge som “mennesker” frem for “flygtninge” eller “asylansøgere”. Ved at bruge ordet “mennesker” frem for en af disse betegnelser kan man argumentere for, at Pernille Skipper humaniserer denne gruppe frem for at dehumanisere dem ved at give dem en mere overordnet betegnelse som “flygtning”. “Mennesker lever i Danmark uden penge til medicin, tandlæge eller lignende”. (bilag 7). Ligeledes ophøjer Pernille Skipper disse flygtninge til at have en status som værende ligeværdige med alle andre mennesker i det danske samfund. De er mennesker i Danmark, som alle andre, og bør have samme rettigheder. Teksten nævner også “børn”, hvilket kan bidrage til at vække stærke følelser. Særligt i relation til emnet i dette indlæg, hvor Pernille Skipper laver koblinger til død og ødelæggelse.

Ordet empati springer ligeledes i øjnene som et vigtigt ord i teksten. Pernille Skipper omtaler politikerne bag paradigmeskiftet som personer, der mangler empati: “Det får mig til at oprigtigt at tvivle på, om de 90 personer i Folketinget komplet mangler empati” (bilag 7). Mangel på empati er et udtryk for, at man ikke evner at sætte sig i andres sted og have forståelse for andres situation eller ulykke og agere passende eller sympatisk derefter. Det er således et ord, der kobler nogle dårlige menneskelige egenskaber på de politiske modstandere. På samme tid differentierer Pernille Skipper sig fra dette menneskesyn og positionerer sig i forhold til paradigmeskiftet.

Transitivitet

Hovedaktøren i denne tekst er Dansk Folkeparti og regeringen, der i teksten primært står som den handlende part. Allerede i opslagets anden sætning står det klart, at Pernille Skipper italesætter Dansk Folkeparti og regeringen som den handlende aktør, hvilket hun reagerer på: “Det har den danske stat afgjort på baggrund af dansk lov. Men Dansk Folkeparti og regeringen

håber alligevel, at de kan gøre livet i Danmark så slemt, at udsigten til krig og ødelæggelse er bedre” (bilag 7). Med denne sætning forbinder Pernille Skipper disse handlinger af Dansk Folkeparti og regeringen og stiller dem til ansvar for disse. Dermed italesættes de politiske modstanderes handlinger som værende bevidst skadelige for andre mennesker. Deres handlinger er direkte med til at sende folk tilbage til krig. Dette ses ligeledes senere i teksten, hvor Pernille Skipper pådutter Dansk Folkeparti og regeringen en holdning vedrørende disse flygtninge: “Mennesker lever i Danmark uden penge til medicin, tandlæge eller lignende. Det er fattigdom. Og hvorfor? Fordi Dansk Folkeparti og regeringen slet ikke synes, at de skal til tandlægen eller have penge til medicin” (bilag 7). I ovenstående sætning står “mennesker” som subjekt, med henvisning til flygtninge og indvandrere, der altså lever en tilværelse uden midler. Her konstaterer Pernille Skipper, at mennesker lever i fattigdom i dagens Danmark, fordi Dansk Folkeparti og regeringen, som den handlende aktør, ikke synes, de skal have penge til tandlæge og medicin. Derved kan man argumentere for, at Pernille Skipper forsøger, at få det til at fremstå som om, at Dansk Folkeparti og regeringen grundlæggende ikke mener, at fattige i Danmark skal have råd til tandlæge og medicin. Og ikke fordi de ønsker at prioritere anderledes eller har andre løsninger på det givne problem, men fordi de grundlæggende ikke synes, at fattige skal hjælpes i Danmark. Og deres handlinger og dermed politik, afspejler dette. På denne måde får Pernille Skipper både Dansk Folkeparti og regeringen til at fremstå som mennesker, der ikke vil hjælpe sine medmennesker og ikke finder disse fattige værdige til at modtage hjælp. Dansk Folkepartis politiker Martin Henriksen italesætte direkte i forhold til den førte politik, der påvirker kommuner og flygtninge: “Fordi Dansk Folkeparti og regeringen slet ikke synes, at de skal til tandlægen eller have penge til medicin. For så vil de måske hellere blive her - i stedet for at rejse hjem til risikoen for deres egen og deres børns død. Det er absurd, men det er svaret fra Martin Henriksen på, hvorfor de ændrer reglerne for kommunerne” (bilag 7). Her er det således konkret Martin Henriksen, der kommer med et “svar”, der igen har store konsekvenser for den omtalte gruppe af mennesker. Han står her som subjekt, der ifølge afsenderen kommer med et svar på, hvorfor man gennemfører sin politik. Og det svar, han har, handler om at modarbejde, at folk gerne vil blive i Danmark frem for at rejse hjem og sætte deres børns liv på spil. Afsenderen skifter således fra at benævne regeringen og Dansk Folkeparti som den samlede “ansvarlige part” til at sætte en enkelt politiker i fokus.

Modalitet

Man taler om deontisk modalitet, når der fokuseres på pligt eller tilladelse i forhold til aktørerne i teksten. I denne tekst udtrykkes en form for tvang eller tilladelse i forholdet mellem politiske aktører og udlændinge: “Nu vil de også forsøge at fratage mennesker adgangen til medicin og tandlæge” (bilag 7). I dette eksempel fremstiller afsenderen således det politiske flertal bag paradigmeskiftet, som værende ansvarlige for, at en befolkningsgruppe mister adgangen til nogle basale ydelser.

I denne tekst af Pernille Skipper kan man argumentere for at der findes udsagn med både høj og lav affinitet. Et eksempel på et udsagn med høj affinitet er dette: “Mennesker lever i Danmark uden penge til medicin, tandlæge eller lignende. Det er fattigdom” (bilag 7). I begge sætninger står verbet i nutid, hvilket udtrykker høj affinitet til udsagnet. På den måde understreger Pernille Skipper, at der lige nu er mennesker, der lever i fattigdom i Danmark. Hvis afsenderen Pernille Skipper havde brugt datid ved fx at sige, at “der har levet folk i fattigdom i Danmark”, så havde graden af affinitet til udsagnet ikke været så høj. I sidste afsnit af denne tekst kan man argumentere for at der både er udsagn med lav og høj affinitet: ”Jeg har indset, at Dansk Folkeparti ikke kan lide flygtninge. Jeg tvivler efterhånden på, om de kan lide mennesker overhovedet” (bilag 7). I første sætning udtrykker modalverbet “kunne”, samt nutidsform, høj tilslutning til påstanden om Dansk Folkeparti. Denne kategoriske modalitet kan siges at blive modificeret i den følgende sætning, hvor afsenderen “tvivler” på, om Dansk Folkeparti kan lide mennesker generelt. Her fungerer ordet “tvivler” som forbeholdet i sætningen, der nedtoner den meget dramatiske udlægning af modpartens menneskesyn. Således er der tale om epistemisk modalitet, hvor afsenderen foretager en vurdering af en given sag.

Diskursiv praksis

Teksten kan som nævnt siges at dække over et slags angreb på Enhedslistens politiske modstandere, der står bag paradigmeskiftet, hvor der i særlig grad fokuseres på modpartens menneskelige og moralske egenskaber og overbevisninger. Som vist bærer teksten præg af stærke ordvalg, hvor tortur og død forbindes med de hjemsendelser, som paradigmeskiftet lægger op til. Ansvar for disse konsekvenser bliver altså pålagt regeringen og Dansk Folkeparti, og personificeret i særlig grad ved Martin Henriksen. De bliver italesat som værende en aktivt

handlende aktør, der med fuldt overlæg vælger at fratage udlændinge deres rettigheder og sende dem retur til krigshærgede lande. Dette faktum forstærkes i kommunikationen, da Pernille Skipper ligeledes nævner flygtningebørn i forbindelse med, ifølge Pernille Skipper, konsekvenserne af paradigmeskiftet. Den tekstnære analyse kan således sige at udtrykke en gennemgående diskurs omkring paradigmeskiftet som værende inhumant. Fokus i teksten er både på de hovedaktører, der bærer ansvaret, hvor deres menneskelige og moralske kompas kritiseres og betvivles, mens konsekvenserne ligeledes italesættes som umenneskelige eller inhumane. Dette italesættes eksplicit i Pernille Skippers sidste afsnit af teksten: “Jeg har indset, at Dansk Folkeparti ikke kan lide flygtninge. Jeg tvivler efterhånden på, om de kan lide mennesker overhovedet” (bilag 7). Inden for tekstens gennemgående diskurs omkring det “inhumane” paradigmeskifte kan det siges, at Pernille Skipper udvider Dansk Folkepartis mangel på medmenneskelighed til ikke blot at inkludere flygtninge, men mennesker i almindelighed, hvilket dermed i realiteten kan betyde alle danskere. Som nævnt udleder vi dermed en overordnet inhumanitets-diskurs i Enhedslisten og Pernille Skippers politiske kommunikation, hvor der tales om tortur, fattigdom, krig, som værende konsekvenserne af den bagvedliggende mangel på empati og humanisme, man mener, kendetegner paradigmeskiftet. Ved direkte at italesætte sine politiske modstandere som inhumane kan man desuden argumentere for, at Pernille Skipper og Enhedslisten samtidig positionerer sig som værende det modsatte. Som fortaler for mere humanisme står afsenderen således i klar opposition og kontrast til paradigmeskiftet og de politiske partier, der står for denne kurs.

DELKONKLUSION

Det følgende afsnit har til hensigt at sammenfatte de diskurser, der kan udledes af den udvalgte empiri på baggrund af ovenstående analyseafsnit. Dette afsnit har således til formål at danne et overblik over de gennemgående diskurser i den politiske kommunikation om paradigmeskiftet.

Efterfølgende vil denne delkonklusion danne rammen om det niveau, som Fairclough benævner “den sociale praksis”. Her vil specialet forholde sig til, hvilke diskurser, der står stærkest, samt hvilke overlap, der ses mellem diskurser og politiske aktører. Desuden laves en kobling fra nærværende analyse til den bredere diskursorden inden for det udlændingepolitiske felt.

Dansk Folkeparti, Venstre og Socialdemokraterne er som nævnt hovedaktørerne bag paradigmeskiftet, da partierne har stemt for lovforslaget i Folketinget. I det følgende sammenfattes diskurserne, der ses i denne “bloks” politiske kommunikation. På baggrund af analysen kan det konkluderes, at Dansk Folkepartis politiske kommunikation italesætter paradigmeskiftet på en sådan vis, at man kan udlede to hoveddiskurser herfra. Det, som vi i dette speciale kalder for en **ansvarlighedsdiskurs** og en **hjemsendelsesdiskurs**. I forhold til ansvarlighedsdiskursen viste analysen, at Dansk Folkeparti søgte at positionere sig selv som det ansvarlige parti, hvad angår udlændingepolitik. Dem, der passer på Danmark. Ligeledes fokuserede man i denne kommunikation på, at partiet historisk set har ment det, man mener i dag og således altid har været det dagsordensættende parti på udlændingeområdet. Inden for denne ansvarlighedsdiskurs italesætter Dansk Folkeparti sig ligeledes som ophavsmændene bag det aktuelle paradigmeskifte, som man har fået et flertal i Folketinget med på. Derved kan man argumentere for, at de tager fuldt ejerskab for dette paradigmeskifte. I kommunikationen fra Pernille Skipper, Enhedslisten, der står i opposition til paradigmeskiftet, italesætter man desuden Dansk Folkeparti og Martin Henriksen, som en direkte ansvarlig aktør. Det kan siges at Pernille Skipper med denne udtalelse ligeledes er med til at “bekræfte”, at Dansk Folkeparti er hovedansvarlige på området. Selvom Pernille Skipper forbinder deres ansvarlighed med negative konsekvenser for mennesker, bekræfter hun alligevel, at det er Dansk Folkeparti, der har indflydelse på politikken. Som nævnt udleder vi i analysen ligeledes en hjemsendelsesdiskurs, der særligt hersker i kommunikationen fra Dansk Folkeparti. Denne fokuserer på, at dansk udlændingepolitik skifter fra at fokusere på integration til at fokusere på hjemsendelse af udlændinge. Dette nye fokus kan siges at være selve kernen i det, som man overordnet kalder paradigmeskiftet. Inden for denne hjemsendelsesdiskurs fremstilles udlændinge som en økonomisk byrde for det danske samfund og derfor skal de sættes på et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram. Og inden for denne diskurs taler Dansk Folkeparti desuden om et nyt udrejsecenter for kriminelle udvisningsdømte udlændinge på tålt ophold. Dette tema fylder meget i kommunikationen, hvor man fokuserer på den såkaldte “ubeboede ø”, man kan sende kriminelle udlændinge ud på. Dette tema er således et afgørende element i den mere overordnede hjemsendelsesdiskurs, der både relaterer sig til flygtninge generelt, der skal være her midlertidigt, og de kriminelle, der skal ud på øen og senere ud af landet. Dette fokus på hjemsendelse er ligeledes et tema, der går igen i flere af de andre tekster. Specielt i den ene tekst

af Inger Støjberg er hjemsendelse et altoverskyggende tema, hvilket overlapper med hjemsendelsesdiskursen. Inger Støjberg ser således, ligesom Dansk Folkeparti, ingen anden udvej end at sende udlændinge hjem, når det er muligt hvilket præger italesættelsen hos begge aktører. Den ubeboede ø, Lindholm, er som nævnt også en del af den samlede italesættelse, der kan sammenfattes som en gennemgående hjemsendelsesdiskurs, vi udleder. Dette fokus ses i Inger Støjbergs kommunikation, hvor hun taler om den ubeboede ø. Et overlap ses ligeledes hos Lars Løkke Rasmussen, der i sin nytårstale fokuserer meget på det midlertidige aspekt i paradigmeskiftet. Hjemsendelse nævnes ikke eksplicit i nytårstalen, man kan dog argumentere for, at Lars Løkke Rasmussen implicit henviser til paradigmeskiftet og princippet i hjemsendelse ved at have fokus på flygtninges midlertidige status i samfundet. Man kan derved sige, at hjemsendelse ikke er så fremtrædende en italesættelse i nytårstalen. Et andet overlap i forhold til denne hjemsendelsesdiskurs findes ligeledes i Mette Frederikssens tekst: "Socialdemokratiet støtter grundlæggende ideen om et paradigmeskifte, hvor flygtninge vender hjem, når forholdene i deres hjemlande tillader det" (bilag 5). I ovenstående ses altså en overensstemmelse med Dansk Folkepartis budskab om, at flygtninge skal vende hjem og hjælpe med at genopbygge deres lande. Der findes dog eksempler på en mere tvetydig italesættelse af temaet i Socialdemokratiets politiske kommunikation: "Det er som meget andet sværere i praksis. Det rejser selvfølgelig nogle spørgsmål i forhold til mennesker, som har lært det danske sprog, som går på arbejde, betaler skat, forsørger sig selv, er medlem af en a-kasse eller måske er fodboldtræner onsdag eftermiddag nede i klubben" (bilag 5). I dette afsnit af teksten bringer afsenderen således andre problemstillinger ind i temaet om hjemsendelse og sår tvivl om, hvem der i praksis skal hjemsendes. Afsenderen tilslutter sig således ikke endegyldigt til hjemsendelsespolitikken. Dette efterlader en mere tvetydig italesættelse af temaet hjemsendelse, hvor læseren kan siges at være i tvivl om, hvilken position i debatten, afsenderen tager. Antitesen mellem integration og hjemsendelse er altså ikke lige så tydelig hos Socialdemokraterne, som hos Dansk Folkeparti. I opposition mod hjemsendelsespolitikken står Pernille Skipper, der dog italesætter temaet: "Når man er flygtning, vil hjemrejse betyde overhængende risiko for tortur eller død" (bilag 7). Med denne sætning italesætter Pernille Skipper hjemsendelse af flygtninge med udelukkende negative konsekvenser for de implicerede parter.

I analysen af Venstres politiske kommunikation om paradigmeskiftet fokuserede vi på Inger Støjberg og Lars Løkke Rasmussen. På baggrund af Inger Støjbergs to debatindlæg kunne der

udledes både en **udlændingekritisk diskurs** og en **islamkritisk diskurs**. Inden for den islamkritiske diskurs fokuserede afsenderen på at italesætte islamisk levevis som problematisk i forhold til det danske samfund. Manglende ligestilling mellem kønnene samt en grundlæggende mangel på demokratisk forståelse blev skitseret som det problematiske ved islamisk levevis. Konkret blev der i kommunikation nævnt en række problemstillinger som parallelsamfund, sharialov, flerkoneri og genopdragelsesrejser, ligeledes som værende uforenelige med danske værdier.

Elementer af denne islamkritiske diskurs ses ligeledes i Lars Løkke Rasmussens nytårstale. Her italesættes dette tema dog mere implicit, hvor han kræver, at man som borger i Danmark “sætter verdslige love over religiøse”. På baggrund af Inger Støjbergs politiske kommunikation udledes desuden en mere generel udlændingekritisk diskurs. Inden for denne diskurs italesættes de udvisningsdømte udlændinge på en måde, der i visse dele af teksten kan tolkes som tvetydig. Denne overordnede diskurs om udlændinge, som italesættes som uønskede, kan altså siges, rent retorisk, at “omhandle” en større gruppe af udlændinge end blot de kriminelle udviste udlændinge. Den udlændingekritiske diskurs, vi udleder, sker således på baggrund af en manglende afgrænsning af, hvilken gruppe af udlændinge, der reelt tales om i teksten. Dette kan ligeledes siges at være tilfældet i kommunikationen fra Dansk Folkeparti, der også taler om folk på tålt ophold, der skal sendes ud på en ubeboet ø. Som argumenteret for i analyseafsnittet om annoncen, så italesættes disse udlændinge på en måde, der ikke entydigt skelner mellem de forskellige grupper af udlændinge.

På baggrund af analysen af Lars Løkke Rasmussens nytårstale kunne der udledes en gennemgående **fællesskabsdiskurs**. Fokus i kommunikationen er på at samle danskerne og appellere til fællesskab på tværs af etnicitet og religion. Der skelnes i teksten således ikke eksplicit mellem konkrete religioner. Fællesskabet skal beskyttes mod udemokratiske kræfter. Skillelinjen går mellem alle danskere, “nye” som “gamle”, der bidrager positivt, over for dem, der ikke overholder loven og modarbejder demokratiet. Det gøres således klart, inden for denne fællesskabsdiskurs, at fællesskabet har grænser, men på samme tid skal det også løse de udfordringer, vi som samlet nation står over for. Elementer af denne fællesskabsdiskurs kan ses i Morten Østergaards indlæg, hvor han taler om de udlændinge, der arbejder, lærer sproget og bidrager til samfundet. Det kan altså siges, at Lars Løkke Rasmussen og Morten Østergaard er

enige om, at Danmark skal være et åbent land for dem, der kan og vil bidrage til samfundet, selvom de ikke er enige om, at der skal gennemføres et paradigmeskifte.

Ud fra analysen af Mette Frederiksens politiske kommunikation udledte vi en gennemgående diskurs om sund fornuft i udlændingepolitikken, som vi benævner **fornuftdiskursen**. Mette Frederiksen italesætter både paradigmeskiftet og Socialdemokratiets egne politiske initiativer som sund fornuft og dele af modpartens som det modsatte. Integration ses i denne politiske kommunikation fra Mette Frederiksen som en værdifuld ressource vi som samfund skal gøre brug af, på trods af, at flygtninge kun skal beskyttes midlertidigt. Denne italesættelse af udlændinge som ressource går som nævnt igen i både kommunikationen fra Lars Løkke Rasmussen og Morten Østergaard, der begge italesætter udlændinge, der bidrager positivt til samfundet som en brugbar ressource. Mette Frederiksen retter en skarp kritik af regeringens manglende evne til at udvise kriminelle udlændinge, der er på tålt ophold. Dette stilles i kontrast til, at man i stedet sender velintegrerede børn, der går i dansk skole, ud af landet. Således bygger denne fornuftsdiskurs, der udledes, på tre hovedargumenter og temaer i teksten: det er sund fornuft, at flygtninge skal være i Danmark midlertidigt. Socialdemokratiets forslag til et nyt asyssystem, der har fokus på nærområderne er sund fornuft. Og desuden skal kriminelle udlændinge udvises frem for velintegrerede børn. Det er ifølge Mette Frederiksen "sund fornuft", der som begreb præger tekstens diskursive udtryk.

I opposition til paradigmeskiftet står Radikale Venstre og Enhedslisten. Her udledte vi en gennemgående **værdighedsdiskurs** ud fra Morten Østergaards politiske kommunikation. Fokus inden for denne diskurs var således på at skabe integration, der gav værdigheden tilbage til de velintegrerede udlændinge, der bidrager positivt til samfundet og gør, hvad vi beder dem om, som det står beskrevet i teksten. Velintegrerede udlændinge ses altså i denne tekst, som en gevinst for Danmark, som vi skal "belønne" og behandle med værdighed. Inden for denne overordnede diskurs om værdighed italesætter Morten Østergaard paradigmeskiftet som værende udtryk for symbolpolitik. En symbolpolitik, der ikke løser nogle problemer, men omvendt kan være med til at skabe dem. Ligesom man kunne argumentere for, at elementer af fællesskabsdiskursen kunne identificeres i kommunikationen fra Morten Østergaard, kan det ligeledes siges, at elementer af denne værdighedsdiskurs går igen i Lars Løkke Rasmussens tale.

Statsministeren taler også om de mange integrerede udlændinge, der arbejder og lever et almindeligt liv i Danmark. Og det er ikke dem, der italesættes som problemet.

Enhedslistens politiske leder Pernille Skipper italesætter modpartens politik som værende inhuman over for de mennesker, hun mener, man vil sende tilbage til krig, tortur og fattigdom. Pernille Skipper positionerer således sine politiske modstandere og deres politik som værende et udtryk for mangel på empati og humanisme. Ved direkte at italesætte sine politiske modstandere som inhumane kan man desuden argumentere for, at Pernille Skipper og Enhedslisten samtidig positionerer sig som værende det modsatte. Man står således i klar opposition og kontrast til paradigmeskiftet og de politiske partier, der står for denne kurs. Gennemgående udleder vi således en **inhumanitetsdiskurs** i Pernille Skippers reaktion på paradigmeskiftet. Dette aspekt kan også siges at gøre sig gældende i Morten Østergaards indlæg, hvor der inden for en gennemgående diskurs om værdighed over for udlændinge netop tales om det “inhumane” aspekt ved at isolere mennesker i fattigdom: “Hvordan giver det mening, menneskeligt som økonomisk, at isolere flygtninge på så lave offentlige ydelser, at de må leve i fattigdom frem for at engagere dem og lade dem bidrage?” (bilag). Disse ovenstående diskurser forholder specialet sig uddybende til i afsnittet om den sociale praksis, hvor styrkeforhold og overlap ligeledes kommer i fokus.

MAGT I DEN POLITISKE KOMMUNIKATION

Som redegjort for i teori afsnittet om Foucault, så er diskurser ensbetydende med magt. Det produktive magtbegreb, udviklet af Foucault, lærer os, at magt er produktiv, og ikke repressiv som tidligere, hvilket vil sige, at magt skaber subjekter. Forskellen på den produktive magt og den repressive magt er, at i den produktive magt opfatter subjekterne ikke denne magt som et overgreb på deres personlige frihed, hvilket ville være tilfældet med den mere kyniske og kontante repressive magt. I nedenstående afsnit vil vi sammenfatte ovenstående analyse med henblik på at identificere de tekstuelle eksempler på produktiv og repressiv magt, der kan udledes. Senere vil nedenstående også blive inddraget i den mere komparative del af analysen, hvor styrkeforholdet mellem diskurserne vurderes.

I forhold til Dansk Folkepartis annonce kan man argumentere for, at afsenderen, rent retorisk også italesætter den mere repressive form for magt, der ikke søger at kontrollere befolkningen

ved at kontrollere deres sind, men ved at fysisk kontrollere deres kroppe med magt. “Derfor opretter vi et nyt udrejsecenter på en ubeboet ø, hvor de mest usympatisk af de afviste udlændinge, som vi af forskellige årsager ikke kan slippe af med, tvinges til at opholde sig, indtil de har fået nok, og forlader landet” (bilag 1). I denne sætning ses en form for repressiv magt ved at afsenderen vil tvinge disse udviste udlændinge til at opholde sig på øen. Der tales altså om fysisk magtanvendelse. Denne fysiske magt, der udtrykkes rent sprogligt, ses ligeledes senere i teksten: “De flyttes fra Kærshovedgård i Midtjylland, hvor de har spredt uro og utryghed, og ud på øen” (bilag 1). I ovenstående “flyttes” personerne fra et sted til et andet. De flyttes ud på en ø. Som analysen af Dansk Folkepartis annonce viste, var der et modsætningsforhold i billedet, hvor menneskemængden, der vandrede ind i Danmark på motorvejen står i kontrast til det danske samfund og idylliske landbrug. I dette modsætningsforhold mellem “os og dem” kan der siges at være indlejret et ulige magtforhold mellem det danske samfund og udlændinge. Menneskemængden blev ført ind af dansk politi, der i vores demokratiske samfund karakteriseres som værende den udøvende magt. Politiet har magten til at frihedsberøve folk og det vil således også være denne instans, der kan “flytte” folk fysisk ud på et udrejsecenter på en ubeboet ø, som teksten udtrykker det, hvilket i så fald vil være en mere repressiv magtudøvelse. Den repressive magt ses ligeledes i den ene tekst af Inger Støjberg: “Derfor skal uønskede udlændinge bo på en ø”, der har til formål at argumentere, hvorfor denne repressive magt skal udøves mod disse udviste udlændinge: “Med finansloven har vi besluttet, at personer på tålt ophold, kriminelle udviste, såkaldte fremmedkrigere og afviste asylansøgere, der er dømt for bestemte forbrydelser, fremover skal placeres på udrejsecentret på øen Lindholm” (bilag 1). Som det var tilfældet i Dansk Folkepartis annoncetekst, vil afsenderen af denne ligeledes “placere” nogle personer et sted. Det er noget, den lovgivende magt har besluttet skal ske. Desuden får det konsekvenser i form af frihedsberøvelse, hvis man ikke overholder spillereglerne på udrejsecentret: “De kommer ganske enkelt bag tremmer, hvis de ikke opholder sig på øen, som de har pligt til” (bilag 1). Således udtrykker dette teksteksempel, rent sprogligt, mere repressiv magtudøvelse over for denne gruppe af udlændinge. Desuden bærer Dansk Folkepartis tekst præg af en hård tone overfor de kriminelle udvisningsdømte udlændinge, hvor afsenderen ligeledes understreger, at man har magten til at vedtage love og regler, der siger, hvornår de skal være til stede på det nye udrejsecenter - ude på øen: “Her har de meldepligt og pligt til at opholde sig i nattetimerne. Vi skærper samtidig straffen markant, hvis de ikke overholder disse

pligter, og sikrer, at der er politi til stede døgnet rundt” (bilag 1). I ovenstående citat italesætter man ligeledes politiet, som har en funktion som den udøvende magt i samfundet. Politiet bliver dermed et symbol på den ifølge Foucault allestedsnærværende magt i en tekst.

I Danmark bygger vores demokrati som nævnt på en tredeling af magten, hvor man taler om den lovgivende, udøvende og dømmende magt. Folketinget er således den lovgivende magt, der kan karakteriseres som et organ med parlamentariske beslutningsprocesser, der har magt til at vedtage love. I Dansk Folkepartis annoncetekst refererer man således hertil, hvilket cementerer afsenderens rolle som magtudøver. Det ses fx i annoncens andet afsnit, hvor man konkret henviser til flertallet i Folketinget, der står bag det omdiskuterede lovforslag - paradigmeskiftet: “Men det er først nu, at vi har fået et flertal i Folketinget med på ideen” (bilag 1). En lignende reference findes i Mette Frederikssens brev, hvor hun ligeledes henviser til en højere instans, der er i en magtposition: “Det er et af principperne i FN's flygtningesystem, i flygtningelejre og nærområder og skal selvfølgelig også være det i lande som Danmark” (bilag 5).

Som redegjort for i teoriafsnittet om Foucaults magtbegreb, så søger politikere i sagens natur altid magten. Generelt i den politiske kommunikation, der er genstand for nærværende speciales analyse, kan det siges, at de politiske aktører ønsker at påvirke vælgersegmenterne i en given retning. Man ønsker at overbevise vælgerne om, at den politik man står for er den rigtige. Dette kan siges at være et gennemgående udtryk for den produktive magt jævnfør Foucault.

Man kan altså argumentere for, at de politiske aktører benytter den produktive magt over for vælgerne og den brede offentlighed. Ved fx at overbevise offentligheden om, at paradigmeskiftet er en givtig løsning, der bidrager til at “passe på Danmark”, så søger Dansk Folkeparti at styre vælgerne og deres handlinger. Som vist i ovenstående analyse sker dette med en række italesættelser, der skaber forskellige diskurser, der hver især har en række temaer under sig. Hvis man som politisk aktør lykkes med denne produktive magt over for vælgerne, så vil disse højst sandsynligt stemme på Dansk Folkeparti til næste folketingsvalg og derved give dem magt. Således søger de politiske aktører, med politisk kommunikation, at opnå den magt, de søger. Dette ses ligeledes på den anden fløj, hvor De Radikale og Enhedslisten søger at opnå magt med de diskurser, der findes i deres kommunikation om emnet. Denne magt opnås således ved at argumentere overfor vælgerne, hvorfor lige netop deres synspunkt skal tillægges magt. I Morten Østergaards artikel om emnet argumenterer han således imod paradigmeskiftet og fremhæver

sine egne pointer som værende brugbare og som en del af den rette vej for Danmark: “Hvordan giver det mening, menneskeligt som økonomisk, at isolere flygtninge på så lave offentlige ydelser, at de må leve i fattigdom frem for at engagere dem og lade dem bidrage? Hvorfor skal det ikke gøre en positiv forskel, at man uddanner sig eller arbejder og viser, at man kan og vil? Hvorfor ikke møde folk med krav og forventninger frem for uambitiøse falliterklæringer?” (bilag 6). Med disse argumenter for sin egen politik og imod paradigmeskiftet søger Morten Østergaard således at “styre” vælgernes sind ved at overbevise dem om, at hans holdninger og politik på området er den rette vej at gå.

DEN SOCIALE PRAKSIS

På dette analyseniveau forbindes “teksten” med samfundet. På dette niveau handler det om, hvordan den diskursive praksis reproducerer eller omstrukturerer den eksisterende diskursorden, og hvordan det influerer på den bredere sociale praksis. Den sociale praksis har ifølge Fairclough indvirkning på, hvordan virkeligheden sættes i tale i den diskursive praksis – og omvendt fungerer italesættelsen af virkeligheden i den diskursive praksis konstituerende i relation til den sociale praksis grundet det førnævnte dialektiske forhold (Fairclough, 1992, s. 73).

I dette afsnit vil de udledte diskurser og forholdet mellem disse blive komparativt analyseret, hvor der vil blive redegjort for styrkeforholdet mellem disse diskurser. Dette gøres med henblik på at identificere de mest tydelige diskurser og hvordan de hænger sammen. Endvidere vil disse diskurser blive anskuet i forhold til den bredere diskursorden inden for udlændingebatten i det danske samfund, hvor diskurserne altså ikke alene er forbundet med en enkeltstående debat inden for dette samfundsmæssige felt.

DISKURSERNES TYDELIGHED

Dansk Folkeparti: Som redegjort for i de ovenstående analyseafsnit og i delkonklusionen fremstår Dansk Folkepartis kommunikation stærk og tydelig i debatten omkring paradigmeskiftet. Diskurserne omkring ansvarlighed og hjemsendelse, vi udleder af teksten, fremstår tydelige, da udsagnene fremstilles uden forbehold og med høj affinitet. Antitesen integration over for hjemsendelse bidrager til at sende et tydeligt signal om, at man vil gennemføre et grundlæggende skifte i udlændingepolitikken. Denne tydelighed underbygges, som vist, også af de politiske modstandere, hvor De Radikale omtaler paradigmeskiftet som et

såkaldt “integrationsstop”. Et andet modsætningsforhold, der bidrager til en klar kommunikation i Dansk Folkepartis annonce, er opstillingen mellem “dem og os”, der både ses i analysen af tekstens transitivitet, samt billede, hvor menneskemængden står i kontrast til det danske samfund. Således kan det sammenfattes, at man rent kommunikativt ikke tager noget forbehold i forhold til hjemsendelesdiskursen.

Venstre: islamkritisk diskurs: Denne diskurs benævnes i nærværende speciale som en islamkritisk diskurs, da afsenderen italesætter islamisk levevis som værende uforenelig med dansk kultur. Dette ses ved, at den konkrete religion islam forbindes med problemstillinger, som sharialov, parallelsamfund, flerkoneri og ulighed mellem mænd og kvinder. Denne diskurs fremstår således tydelig, da muslimer og imamer, som konkret aktør, forbindes med en række handlinger, der italesættes som udemokratiske og kvindeundertrykkende. Desuden var sproget karakteriseret ved høj affinitet til de forskellige udsagn. Ligeledes udtrykkes, der ingen forbehold i teksten, hvilket bidrager til det entydige budskab.

Venstre: udlændingekritisk diskurs: Inden for denne diskurs kan det siges, at der er tale om en mere uklar definition på, hvilken gruppe udlændinge, man er kritisk over for, og taler om. Temaet inden for denne diskurs er, at “uønskede udlændinge” skal placeres på et nyt udrejsecenter på Lindholm, som en del af paradigmeskiftet. Som redegjort for i analysen er det dog tvetydigt, hvilken gruppe af udlændinge, der omtales i teksten, hvilket ligeledes svækker diskursen, da den, ulig den islamkritisk diskurs, ikke forholder sig specifikt til en bestemt befolkningsgruppe. Det kan siges, at stå uklart, hvilken befolkningsgruppe afsenderen omtaler, hvilket gør diskursen uklar. “Uønskede udlændinge” er ikke en entydig definition på den gruppe af udlændinge der de facto skal huses på et udrejsecenter, nemlig dem på tålt ophold.

Venstre: fællesskabsdiskurs: I denne kommunikation fra Lars Løkke Rasmussen gør han det meget klart, at fællesskabet skal bære Danmark ud af de nuværende udfordringer med integration og flygtningekrise. Ligeledes gør han det klart, at hvis man bidrager til fællesskabet, så er man velkommen i Danmark. Her skelner afsender ikke mellem race eller religion, de opdeles i “nye og gamle” danskere, hvilket styrker fællesskabsdiskursen. Der skelnes mellem om man er en almindelig borger, der deltager i fællesskabet, eller om man er kriminel. Det siges dog eksplicit i teksten at fællesskabet har grænser. Denne grænse opstilles mellem dem, der lever på demokratisk vis og dem, der vælger at følge religiøse love. Man kan derfor argumentere for, at

Lars Løkke Rasmussen inden for denne fællesskabsdiskurs tydeligt italesætter, at fællesskabet er for alle der kan og vil bidrage til det demokratiske samfund. Denne tydelige afgrænsning af, hvem der ifølge afsenderen er velkomne i det danske samfund gør denne diskurs utvetydig og klar. Det er således tydeligt i teksten, hvad Lars Løkke Rasmussens holdninger omkring fællesskab er.

Socialdemokratiet: diskurs om sund fornuft: Inden for denne diskurs omkring sund fornuft erklærer Mette Frederiksen sig “grundlæggende enig” i principperne om midlertidighed, som paradigmeskiftet handler om, men det er dog ikke uden forbehold. Dette ses ved, at afsenderen sår tvivl om et af kerneprincipperne af paradigmeskiftet, hvilket er hjemsendelse, ved at betvivle regeringens håndtering af hjemsendelser af børn. Diskursen om sund fornuft bygger også på et helt nyt forslag til et europæisk asylsystem, hvilket i substansen går ud over det konkrete paradigmeskifte. Således kan det siges, at den samlede italesættelse af Socialdemokratiets politik, der er udtryk for sund fornuft, fremstår mere tvetydig. Man kommunikerer en enighed, men også en uenighed, samt et nyt politisk forslag. På baggrund af disse argumenter kan man sige, at denne sund fornuft diskurs ikke fremstår tydelige og klar i forhold til emnet.

De Radikale: værdighedsdiskurs: Som redegjort for i analyseafsnittet, så sætter Morten Østergaard sig i opposition til paradigmeskiftet ved at kalde dette for symbolpolitik. En gennemgående diskurs omkring værdighed over for udlændinge, der kan og vil lade sig integrere, fremstår tydelig i teksten, hvor han som nævnt italesætter modpartens politik som symbolpolitik og et integrationsstop. Dette sættes i kontrast til De Radikales holdning om, at integration er vejen frem for Danmark. Det understreges således flere gange i teksten, at Morten Østergaard anser flygtninge som en ressource, der er en gevinst for Danmark og argumenterer på samme tid for, at de skal behandles med værdighed. Diskursen, der udledes af De Radikales politiske kommunikation er således klar og tydelig, da man i teksten opstiller et tydeligt politisk modsætningsforhold mellem “den skadelige symbolpolitik”, paradigmeskiftet, og den ressourceskabende integration og humanistiske værdier. Afsenderen vil en helt ny og værdig retning for Danmark.

Enhedslisten: inhumanitetsdiskurs: I skarp kontrast til paradigmeskiftet står Pernille Skipper, der med sit Facebookopslag gør det meget tydeligt, at hun anser paradigmeskiftet og partierne bag som decideret inhuman. Dette gøres tydeligt ved at opstille konkrete konsekvenserne af en

hjemsendelse som værende lig med tortur og død. Regeringen, Dansk Folkeparti og Martin Henriksen står i teksten som de ansvarlige aktører for disse konsekvenser. Diskursen omkring modpartens politik som værende inhuman er således også en klar positionering af afsenderens eget politiske parti, som et humanistisk og medmenneskeligt projekt. Ved at italesætte, at andre politiske aktører mangler empati slår man samtidig fast, at man selv står i kontrast til dette. Ud fra disse betragtninger kan man argumentere for at denne inhumandiskurs er klar og tydelig. Der kan således ikke være tvivl om afsenderens holdninger og hvad konsekvenserne af paradigmeskiftet er.

ET KOMPARATIVT SYN - STYRKEFORHOLDET MELLEM DISKURSER

Efter at have redegjort for de forskellige diskursers tydelighed i ovenstående afsnit vil disse diskurser nu blive holdt op imod hinanden og styrkeforholdet vurderet. Styrkeforholdet vurderes ud fra diskursernes tydelighed og hvor mange gange temaerne og elementer af de forskellige diskurser går igen i den samlede politiske kommunikation.

Hvor går diskurserne eller elementer af diskurserne igen?

Som argumenteret for i de ovenstående analyse, så udledes der en klar og tydelig **hjemsendelsesdiskurs** af Dansk Folkepartis kommunikation om nodalpunktet paradigmeskiftet. Denne diskurs, der bygger på temaerne om hjemsendelse over for integration og det nye udrejsecenter på øen Lindholm går ligeledes igen i de øvrige aktørers kommunikation. Temaet hjemsendelse er således tydelig i både Inger Støjberg og Lars Løkke Rasmussens kommunikation om paradigmeskiftet. Temaet bliver dog ikke benævnt med betegnelsen hjemsendelse i Lars Løkke Rasmussens nytårstale, men italesættes som midlertidighed inden for diskursen om fællesskab. Inden for den udlændingekritiske diskurs, der ses i Inger Støjbergs tekst, fokuseres der ligeledes på temaet Lindholm. Der er ligeledes overlap fra denne diskurs om hjemsendelse til diskursen om sund fornuft, der også fokuserer på midlertidighed. Også partierne i opposition til paradigmeskiftet kan siges at trække på elementer af temaerne i hjemsendelsesdiskursen i kommunikationen, da man har fokus på, at hjemsendelse har fatale konsekvenser for mennesker, og den nye lovgivning de facto er lig med et stop for integration. Man indtager altså en anden position i forhold til substansen i diskursens tema, men man italesætter det stadigvæk inden for en generel diskurs om inhumanitet og værdighed.

En anden diskurs, udledt primært af Dansk Folkepartis kommunikation, er **ansvarlighedsdiskursen**. I denne diskurs gør afsenderen, Dansk Folkeparti, det klart, at man som parti tager ansvar på udlændingområdet og positionerer sig som det dagsordensættende parti. Denne ansvarlighed, som tema, går ligeledes igen i teksten af Pernille Skipper, der ligeledes tillægger Dansk Folkeparti hovedansvaret for politikken i paradigmeskiftet. Selvom afsenderen har en anden dagsorden og vinkel på konsekvenserne af den førte politik, italesætter man stadigvæk Dansk Folkeparti og Martin Henriksen som den centrale aktør, hvilket kan siges at “understøtte” diskursen omkring Dansk Folkepartis “ansvarlighed” på det udlændingepolitiske område.

Hvis man anskuer den **udlændingekritiske** diskurs i forhold til de andre tekster, kan man argumentere for, at elementer eller temaer af denne generelle udlændingekritiske diskurs går igen i både Inger Støjbergs og Dansk Folkepartis kommunikation. Inden for hjemsendelsesdiskursen italesætter Dansk Folkeparti øen Lindholm, hvor kriminelle udviste skal placeres indtil de kan udrejse. I dette tekstafsnit kunne det, som analysen viste, argumenteres for, at afsenderen ikke tydeligt afgrænser denne gruppe af mennesker. Netop den manglende afgrænsning kan føre til en generel italesættelse af udlændinge som et problem for samfundet, der er uønsket, hvilket som nævnt er kendetegnende ved den udlændingekritiske diskurs, vi udleder af debatten om paradigmeskiftet. Den islamkritiske diskurs omhandlede en italesættelse af problemstillinger som manglende ligestilling mellem kønnene og mangel på demokratisk dannelse. Disse elementer går tydeligt igen i Lars Løkke Rasmussens tale, hvor han bl.a. nævner parallelsamfund, manglende ligestilling og frihed til at gifte sig med dem man vil. Således kan statsministeren siges at trække på elementer af den islamkritiske diskurs inden for en overordnet diskurs om fællesskab.

Denne diskurs om **fællesskab**, vi først og fremmest identificerer i nytårstalen, ses perifert i Inger Støjbergs kommunikation, hvor afsenderen ekspliciterer, at mange muslimer lever et pragmatisk liv og tilslutter sig frihedsrettighederne. Det gøres dog med forbehold. Desuden slår afsenderen fast, at hun selv kender flere af dem. Dermed “tilslutter” Inger Støjberg sig også den fællesskabsorienterede diskurs, hvor der er plads til alle demokratiske borgere, uanset religion, selvom Inger Støjberg overordnet har et islamkritisk fokus i sin politiske kommunikation. Fællesskabstemaet går ligeledes igen i Morten Østergaards kommunikation, hvor afsenderen tydeliggør, at vi skal belønne dem, der gør, hvad vi beder dem om med værdighed. Det danske

fællesskab skal være åbent for dem, der kan og vil, uanset religion, hvilket kan siges at være det samme budskab, som ligger indlejret i fællesskabsdiskursen, der dermed overlapper til værdighedsdiskursen. Det samme overlap kan laves til Mette Frederiksen, der inden for en generel diskurs om sund fornuft på udlændingområdet italesætter nødvendigheden af, at man som udlænding i Danmark bidrager til fællesskabet ved at arbejde

Netop den førnævnte diskurs om **sund fornuft**, der hersker i Socialdemokraternes styrede politiske kommunikation fokuserede på, at hjemsendelse af udlændinge i højere grad skulle fokusere på de kriminelle udvisningsdømte, og at der skulle være plads til “sund fornuft”, så velintegrerede skolebørn ikke blev fanget i lovgivningen. Man kan argumentere for, at elementer af diskursen om “sund fornuft” går igen i Lars Løkke Rasmussens kommunikation, der ligeledes bærer præg af en pragmatisk tilgang til tingene, hvor man ikke skal indlemme indvandrerbørn i samme kasse som kriminelle bandemedlemmer. Et andet overlap til sund fornuft-diskursen ses hos Morten Østergaard, der ligeledes argumenterer for, at flygtninge skal ses som en ressource, der ved at arbejde bliver en gevinst for samfundet. I begge aktørers kommunikation argumenterer man for, at udlændinge ikke skal isoleres, men bidrage til samfundet. Diskursen om værdighed kan således også siges at overlappe i forhold til Socialdemokraterne, der italesætter velintegrerede børn, der er blevet udvist af landet, som værende urimeligt, når kriminelle får lov til at blive. Man har altså det samme fokus på, at de udlændinge, der tilpasser sig det danske samfund, skal behandles med værdighed. Ligeledes ses der et overlap mellem **værdighedsdiskursen og inhumanitetsdiskursen**, hvor begge afsendere fokuserer på at give værdigheden til flygtninge tilbage og generelt er af den holdning, at paradigmeskiftet er uværdig og inhuman for flygtninge.

HEGEMONI

Fairclough nævner hegemonibegrebet, som handler om, hvordan italesættelser indgår i en bredere social praksis, hvori der indgår magtrelationer. Hegemoni bruges således til at etablere alliancer og etablering af ens ideologi frem for andres. Når man italesætter en del af virkeligheden indgår man dermed også i en kamp om at få mest mulig indflydelse på den herskende diskurs i samfundet. Denne kamp om “herredømmet”, som Fairclough beskriver det, er en konstant proces, hvor nærværende speciale slår ned på diskurserne i den aktuelle politiske kommunikation omkring paradigmeskiftet og ser på styrkeforholdet diskurserne imellem.

Som redegjort for i de ovenstående analyseafsnit så går hjemsendelsesdiskursen eller dele af denne igen i alle teksterne. Hos oppositionen, Morten Østergaard og Pernille Skipper, bliver hjemsendelse altså også nævnt som et tema, men det står dog klart, at de opponerer imod denne diskurs. Diskurserne om inhumanitet/humanitet og værdighed står således som antagonistiske diskurser over for særligt hjemsendelsesdiskursen. Oppositionen, med deres italesættelser, kan siges at tale op imod diskursen om, at flygtninge skal være her midlertidigt og sendes hjem, når det er muligt. I denne kamp om styrkeforholdet mellem modsatrettede diskurser kan man argumentere for, at hjemsendelsesdiskursen står stærkest i debatten om paradigmeskiftet og vinder den hegemoniske kamp over for de opponerende diskurser. Hjemsendelsesdiskursen italesættes af hovedaktørerne bag paradigmeskiftet og går igen flest gange i den udvalgte empiri. Som nævnt er diskursen i sig selv ligeledes blevet identificeret som en klar og tydelig diskurs. Som redegjort for i afsnittet, hvor Foucaults magtbegreb anskues i forhold til empirien, så kan man argumentere for, at Dansk Folkeparti også benytter sig af en form for repressiv magt i kommunikationen. Her kan man ligeledes argumentere for, at denne italesættelse af en mere repressiv form for magt bidrager til diskursens styrke. Hjemsendelsesdiskursen har som nævnt flere ambassadører, der taler for hjemsendelse. Det er således både Dansk Folkeparti, Inger Støjberg, Lars Løkke Rasmussen og Mette Frederiksen, der taler for denne hjemsendelse. Diskursen om sund fornuft, der ligeledes har fokus på hjemsendelse af flygtninge, kan dog siges at stå svagere i billedet end hjemsendelsesdiskursen, da den indeholder forbehold til, hvordan hjemsendelse i praksis er blevet udført af den nuværende regering, samt forbeholdet omkring, at man muligvis ender med at sende velintegrerede flygtninge hjem. Man taler desuden om et muligt nyt asyssystem, som værende sund fornuft, hvilket samlet set gør, at diskursen har en række fokusområder indlejret, der gør det samlede indtryk mere tvetydigt. Dermed kan det siges, at Socialdemokraterne både ønsker at kommunikere deres støtte paradigmeskiftet, men samtidigt positionere sig men en vis afstand til regeringen og Dansk Folkeparti, som man på andre politiske områder generelt står i opposition til, hvilket medfører en tvetydig og ukonkret kommunikation i den udvalgte kommunikation fra Mette Frederiksen.

I opposition til denne hjemsendelse står Pernille Skipper og Morten Østergaard, der i stedet taler for integration som en holdbar og langvarig løsning. Man kan dog argumentere for, at temaet

hjemsendelse ikke er så tydelig i kommunikationen fra Mette Frederiksen og Lars Løkke Rasmussen, der i højere grad italesætter hjemsendelsestemaet som “midlertidighed”. De erklærer sig dog enige i grundprincipperne i hjemsendelsesdiskursen, dog med den nuance, at den midlertidige flygtningestatus ikke nødvendigvis betyder, at man ikke kan blive en del af det danske samfund.

En anden fremtræden diskurs er fællesskabsdiskursen udledt af kommunikation af Lars Løkke Rasmussen. Som ovenstående analyse viser, går elementer af denne diskurs igen på begge sider af det politiske spektrum. I forhold til paradigmeskiftet er der som redegjort for stor uenighed mellem Lars Løkke Rasmussen og Morten Østergaard. Sidstnævnte kalder forslaget for symbolpolitik. Det kan dog siges, at italesættelsen af, at det danske fællesskab skal være åbent for dem, der kan og vil, hersker i begge aktørers kommunikation. Temaet fællesskab samler således de to aktører på trods af deres uenighed om, at flygtninge i højere grad skal være i landet midlertidigt. Der er altså et tydeligt overlap mellem fællesskabsdiskursen i både Lars Løkke Rasmussen og Morten Østergaards politiske kommunikation, hvilket kan siges at være paradoksalt, når de udadtil fremstår i klar opposition til hinanden. Derfor kan man argumentere for, at fællesskabsdiskursen ligeledes er en fremtrædende diskurs i den overordnede politiske kommunikation om paradigmeskiftet. I opposition til denne fællesskabsdiskurs, der ikke skelner mellem religion og etnicitet, står den udlændingekritiske diskurs, hvor der ikke skelnes klart mellem grupper af udlændinge, der italesættes uklart og som generelt uønskede. Inden for den politiske blok, der samlet set støtter paradigmeskiftet, ses en divergens i kommunikationen hos Venstre og Dansk Folkeparti. Hvor Lars Løkke Rasmussen gør meget ud af at tydeliggøre, at skillelinjen går mellem dem, der tager demokratiet til sig og overholder loven, bærer Dansk Folkepartis kommunikation præg af en mere generel udlændingekritisk diskurs. Der ses altså en tydelig forskel på, hvordan de to centrale aktører, der er enige om substansen i paradigmeskiftet, italesætter udlændingetemaet. Dette kan ligeledes siges at gøre sig gældende internt i partiet Venstre. Inger Støjbergs italesættelse af udlændinge som værende uønskede står i kontrast til den fællesskabsdiskurs, der ses i nytårstalen, hvor afsenderen netop kommer udlændinge i møde ved at tale direkte til dem og fastslå, at de er en del af fællesskabet og ikke skal sættes i bås med kriminelle udlændinge. Det kan gennemgående siges, at fællesskabsdiskursen står stærkere end den udlændingekritiske diskurs i den samlede politiske debat om nodalpunktet paradigmeskiftet, da flere aktører som nævnt indlejrer fællesskabsdiskursen i deres styrede politiske

kommunikation. Den islamkritiske diskurs ses gennemgående i kommunikationen fra Venstre, hvor Inger Støjberg eksplicit italesætter den islamiske levevis, som problematisk, mens Lars Løkke Rasmussen mere implicit henviser til religiøse og udemokratiske problematikker. Man kan argumentere for, at det er påfaldende, at den islamkritiske diskurs står tydeligst i kommunikationen fra partiet Venstre, men ikke hos Dansk Folkeparti, der historisk set har markeret sig med denne dagsorden. Dansk Folkeparti fokuserer i kommunikationen om paradigmeskiftet på en mere generel udlændingekritisk italesættelse kombineret med hjemsendelse, frem for at tale om islam som en problematisk religion.

DISKURSORDEN

I forlængelse af ovenstående fokus på styrkeforholdet mellem diskurserne, der kan udledes af den styrede politiske kommunikation om paradigmeskiftet, laves en kobling til den bredere diskursorden på udlændingområdet jævnfør Faircloughs definition på "Order of discourse". Det er som nævnt ikke tilstrækkeligt at betragte debatten om paradigmeskiftet som en samlet diskursorden, da man her forholder sig til et bredere felt, udlændingepolitik generelt, og over en længere tidsmæssig periode end nærværende speciale er afgrænset til. I dette afsnit forbindes ovenstående analyse således med samfundet i bredere forstand og de historiske diskursive tendenser inden for det udlændingepolitiske felt. Til at opnå dette vil der blive draget paralleller mellem dette speciale og de udvalgte tekster fra forsknings reviewet samt den historiske kilde skrevet af Mattias Tesfaye.

Nærværende speciales undersøgelse adskiller sig fra dele af den eksisterende forskning ved at fokusere på et mere afgrænset tidsrum, der relaterer sig til et konkret lovforslag, paradigmeskiftet. Holms afhandling belyser den historiske udvikling i den politiske debat om flygtninge og indvandrere over flere årtier. Det er således relevant at holde vores analyse op imod denne forskning, der belyser den historiske udvikling mere generelt. Som nævnt deler Folketinget sig i to diskursive lejre i 1990'erne, hvor forskellen til i dag ses ved, at partierne på yderfløjene, og de tilhørende diskurser, ikke havde nogen gennemslagskraft i samfundet historisk set grundet disse partiers manglende politiske indflydelse. Ifølge forskningen er flygtninge og asylansøgere historisk set ikke blevet italesat inden for en medborgerskabsdiskurs. Opfattelsen var, at flygtninge ville returnere til deres hjemlande ad sig selv inden for en overskuelig årrække. Dette fokus på midlertidighed er altså ikke noget nyt politisk tema, som kommer frem i den

aktuelle debat om paradigmeskiftet. Ifølge forskningen har Socialdemokraterne historisk set været mere positivt indstillede over for midlertidige flygtninge end fx de udlændinge, der søger om permanent statsborgerskab. I en tid, hvor Socialdemokraterne ofte får kritik for at være rykket til højre i udlændingebatten kan det altså siges, at man i paradigmeskiftkonteksten ikke mener noget grundlæggende anderledes end man gjorde i starten af 1990'erne (Holm, 2006). Der er dog kommet en indrømmelse fra Socialdemokratiet om, at man ikke har været hårde nok i forhold at stille krav til de udlændinge, der kommer til landet og få dem i arbejde, og man regnede med, at folk ville vende hjem ad sig selv. Denne indrømmelse ses som vist både inden for den konkrete diskurs om sund fornuft, samt i nærværende speciales historiske perspektiv, der baserer sig på Mattias Tesfaye som ekstern kilde. Som redegjort for i samme afsnit, så har det midlertidige aspekt vedrørende flygtninge samt debatten omkring hjemsendelse mange gange været på dagsordenen hos Socialdemokraterne, det er dog aldrig blevet vedtaget ved lov, som nu med paradigmeskiftet. Derfor kan vi på baggrund af ovenstående analyse sige, at diskursen om hjemsendelse har bidraget til et konkret politisk skifte og dermed også præget den bredere diskursordnen inden for udlændingeområdet.

Hvis man anskuer nogle af de andre kilder fra forskningsreviewet i forhold til dette speciale, så kan man argumentere for, at der er overlap mellem disse diskurser og de udledte diskurser i nærværende speciale. Som redegjort for kunne der i den eksisterende forskning identificeres en "dem og os"-diskurs i kommunikationen fra Inger Støjberg omkring de syriske flygtninge i 2011. Endvidere kunne det konkluderes, at Inger Støjberg sætter de syriske flygtninge i kontrast til dansk frihed. Elementer af denne "dem og os"-diskurs kunne ligeledes identificeres i den aktuelle kommunikation fra Dansk Folkeparti og Inger Støjberg, hvor udlændinge ligeledes ses som en trussel for de danske værdier og "alt det vi skal passe på", som det bl.a. påpeges i annonceteksten. Et lignende overlap kan ses i analysen af Dansk Folkepartis kommunikation, hvor der kan identificeres en nationalistisk diskurs, der søger at påvirke læseren af teksten i denne nationalistiske retning. Her kan man argumentere for et overlap mellem denne nationalistiske diskurs og den islamkritiske diskurs, hvor fokus ligger på at beskytte Danmark og vore værdier mod udemokratiske udlændinge.

DISKUSSION

I dette diskussionsafsnit vil analysen af den politiske kommunikation om paradigmeskiftet blive diskuteret ud fra et framingperspektiv, hvor de forskellige partiers standpunkter og italesættelser vurderes ud fra et strategisk og kommunikationsmæssigt standpunkt.

Man kan argumentere for, at brugen af ordet “paradigmeskift” er en vellykket politisk framing i sig selv. Det var partiet Venstre, der i første omgang brugte ordet i relation til dansk udlændingepolitik. Ordet har efterfølgende opnået størst gennemslagskraft, da Dansk Folkeparti italesatte de aktuelle udlændingestramninger i forbindelse med Finansloven for 2019. Man er fra Dansk Folkeparti og regeringen lykkedes med at trænge igennem den brede offentlige debat med denne frame, hvor både politiske med- og modspillere tager ordet i anvendelse. Nærværende speciale forholder sig som nævnt ikke til mediernes fremstilling af paradigmeskiftet, men også heri er ordet blevet allemandseje. Når mange politiske aktører i det danske Folketing bruger denne framing, uagtet deres politiske ståsted og diverse uenigheder om substansen i lovforslaget, anerkender man i kommunikation, at der er tale om et paradigmeskifte. Det gælder ligeledes medierne, der har købt ind på framen om paradigmeskiftet. Som redegjort for i teoriafsnittet om framing, så spiller medierne en stor rolle i en framing som paradigmeskiftet med deres “ukritiske” brug af ordet paradigmeskifte i forbindelse til denne finanslov. Således er flere af de politiske partier, og den offentlige debat generelt, med til at styrke framingen og det faktum, at der er tale om drastiske ændringer i politikken, som ordet paradigmeskifte henviser til i almindelighed. Hvis man køber præmissen om, at paradigmeskiftet i sig selv er en stærk frame, der vækker resonans hos vælgerne, så kan man diskutere hvorfor Dansk Folkeparti søger denne effekt hos vælgerne. Hvis man ser på det nuværende politiske landskab kan man argumentere for, som nævnt i specialets indledning, at Dansk Folkepartis position på højrefløjen som det stærke parti er truet af Nye Borgerlige, og senest Stram Kurs, der også har nydt stor opmærksomhed i den nuværende valgkamp. Derudover er en “stram” udlændingepolitik ikke længere noget, som Dansk Folkeparti har patent på i den politiske debat. Venstre og Socialdemokraterne har som nævnt også profileret sig på området. Derfor kan man argumentere for at Dansk Folkeparti havde brug for en stærk frame af udlændingeloven i efteråret 2018 for at genvinde deres position på højrefløjen, som det dagsordensættende politiske parti på området. Som redegjort for i teoriafsnittet om framing, så sker en framing ikke over natten. Framing handler om lange seje træk. Hvilket ligeledes er tilfældet med paradigmeskiftet, der har været

brugt i debatten om udlændingepolitik i mere end halvandet år (Kristelig Dagblad, 2018). Dette taler ligeledes for, at paradigmeskiftet har været en vigtig del af flertallet bag paradigmeskiftets strategiske overvejelser i lang tid før den endelige vedtagelse af paradigmeskiftet i starten af 2019. Man har altså i lang tid været bevidst om, at det var imperativt at bruge framen paradigmeskift, hvis det skulle lykkedes at gøre denne frame til en vellykket og udbredt frame. Dette understreger også, at paradigmeskiftet har været en central del af fx Dansk Folkepartis strategi og politik i en længere periode. Efter denne diskussion om paradigmeskiftet som en stærk frame, så kan man også inddrage spørgsmålet om, hvorvidt principperne i paradigmeskiftet egentlig er så banebrydende, som Dansk Folkeparti og andre får det til at fremstå, eller der er tale om en “overframing”.

Som redegjort for i det historiske perspektiv, samt i den eksisterende forskning, så har det midlertidige element omkring flygtninge været et tema længe, det er dog først blev vedtaget ved lov nu med paradigmeskiftet, at flere skal sendes hjem. Spørgsmålet er, hvor mange der reelt skal sendes hjem. Socialdemokraterne har i den forbindelse rettet kritik til begge sider af det politiske spektrum, og opfordret til “sund fornuft”, da man mener, at både Dansk Folkeparti og Enhedslisten dramatiserer hjemsendelsesaspektet i en unødigt grad. Der er altså ikke tale om, at folk med udlændingebaggrund, som har været i landet i generationer, skal rejse ud (JP, 2019). Som vores analyse viste, var italesættelsen på de politiske fløje ligeledes mere dramatiske, hvor klare antiteser blev opstillet, som fx humanisme over for inhumanisme og integration over for hjemsendelse. Den politiske midte italesatte omvendt paradigmeskiftet på mere nuanceret og samlende vis. Det kan altså diskuteres, hvorvidt der reelt er tale om et “paradigmeskifte” i udlændingepolitikken, på trods af den øgede fokus på hjemsendelse i lovgivningen.

Et af dette speciales hypoteser har været at undersøge om, der findes divergerende diskurser internt i Venstre mellem Lars Løkke Rasmussen og Inger Støjberg på udlændingområdet. Her kan det være interessant at anskue Inger Støjbergs rolle, da hun på trods af overlap mellem de to aktører indtager en hårdere retorisk position (islamkritisk og udlændingekritisk), der ligger tættere på Dansk Folkeparti end Lars Løkke Rasmussen, der som redegjort for i analysen, indtager en mere midtersøgende position (fællesskab). Dette var som nævnt vores hypotese indledningsvist i specialeprocessen og kan siges at være Venstres forsøg på at komme Dansk Folkeparti i møde og fastholde deres position som støtteparti for regeringen. Inger Støjberg taler

således mere til Dansk Folkeparti og de Venstre-vælgere, der foretrækker en stram udlændingepolitik, mens statsministeren har et bredt fokus i forhold til offentligheden. Ligeledes kan Lars Løkke Rasmussens mere midtersøgende position siges at være udtryk for det aktuelle politiske landskab, der også ses i den nuværende valgkamp, hvor partier på yderfløjene vinder frem. I den nuværende valgkamp distancerer Lars Løkke Rasmussen i nogen grad sig fra de øvrige borgerlige partier, inklusiv Dansk Folkeparti, hvis position som nævnt også er truet qua de nye partier på højrefløjen. Her kan man argumentere for, at Lars Løkke Rasmussen søger et nyt samarbejde henover midten i dansk politik frem for den klassiske alliance mellem Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, med henblik på at holde fløjpartierne uden for indflydelse. Som nævnt i indledningen er det politiske landskab og den parlamentariske situation potentielt i opbrud, hvilket ligeledes bakkes op af Lars Løkke Rasmussens aktuelle tanker om en mulig SV-regering i den nuværende valgkamp.

KONKLUSION

Opsummerende fra analysen kunne der udledes otte diskurser ud af specialets empiriske grundlag. Ud fra den udvalgte styrede politiske kommunikationen fra Dansk Folkeparti blev der udledt en “hjemsendelsesdiskurs”, hvori temaer som “integration vs hjemsendelse” og “den ubeboede ø” var centrale elementer. Desuden hersker en “ansvarlighedsdiskurs”, hvori vi tolker, at Dansk Folkeparti positionerer sig selv som det ansvarlige parti, der historisk set har sat dagsordenen på udlændingepolitikken og isoleret set er ophavsmændene bag paradigmeskiftet.

På baggrund af analysen af Inger Støjbergs politiske kommunikation udleder specialet en “islamkritisk” diskurs, hvor islamisk levevis italesættes som udemokratisk og kvindeundertrykkende, samt en generel “udlændingekritisk” diskurs, der italesætter udlændinge som værende uønskede på et overordnet, ikke afgrænset, plan. På baggrund af analysen af Lars Løkke Rasmussens nytårstale kunne, der udledes en “fællesskabsdiskurs”, hvor afsenderen betoner fællesskab som en holdbar løsning. Det blev således understreget, at der skal være plads til alle, der vil bidrage til samfundet i dette fællesskab, men også sat en grænse for dem, der ikke vil de danske værdier. Grænsen går mellem kriminelle udemokratiske kræfter og lovlige demokrater uanset religion. I analysen tolker vi et overlap mellem Lars Løkke Rasmussen og Inger Støjberg, hvor elementer af den islamkritiske diskurs går igen i nytårstalen, der ligeledes italesætter kvindeundertrykkelse og religiøse love. Dog ikke eksplicit, da han som nævnt ikke

italesætter en konkret religion som problematisk frem for andre, hvilket vi som nævnt tolker som værende grundet deres forskellige politiske roller. På trods af dette overlap kan diskurserne, der udledes fra de to Venstre-aktører, siges at være divergerende, da Inger Støjberg inden for den generelle udlændingekritiske diskurs ikke tydeligt skelner mellem kriminelle udvisningsdømte udlændinge og indvandrere generelt. Dette er netop tilfældet inden for diskursen om fællesskab, hvor Lars Løkke Rasmussen eksplicit henvender sig til folk med udenlandsk baggrund, og slår fast, at de er et positivt bidrag til samfundet og ikke skal sættes i bås med de kriminelle.

Ud fra kommunikationen af Mette Frederiksen blev der udledt en overordnet diskurs om “sund fornuft”, hvorunder afsenderen italesætter sin grundlæggende støtte til paradigmeskiftet, men også retter kritik mod den siddende regerings udvisningspolitik, samt bringer forslaget om et nyt asylsystem på banen. Således italesætter Mette Frederiksen nogle forbehold til de politiske modstandere, som hun i denne kontekst er enig med. Socialdemokraterne lægger i kommunikationen vægt på, at man selv tidligere har arbejdet med begrebet midlertidighed. Den eksisterende forskning viste ligeledes, at partiet historisk set har været mere positivt stemt over for midlertidige flygtninge end andre grupper af udlændinge. Endvidere har man løbende haft en debat om, hvorvidt man burde anse hjemsendelse som en brugbar løsning i Socialdemokratiet. Dog har man historisk set allieret sig med bl.a. Radikale Venstre i spørgsmålet om, at flygtninge med længerevarende udsigter til at kunne vende hjem ikke skulle betragtes som “midlertidige”, da dette ville være uværdigt. Derfor kan det siges, at man i den aktuelle debat om paradigmeskiftet, med italesættelsen af “sund fornuft”, positionerer sig i en, historisk set, ny alliance med partierne i den borgerlige lejr og derved indtager en ny position i udlændingebatten.

I Morten Østergaards politiske kommunikation udledes en gennemgående “værdighedsdiskurs”, hvor paradigmeskiftet italesættes som skadelig symbolpolitik, der de facto vil betyde et “stop for integration”. Fokus er på, at de udlændinge, der bidrager og lader sig integrere, skal behandles med værdighed og humanisme. Som den eksisterende forskning viste, går denne italesættelse i tråd med den historiske position, partiet har indtaget i alliancen på venstrefløj, hvad angår flygtningepolitik. Analysen belyser som nævnt et overlap mellem fællesskabsdiskursen og værdighedsdiskursen, hvor elementet om, at Danmark skal være et åbent land for dem, der kan og vil, ses inden for begge diskurser. Dette kan siges at være paradoksalt, da Morten Østergaard

og Lars Løkke Rasmussen udadtil er uenige om paradigmeskiftet, der kaldes for symbolpolitik af De Radikale.

I opposition til paradigmeskiftet står ligeledes Enhedslisten, der via Pernille Skipper italesatte paradigmeskiftet og aktørerne bag dette som værende inhumane og uden empati for andre mennesker. Vi tolker således en gennemgående diskurs om “inhumanitet/humanisme” i den politiske kommunikation fra Pernille Skipper. Ved italesætte sine politiske modstandere som værende inhumane kan man argumentere for at Pernille Skipper positionerer sig selv og Enhedslisten som det modsatte, altså et humanistisk parti med empati for andre mennesker. Diskurserne om værdighed og humanisme står således som modsatrettede diskurser over for hjemsendelsesdiskursen.

Netop hjemsendelsesdiskursen står som den mest tydelige og gennemgående diskurs, da der ses en række overlap mellem denne og de øvrige diskurser, der udledes i analysen af den styrede politiske kommunikation i debatten om paradigmeskiftet hos både Dansk Folkeparti, Inger Støjberg, Lars Løkke Rasmussen og Mette Frederiksen. Derved kan man argumentere for at denne hjemsendelsesdiskurs har flest “ambassadører” i den politiske debat. Ligeledes viste analysen en høj tilslutning til hjemsendelsesdiskursen, hvor der ikke blev taget forbehold til tekstens budskab om hjemsendelse. Denne diskurs om hjemsendelse kunne ligeledes siges at indeholde en italesættelse af mere repressiv magt, hvilket bidrager til diskursens styrke. Derfor kan man argumentere for, at hjemsendelsesdiskursen har vundet den hegemoniske kamp mod de øvrige diskurser, der udledes i analysen.

Afslutningsvist kan det sammenfattes, at midlertidighed historisk set allerede har været til debat i forhold til flygtningespørgsmålet. Hjemsendelse er dog aldrig blevet vedtaget ved lov, som det ses i forbindelse med paradigmeskiftet. Derved kan man argumentere for, at hjemsendelsesdiskursen, som italesættelse af paradigmeskiftet, bidrager til at sætte et nyt præg på den bredere diskursorden inden for udlændingepolitikken. Således kan man argumentere for, at denne italesættelse, der har medført en konkret vedtaget lov, er blevet en del af den større sociale praksis på området. Diskursen er således med til at indvirke på den sociale praksis, der også har betydning for selve italesættelsen, jævnfør det dialektiske forhold niveauerne imellem.

LITTERATURLISTE

LITTERATUR

Ankersborg, V. (2015). *Specialeprocessen*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.

Bryman, A. (2015). *Business Research Methods*. 4. Udgave. Oxford University Press.

Colin, F., (2014). *Humanistisk Videnskabsteori*(3. udgave). Danmark: Lindhardt & Ringhof

Entman, R. (1993) 'Framing: toward clarification of a fractured paradigm', *Journal of Communication* 43(4): 51-58.

Græsborg, A. & Jørgensen, M. (2015) *Diskursanalyse i dansk. Systime*.

Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse – textual analysis for social research*. London & New York: Routledge: Taylor & Franch group.

Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.

Foucault, M. (1980). *Power/knowledge: Selected interviews and other writings 1971-1977*. Pantheon Books New York.

Foucault, M. (2008) *Sikkerhed, territorium, befolkning*. Hans Reitzels forlag.

Graakjær, N., (2015). *Selektion – om udvælgelse af medietekster*(1. udgave). Danmark: Systime

Halskov Jensen, E. (2008). *Norman Fairclough - Kritisk diskursanalyse - en tekstsamling*. Hans Reitzels forlag.

Holm, A. (2011). *Videnskab i virkeligheden. (1. Udgave)*.Danmark: Samfundslitteratur.

Horsbøl, A. & Raudaskoski, P. (2016). *Diskurs og praksis – teori, metode og analyse*. Samfundslitteratur.

Jørgensen, M. W., & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Rasmussen, F. (2007). *Massemedier og politisk kommunikation*. Columbus.

Reiter, G., & Steen, J. (2015). *Tag bladet fra munden*. Danmark: Samfundslitteratur

Schrøder, Kim (2001): Beyond the pioneer Days! – Where is Reception Research going?, in Nordicom Review vol. 22. Nr. 1, p. 24-36

Tesfaye, M. (2015). *Velkommen Mustafa – 50 års Socialdemokratisk Udlændingepolitik*. Gyldendal.

Wenneberg, Søren Barlebo. (2000). *Socialkonstruktivisme*. Danmark: Samfundslitteratur

WEBKILDER

Domino, S. & Kildegaard, K. (2019, 1. april). Morten Østergaard stiller krav til Mette F: Tag et opgør med DFs hjertebarn – ellers gør vi dig ikke til statsminister. Lokaliseret 8. februar.

<https://www.berlingske.dk/politik/morten-oestergaard-stiller-krav-til-mette-f-tag-et-opgoer-med-dfs>

DR.dk (2018, 3. januar). Antallet af asylansøgere er det laveste i ni år. Lokaliseret d. 9 februar.

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/antallet-af-asylansoegere-er-det-laveste-i-ni-aar>

Holst, E. (2019, 7. maj). Overblik: Hvem peger på hvem? Lokaliseret d. 20. Februar.

<https://www.altinget.dk/artikel/overblik-hvem-peger-paa-hvem>

Holm, T. & Munkholm, M. (2018, 15. februar). Flere års nedtur er vendt: Nu går magtpartierne frem i målingerne. Lokaliseret d. 10. Februar.

<https://www.berlingske.dk/politik/flere-aars-nedtur-er-vendt-nu-gaar-magtpartierne-frem-i-maalingerne>

Ingvorsen, E. (2019, 21. februar). 'Paradigmeskiftet' vedtaget i Folketinget: Her er stramningerne på udlændingeområdet. Lokaliseret d. 9 februar.

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/paradigmeskiftet-vedtaget-i-folketinget-her-er-stramningerne-paa-udlaendingeomraadet>

Jyllands-Posten. (2019, 21. Februar). Folketinget har vedtaget udlændingepolitisk paradigmeskift. Lokaliseret 15. Februar.

<https://jyllands-posten.dk/politik/ECE11206323/folketinget-har-vedtaget-udlaendingepolitisk-paradigmeskift/>

Kristelige Dagblad (2018, 30. november). FAKTA: Hvad er et paradigmeskift? Lokaliseret d. 5. April

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/fakta-hvad-er-et-paradigmeskift>

Mikkelsen, J. (2018, 30. november). Højre og venstre bytter plads i det politiske spektrum. Lokaliseret 8. februar, 2019.

<https://jyllands-posten.dk/premium/kommentar/setudefra/ECE11034323/hoejre-og-venstre-bytter-plads-i-det-politiske-spektrum/>

Pedersen, M. (2017, 23. januar). Grafik: Verden har det bedre, end vi tror. Lokaliseret 5. februar

<https://politiken.dk/indland/art5794830/Verden-har-det-bedre-end-vi-tror>

Regeringen. (2018, 1. marts). Regeringen vil gøre med parallelsamfund. Lokaliseret d. 15. Februar. <https://www.regeringen.dk/nyheder/ghettoudspil/>

Uberg, L. (2017, 16. februar). Hård tone på nettet skræmmer danskerne fra debat. Lokaliseret 8. februar, 2019. <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2017-02-16-haard-tone-paa-nettet-skraemmer-danskerne-fra-debat>

Vickneswaravel, S. (2015, 8. september). BILLEDER Størstedelen af flygtningestrømmen sætter kursen nordpå. Lokaliseret 5. februar, 2019, <https://www.dr.dk/nyheder/udland/billeder-stoerstedelen-af-flygtningestroemmen-saetter-kursen-nordpaa>

Vincensen, S. (2018, 22. januar). 'Wir schaffen das': Ordene Angela Merkel ville ønske, hun aldrig havde sagt. Lokaliseret 5. februar, 2019. <https://www.dr.dk/nyheder/udland/wir-schaffen-das-ordene-angela-merkel-ville-oenske-hun-aldrig-havde-sagt>

FORSKNINGSARTIKLER

Burroughs, E. (2015). The Discourse of Controlling “illegal immigration” In Irish Parliamentary Texts. Maynooth University, Ireland.

Egholm, M., Malik, K. & Reveles, K. (2015). Frygt: Fra samfundstendens til politisk diskurs. Roskilde Universitet, Danmark.

Hansen, K.M. & Stubager, R. (2017). *Folketingsvalget 2015 - oprør fra udkanten*. I K.M. Hansen & R. Stubager (red.) *Oprør fra udkanten - Folketingsvalget 2015* (s. 21-40) København: Jurist- Økonomforbundets Forlag.

Hermansen, K. & Stephansen, L. (2016). NGO i en brydningstid. Aalborg Universitet

Holm, L. (2006). *Folketinget og Udlændingepolitikken - diskurser om naturaliserede, indvandrere og flygtninge 1973 - 2002*. Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold, Aalborg Universitet. Spirit PhD Series, Nr. 4.

Klastrup, L. (2011). Offentlighed for en dag? Facebook-grupper og de nye "massebrugere". *Journalistica - Tidsskrift for Forskning I Journalistik*, 2011(1). Hentet fra <https://tidsskrift.dk/journalistica/article/view/5452>

Rabbe, M. (2003). *Diskursive Implikationer - identitetsdannelse og nationalisme i et politisk budskab*. Lunds Universitet, Sverige.

Bilag 1: Annonce fra Dansk Folkeparti i Ud & Se

Hvad betyder udlændingepolitikken paradigmeskift for Danmark?

På udlændingeområdet ændres hele fokus fra at handle om integration fra dag ét til i stedet at forberede flygtninge og migranter på deres hjemrejse.

Dansk Folkeparti har altid lagt vægt på, at flygtninge skal have klar besked om, at deres ophold er midlertidigt. Det, vi kalder et paradigmeskifte handler altså om, at der fremover fokuseres på hjemsendelse – frem for som nu på integration.

En ændring af udlændingepolitikken, som kan tåle sammenligning med den dramatiske ændring, der skete efter folketingsvalget i 2001. Det var dengang, Poul Nyrup Rasmussen mistede regeringsmagten og Dansk Folkeparti for første gang fik direkte indflydelse. Med Søren Krarup, Jesper Langballe og Peter Skaarup ved bordet forhandlede vi i april 2002 den første store udlændinge-pakke på plads. En pakke som markerede et afgørende skift i dansk indvandringspolitik.

Nu tager vi det næste store skridt. Nu handler det om Paradigmeskiftet i indvandringspolitikken.

Vi har længe argumenteret for, at flygtninge kun skal beskyttes i Danmark midlertidigt. De skal ikke blive her – nej de skal hurtigt hjem igen, så de kan hjælpe med til at genopbygge deres land.

Men det er først nu, at vi har fået et flertal i Folketinget med på ideen. Så nu sikres det, at det fremover vil være lige præcis dén logik, som møder asylansøgere, når de kommer til Danmark. Det udgangspunkt kommer til at gennemsyre love og regler på en måde, så det vil stå klart for enhver, at en asylansøger eller familiesammenført kun skal være i Danmark midlertidigt.

I stedet for et integrationsprogram, bliver man en del af et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram. Hjemsendelse fremfor integration! At vi så, for at sikre dette, muligvis må gå helt til kanten af de internationale konventioner, det lever vi fint med. Det er ikke konventioner, der skal stå i vejen for at gøre det, der er nødvendigt for at sikre Danmark.

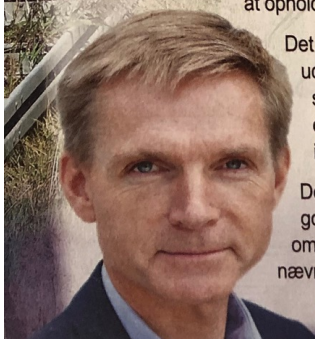
Med finanslovsaftalen strammer vi også grebet om de afviste og kriminelle udlændinge, der ikke frivilligt vil forlade landet.

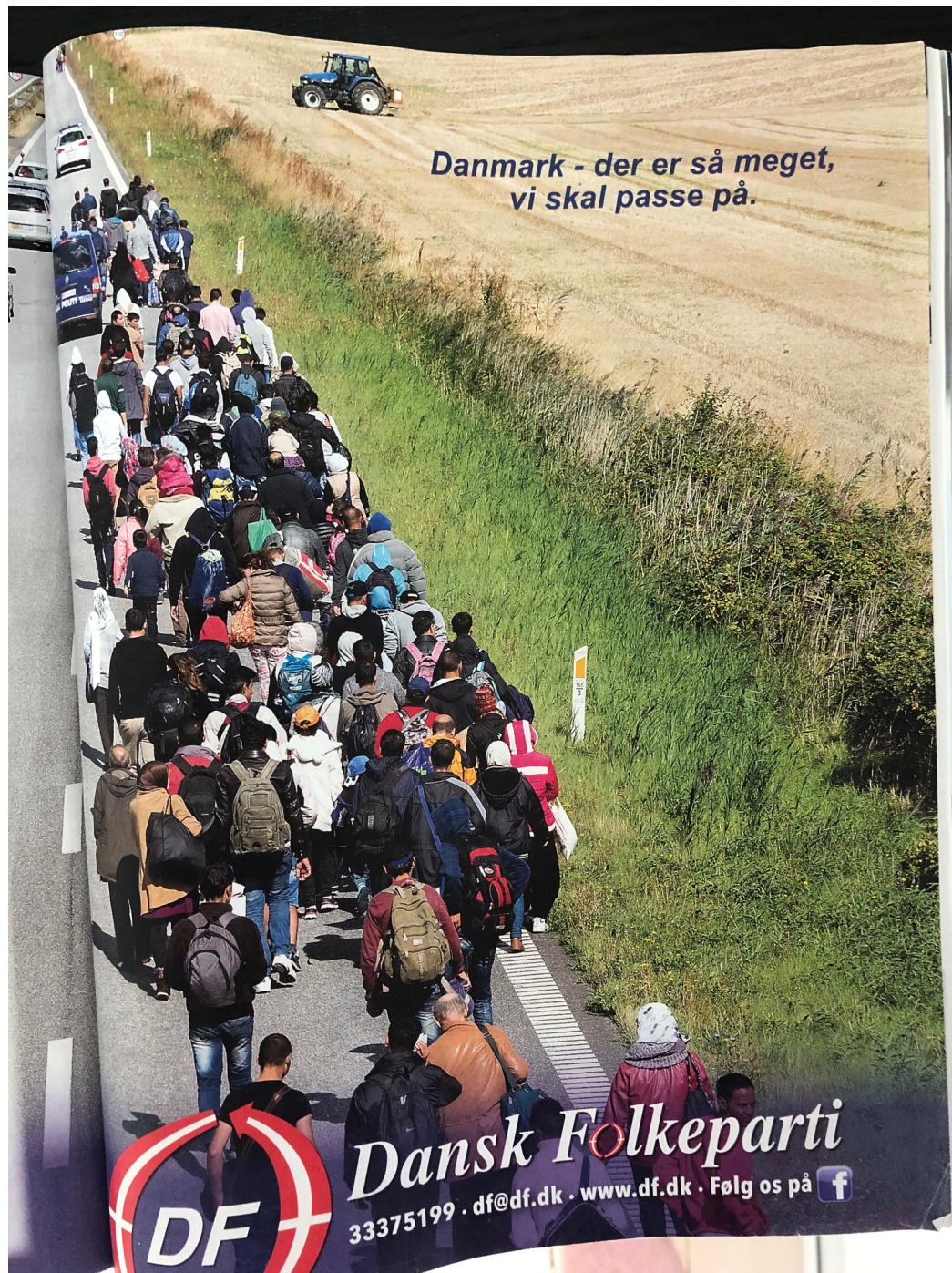
Sådanne folk har intet at gøre i Danmark. Derfor opretter vi et nyt udrejsecenter på en ubeboet ø, hvor de mest usympatiske af de afviste udlændinge, som vi af forskellige årsager ikke kan slippe af med, tvinges til at opholde sig, indtil de har fået nok, og forlader landet.

Det drejer sig bl.a. om personer på tålt ophold samt udviste kriminelle udlændinge. De flyttes væk fra Kærshovedgård i Midtjylland, hvor de har spredt uro og utryghed, og ud på øen. Her har de meldepligt og pligt til at opholde sig i nattetimene. Vi skærper samtidig straffen markant, hvis de ikke overholder disse pligter og sikrer, at der er politi til stedet døgnet rundt.

Det var en rigtig fornuftig finanslov, som yderligere indeholder en lang række gode initiativer bl.a. bedre vilkår for førtids- og folkepensionister sundhedsområdet, grænsekontrol, dyrevelfærd osv., som jeg slet ikke har plads til at nævne her.

Med venlig hilsen **Kristian Thulesen Dahl**

Bilag 2: Indlæg af Inger Støjberg i BT

<https://www.bt.dk/debat/stoejberg-derfor-skal-uoenskede-udlaendinge-bo-paa-en-oe>

Bilag 3: Indlæg af Inger Støjberg i BT

<https://www.bt.dk/debat/islamisk-levevis-er-problemet>

Bilag 4: Uddrag af nytårstale af Lars Løkke Rasmussen

De tendenser, der er ude i verden – hvor det store fællesskab slår revner. De er også herhjemme hos os. Hvis for mange føler sig udenfor. Eller holder sig uden for. Så bliver der slået skår i harmonien.

Jeg kan huske, da jeg gik i skole, og Ibrahim kom ind i klassen efter sommerferien. Som den første og eneste med udenlandsk baggrund.

Da jeg gik i gymnasiet, var der i hele Danmark omkring 50.000 mennesker med ikke-vestlig baggrund.

I dag er der tæt på en halv million. På én generation er vores land forandret. Er det et problem?

Det er det jo i den forstand, at vi har udfordringer, som vi ikke ville have, hvis vi stadig var en ensartet befolkning. Rundet af samme muld. Flasket op med de samme værdier.

Men vi kan ikke rulle tiden tilbage. Vi står, hvor vi står. Vi må tage den herfra. Finde sammen – og finde ud af det sammen. Både gamle og nye danskere.

Det er vores fælles ansvar at passe på Danmark.

Med det positive udgangspunkt, at rigtig mange med udenlandsk baggrund arbejder. Betaler deres skat. Opdrager deres børn til demokratiske borgere. Til at tage en uddannelse.

Det er forsiden af medaljen.

Bagsiden er de unge, som ikke må gifte sig med den, de elsker. Kvinder, der regnes for mindre værd end mænd. For mange, der klumper sig sammen i parallelsamfund.

Når vi ønsker, at Danmark fortsat er et harmonisk land. Så skal vi ikke lukke flere ind, end vi kan rumme. Og vi skal stille krav til alle, der er her.

Når Danmark er et tilvalg, kan vi godt forlange, at man virkelig vælger det til. Sætter verdslige love over religiøse. For sådan gør vi her til lands.

Når vi vil bevare Danmark som et frit land. Så må vi sige klart fra over for dem, der begrænser andres frihed.

Sådan hænger det sammen for mig.

Vi må tage fat om problemernes rod. Derfor fører regeringen en stram udlændingepolitik. Særregler for ghettoområder. Færre, der kommer hertil og søger asyl. Det laveste antal siden 2008. Flere, der skal være her midlertidigt.

Jeg ved godt, at nogen synes, det er for stramt. Men jeg tror også, at mange er enige med mig. Og bekymrer sig om vores samhørighed som land.

Jeg ved, at den bekymring også findes hos mange danskere med indvandrerbaggrund. Hos dem, der har taget Danmark til sig.

De oplever, at deres børn bliver puttet i samme kasse som kriminelle bandemedlemmer eller fanatiske religiøse. Alene på grund af hudfarve, navn og religion.

Jeg vil sige til jer – til det store flertal af velintegrerede borgere med udenlandsk baggrund: Sådan må det ikke være. I viser jo netop, at der er en vej frem.

Et ægte fællesskab har plads til forskellighed.

Men et rigtigt fællesskab har også grænser.

Mangfoldighed betyder ikke, at vi skal glemme, hvem vi er. Frisind er ikke det samme som holdningsløshed.

Vi er nødt til at finde sammen i den svære balance at holde Danmark åbent mod verden, men lukket for dem, der ikke vil vores værdier.

<http://www.stm.dk/ p 14767.html>

Bilag 5: Tekst af Mette Frederiksen

<http://a-holdet-ltk.dk/mette-frederiksen-sund-fornuft-i-udlaendingepolitikken/>

Bilag 6: Indlæg af Morten Østergaard

<https://www.radikale.dk/content/l%C3%B8sninger-eller-symbolpolitik>

Bilag 7: Facebook-opslag af Pernille Skipper

<https://www.facebook.com/pernille.skipper.5/posts/2459073850793625>